

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ నంబర్ నవంబరు నెల 21-వ తేది సోమవారము

No. 194

సంపుటము ౧౫

శ్రీ సత్యవదనామనంతర కార్తీకమాస బహుళ ద్వాదశి.

సంచిక ౧౯౪

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలకువేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బొపును, శార్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
పొపుల చూపుచూపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-కి 0-10-0
డజన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుంచుకొనండి.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపిడి, మద్రాసు
తేక
249, ప్రేరిరోడ్డు, పోస్టు, బాంబే.

నీ వెండుకలను పరిశుభ్రముగ నుంచుకొనుము.

నీచేనామనెట్లు ప్రతినామ పరిశుభ్రపరచ ప్రయత్నించుదువో, నట్లే నీశరీరముగూడ మురికిగాకుండ పరి
శుభ్రపరచ ప్రయత్నించువలసి యుండును. నీ శరీరముపైగల రంధ్రములందు ముందు మున్నగు కల్మషవదార్థములుకూడ
యుండిన నీవెండుకల పరిశుభ్రముగ లేవని గ్రహింపవలసి యుండును. ఈమందు
వగైరాలు చేయవచ్చుదు నీవుచేతు పహించిన అతిత్వరలో నీతలయంతయు ముప్పుల
మయము గాగలదు. గడక నీశరీరము యిట్టి వాటికి లోనగాకుండ కాపాడుకొన
దలచినచో ప్రతినామ

కామినీయా తలనూనె (రిజిస్టర్డ్)

నువయోగించి తీరవలెను.

ఈ నూనె మందును చేరవీయదు. ఒకశత నీతలయందు నాచుండివరకే ప్రవేశించి
యుండిన రెండుమాడుసారు తీమానెన రాచుటతోనడి అంతరింపవలసినదే. వెండుకల
కుదుర్లలోనికి పరావరిపోయి పరిశుభ్రపరచగలిగిన అత్యున్నతమైన దినుసులనేక విందు
చేర్చబడినవి. ఇందు చేరన యితర నూనెలు, మూతలు నీ వెండుకలను, తుమ్మెది
రక్కలవలె, నిగనిగలాడుచు, పట్టుకంచెవలె నుండునట్లు చేయగలవు. 50,000

మందికి పైగా దీని నువయోగించి దీని శ్రేష్టత్యమును గ్రహించి ప్రశంసాపత్రము
లొనగి యున్నారు. ని విడిచినది మరొకటి లేదని పొగడొందిన కామినీయా ఆయిలు
సీసా రు 1-0-0 పాణాచార్జి 0-6-0 కి సీసా ఖరీదు రు. 2-10-0 లు తపాలు చార్జి 0-12-0.

నమూనాను వాడి చూడుడు.

నువానన ద్రవ్యములకు రాజు

ఓ లొదిల్ బహారు (రిజిస్టర్డ్)

అతిపవుకయు, ఎందుకు వనితీమాలినదియు నగు అనేక నువాననద్రవ్యములు బహారు
నందుగలవు. ఓ.లొదిల్ బహారు నువయోగించిన దీనియొక్క శ్రేష్టత్యమును, మంచి నువాన
నకు అచ్చెరువందగవీరవు. మల్లె మున్నగు అత్తరల శుభ్రముగను తీసివోడు.
నేడే అర్జకును వంపుము.

శ్రీ కొన్న ఓ.లొదిల్ బహారు	రు. 2-0-0
1/2	" 1-4-0
1/4	" 0-12-0

నమూనా సీసా 0-2-0 రెండణాల పోస్టు చీట్లు పంపిన పంపబడును
వాననకాజులు. డజన్ 0-10-0 తపాల్ ఖర్చు ప్రత్యేకము

పోలు ఏజెంట్లు:—ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండు కెమికలు కంపెనీ,
285, కామ్యూనుకీదు మార్కెటు, బొంబాయి. నెం 2.

ప్రకటన

మంచినరముకల్గిన గొప్ప చెడ్డ క్రింద ప్రతిసంవత్సరం
మంచినరముకముగా ఫలిం చే నూరవరం గ్రామంలోని 18 యక
రముల పల్లం ఏకఖండము, తగాబా, ఏమీ చేసిది,పంట స
విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది.

కావలసినవారు యీ క్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను.
Dost Mahamad Khan, Nuzvid.

ఆంధ్రదేశమునకు పంటి వైద్యుడు

సరియైన పంటివైద్యులు ఆంధ్రదేశముందు లేనందునను,
దెంటల్ శ్రీమల్లాగారు చోలిని తొలగించుటకును, దెబ
వాడయందు, విన్నకోటవారి మేడయందు మాత్రాంచీని ఒక
ఘననై న్యుని ఆధిపత్యమున ఏర్పరచబడెను.

Dr. H. VENKATA RAU, L. M. S.
Dental Surgeon, 250, China Bazaar, Madras.

నిర్మలమైన నువ్వులనూనె

మీరు మీఆహార పదార్థములను తైలగా వస్వ
చేయబడిన నువ్వులలోనుంచి తీసిన ముంచినూనెతో
వండుకొని ఆరోగ్యమును పొందవలెనని వివరము
లకు యీ దిగువచిరునామాకు వ్రాయవలెను.

కె. బసవరాజు ప్రకృష్ట.
(పోస్టుబోలు.)
M. S. M.

ప్రకటన

శ్రీ ముత్తైల కాళాగారు నీటిమీదనున్న పుడమి
లనుకాశ్రియముగా శ్రద్ధతో కలుపుచున్నది. అందరి
భక్తులనునట్లుచేయ దలచెట్టి అర్చనసాయనసాహు మొదలైనవి
నారు. అయ్యుత్తేషావధము లన్నియు నువ్వుల దొరకును,
కీటలాగు కొరకు వ్రాయుట.

126 ఆర్చనసాయన కాల ముత్తైల కృష్ణ.

కడచిన 50 సంవత్సరముల

క్రిందట నుంచి

ప్రపంచమందంతటను జిల్లలకు దగ్గునివారణ కొరకు.

చాంబర్లైన్ కాఫ్ రెమిడి

నే యువయోగినుచున్నాను. గొంతులోని, చక్కలి గింతలు, రాత్రి నవ్వు దగ్గులను, కింక వాయువులను, జలుబులను అభివృద్ధిచేసింది అపాయకకరము యిన్ ఫ్లూయెంజా మొదలగు విషవాయువులకులను గాకుండా కాపాడును.

సంతోషముగా నేవించవచ్చును. విషపురితమయిన దినుసులెవ్వియు యిందు చేరియుండలేదు.

చాంబర్లైన్ దగ్గు నివారిణి

ప్రపంచమందంతటను చాలాకాలమునుంచి విఖ్యాతిచేసిందిన దివ్యోషధి. అది కొత్తదికాదు, అది తప్పక గుణమిచ్చును.

CHAMBERLAIN MEDICINE Co., Des Moines, Iowa U. S. A.

బొట్టపదార్థము లిందులో కలియును.

తులసి

8905

మొక్కయొక్క అద్భుత క్రియలను తెలుపు గ్రంథము సర్వవృత్తిక క్రిమి కీటుకాది విషములను, కఫబాష్పములను, చంటిబిడ్డల జబ్బులను కుదుర్చు తులసి ఔషధములను, తులసి మహాత్యమును, కులసి పురాణమును, తులసి పటములను, తులసి గోవిందనామములను, తులసి పూజయును యిందు వ్రాయబడియున్నది. వైద్యులకు, వైశ్యేతరులకు, స్త్రీలకు మిగుల ఉపయోగమైన గ్రంథము. నెల 8 అణాలు. పోస్టాభిర్చులు 8 అణాలు.

కేసరికుటీరము,

ఆయుర్వేద ఔషధశాల, ఎగ్గూరు, మదరాసు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నా కరము

చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రవైద్యరత్నావళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1. (2045) దాక్టరు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

శ్రీమా న సోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (వది అణాలు)

పిల్లలకు! (పోస్టాభిర్చులవల్ల తేక్కుము) గుణముగల! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైక్యకాకల మూర్ఛల వ్యాధ్యులను, అజీర్ణము, అరుచి, అపులింతలు, అస్వీకారము, అతికాహము, ఎక్కిర్లు, సర్వాంగముల నుంచి బలమును, పిక్కులు, పార్శ్వములు, కిరణులు, తేక్కు, అల్లులు మొదలగువానియందు గలిగిడి శోషములను పోగొట్టి శరీరమును మంచి ఆరోగ్యమునకు తెచ్చును. తేక్కులను మేహవారణోష్ణులను వెంటనేమూర్చును. పిక్కులను మేహము చేరినది. అనుభవముగల ఔషధ మిది. మేహమును క్రియ యని చెప్పవచ్చును. పిక్కులను చూడవచ్చునది నిజము తెలియగలదు.

(1078)

చాంబర్లైన్ వైద్యనిలయం,

చాంబర్లైన్ వైద్యనిలయం, కృష్ణాజిల్లా.

మద్రాసు కార్పరేషను

మోటారులారీగతి-యస్.వి. ఏ.ఎ.ను పార్కు ఫేరును హెల్తుకాఫీనరును నియమించుట

స్థాయిసంఘ నిర్మాణము

దివానుబహదూరు జి. నారాయణస్వామిగారి అధ్యక్షత క్రింద శుక్రవారం సాయంకాలము, 5-15 గంటలకు రిప్పను మేడయందు కార్పరేషనుసభ జరిగెను.

అగ్రాసనాధిపతి మొదటిసభ్యులను ప్రకటించుచు నూతనముగ నెన్నుకొనబడిన మిసెస్. హెనాన్ ఆంజిలో అనునామెను ఆభివందించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

ఈక్రిందిప్రశ్నలు శ్రీయుత కె. శ్రీరాములునాయుడు గారు ప్రెసిడెంటుగారిని అడిగిరి.

ప్రశ్న:- హెల్తుకాఫీనరు మెంటునకు చెందిన లారీలు చెడిపోయినవా? ప్లాటు ఈపరియాయము ఎంతకాల మట్లు న్నవి.

జవాబు:- అవును. జనవరి 1927 నుంచి

ప్రశ్న:- ఫేటుమోటారు కొన్నప్పటినుండి ఎన్నిపరియాయములు చెడిపోయినది. బాగుచేయుటకు ఎంత ప్రైకము ను వెచ్చించిరి.

జవాబు:- 1927 సం॥ ఖరీదుచేసిన ప్రేటుమోటారు లారీ 17 పరియాయములు బాగుచేయబడెను. 1520 ఫిబ్రవరి మొదలు 1926 సెప్టెంబరు ఆఖరువరకు బాగుచేయుటకు అయిన ఖర్చు రు 6711-1-9. రేడియేటరునందు నీళ్లులేకుండ డ్రైవరు నడిపినందున సిలిండరు పగిలిపోయినది. అందుకు గాను రు 3000 1922, సం॥లో అయినది. ప్రస్తుతము కావలసిన మర మత్తుకు అగు ఛార్జీ ఇంకా తెలియలేదు. ఎందువల్ల ననగా లారీ ఇంకా మరమత్తుపొందుచే యున్నది.

ప్రశ్న:- మద్రాసు మార్కెటునందు మోటారులారీల విడిభాగములు నులభముగా దొరుకువా?

జవాబు:- ప్లాటుమోటారుకంపెనీవారు మద్రాసునం దొక బ్రాంచి ఆఫీసును బెట్టిరి. అందువల్ల కష్టము లేకుండగనే ఏ భాగము వై నను సంపాదించవచ్చు నుగాని కొంత వ్యవధిగా మాత్రము చెప్పవలెను.

ప్రశ్న:- సెంటినెల్ మేక్ మెషీనులే కొనవలసినదని ఆ నేక పరియాయములు సభ్యులు తీర్మానముచేయగా కార్పరేషనుకావచ్చుమవారు వేరుకంపెనీవారితో చేయబడిన మెషీనుల నెల కొనిరి.

జవాబు:- ఈ లారీ 19/7లో కొనబడినది. ఎప్పుడు స్థాయి సంఘులవారి ఇష్టము ప్రకారము కార్పరేషను సభ్యుల తీర్మానప్రకారమే మెషీనులు కొనవలయున్నవి.

ప్రశ్న:- ఈ మోటారు పెట్రోలు ఎంతఖర్చు అగుచున్నది. ఏ పెట్రోలు ఎంతతరగతిలో అంచనా ఏమైనదేసిరా? లేనియెడల అట్టి నివేదిక తయారుచేసి హాజరు పర్చగలరా?

జవాబు:- అవును. లారీలు ఖర్చు చేయుచున్న పెట్రోలు చెప్పిరి.

వీనిననుసరించి ప్రశ్నలు.

సత్యమూర్తిగారు:- ఈలారీలో నేమి చేయదలచిరి.

ప్రశ్న:- రూ 2000 లకు బాగుచేయబడునని ఎస్టిమేటు తయారుచేయబడినది. ప్రస్తుతము ధనలేమిచే నది బాగు చేయబడ నేరదు.

సత్యమూర్తిగారు:- రిపేరుచేసిన ఎంతకాలము లారీపనిచేయగలదు.

జవాబు:- నుమారు 3 సంవత్సరములు.

మల్లయ్యగారు:- క్లాక్లారీఖరీదు ఎంత?

జవాబు:- నుమారు రు 12,000.

రావుబహదూరు జి. ఎ. నలేశ్- రు 12,000 ఖరీదుచేయులారీకి అదవరకే రు 6711-0-0 ఖర్చుచేసిబాగుచేయబడెను ఇంకా రు 2000 ఖర్చుచేయుట ఏటివ్యాము.

జవాబు:- లారీని బాగుచేసి 8 సం॥ పనిచేయునని ఇంజనీయరుగారు చెప్పివారు, వారు వొడ్లనీ పనిచేయునదిలేదు.

సత్యమూర్తిగారు:- అవిధముగా 8 సం॥ పనిచేయునని ఇంజనీయరుగారు హామీనియగలరా?

జవాబు:- అప్రశ్నకు జవాబు ఉద్దేశ్యమును తెలియజేయునది.

సత్యమూర్తిగారు:- ఇంజనీయరుగారు మోటారు ఇంజనీయరా?

జవాబు:- కాదు.

సత్యమూర్తిగారు:- రిపేరు. అయినతరువాత 3 సం॥ ఉండునని ఎట్లుచెప్పగలదు?

జవాబు:- అనుభవముమీద.

సత్యమూర్తిగారు:- వారి అనుభవమును తెలియజేయుదు?

జవాబు:- చాలాకాలమునుంచి ఈలారీలో పనిచేయుచున్నాను. చాలా అనుభవముగలదు.

సత్యమూర్తిగారు:- ఇంక ఏ ఇతరపనివానితోనైన ఆ లారీచించిరా?

జవాబు:- స్థాయిసంఘమునకు ఈ సంగతినిగూర్చి విచారించవచ్చును.

యం. డి. యం. చెడి ప్రస్తుతము లారీ ఖరీదు ఎంత?

జవాబు:- ఖరీదును తగ్గించి లెక్కవ్రాయుట ఆచారముకాదు.

పి. రంగనాథంచెట్టిగారు:- చాఫరుయొక్క అవాగ్రహ వల్ల లారీ చెడిపోయినదా?

జవాబు:- ఏక్కడ పనిచేయుటచేతను, ఎక్కడ బరువు వేయుటచేతను పాడైపోయినది.

సత్యమూర్తిగారు:- ప్లాటు రిజిస్టరునందు తగ్గి లెక్క వ్రాయుటలేదా?

జవాబు:- లేదు.

సత్యమూర్తిగారు:- ఎందుచేత?

జవాబు:- ఇంకనుంచి ఉంచదకేమో?

మిసెస్. ఆంజిలో:- ఇదివరలో లారీ ఎండలో పడిన వానలో తడిసినది. ఇంకముం దివిషయమునుగూర్చి ఎట్లుండును.

జవాబు:- నీడయందుంచుటకు ఏర్పాటు చేయబడును మల్లయ్యగారు:- రేడిమోటరునందు నీరులేకుండ తోలి

నవాడు ఇంకను పనియందున్నాడా?

జవాబు:- వ్యవధికావలెను.

నెంకటాచలం చెట్టిగారు:- ఈ లారీను ఇంకా ఏమైనా తీసికొనుటకు ఏర్పాటు జరుగుచున్నవా?

జవాబు:- లేదు.

బీదల గృహమునకు దానము

బీదల గృహమునకు విశ్వనాథశాస్త్రిగారు రు 5000లను విరాళమును దయచేయించిరిని ప్రెసిడెంటుగారు తెలియజేసిరి.

చెక్కరయ్యగారు:- మాకృతజ్ఞతను తెలియజేయవలసినది. ప్రెసిడెంటుగారు:- తప్పకుండా

తుపానువల్ల నష్టముపొందినవారిని రక్షించుట

మిస్. ఆంజిలో సతిగారు ఈ క్రింది తీర్మానమునుఉపపాదించిరి.

మొన్న తుపానువల్ల నిలుచుటకు ఇల్లులేకపోయిన వారలకు రు 19240 కార్పరేషను నుంచి ఇవ్వగలందులకు తీర్మానించుచున్నాను.

అగ్రాసనాధిపతిగారు ఇంట్లు కట్టుకొనుటకు వలయు సామగ్రిల నియ్యగలమని నుడివిరి. గుడిసెకు రు 30 ఖరీదు గల కలపను 57 గుడిసెలకు ఇచ్చుటకు తీర్మానించబడెను.

సత్యమూర్తిగారు:- ఇదివరకు విూటింగునందు చర్చల రీతి నలుగుండవలెనని తీర్మానించి పానుచేయబడిన రూల్సు ఆచరణయందుగలవా? లేక అచ్చుచేసి ప్రచురించినతరువాత అమలులో నుండునా?

అధ్యక్షులు:- ప్రచురించిన తరువాతనే అమలులో పెట్టబడును. అవి 80 వ తేదీలోపుగా ప్రచురించబడును. వెంటనే అమలులోనికి రాగలవు.

యస్. వి. ఎ. పి. పార్కుపేరు

పార్కుఫీరును జరిపించుటకును, క్రిస్తుము వారమందు వ్యాధాను పోట్రిను జరుపుటకును పరిష్కరము ఇవ్వమని యస్. వి. ఎ. పి. కార్యదర్శులు పెట్టిన దరఖాస్తులు విచారించబడెను కార్యదర్శులవద్దనుండి వచ్చిన ఉత్తరములను అధ్యక్షులు చదివిరి.

“సహాయ కార్యదర్శులవద్దనుండి 20 అక్టోబరు 1927 తేదీన మీకు వచ్చిన ఉత్తరం దాఖలా ఏర్పాటు జనరలుసభ వారు ఆమోదించ గలందులకై కొరచున్నాము. అందు నిఘ్నము లేనగా,

1. పార్కుఫీరు టికెట్టు కంట్రాక్టు వేలంపాట మొత్తములో నాటికి 25 వంతు.

2. మొదటి 10 సంవత్సరములు విధిగాను, తరువాత 10 సంవత్సరములు కంపెనీవారియొక్క ఇష్టముమీద యస్. వి. ఎ. పి. కు అడ్డకు ఇచ్చివేయవలెను. యస్. వి. ఎ. పి. మాడిగా కార్పరేషనువారు వేరొక చోట ఈ విధమైనయేర్పాటు జరుగుటలేదని కార్పరేషనువారియొద్దపత్రమందుండవలెను.

18-9-1927 తేదీ ఉత్తరం ప్రకారం సదరు అసోసియేషనువారికి పార్కుఫీరు జరుపుటకు స్థలము ఇవ్వవలసినది.

డా॥ బి యస్. వల్లయ్యగారు అట్లు సదరు కంపెనీకి ఇచ్చుటకు ఉపపాదించిరి.

హేల్తుగారు అసోసియేషను తరపున ఏవిధమైన ఆలస్యము లేకుండ జూడవలయునని నుడివిరి. వల్లయ్యగారు ఆలస్యము జరుగ నేర దని నుడువుచు కార్పరేషనునకును, అసోసియేషనువారికిని మంచి స్నేహము కలదనియు, వారలకిచ్చుటచేత స్థలము బాగుపడుననియు, అసోసియేషనువారు కార్పరేషనువారితో నేర్పరుపబడు నిబంధనలకు వారు ఒప్పుకొందురనియు, ఫలమును ముగ్ధగా

హిందువులకు క్రిక్కిరింపు కావలెనని కోరుచున్నదన ఈ యస్. ఐ. ఏ. ఎ. వారిచే కోకటి వేయించబడుచున్నది, ఈ పనుల న్నియు చేయుటకు వ్యవధియుగము గనుక ప్యాసు చేయవలసినదని నుడివరి.

సత్యమూర్తిగారు:— ఎంతమంది యస్. ఐ. ఏ. ఎ. ప్యాసు సంఘసభ్యులు సంతకముచేసిరి?

అగ్రాసనాధిపతి:— 20 మందిలో 18రు సంతకము చేసిరి.

తరువాత మల్లయ్యగారి తీర్మానము ప్యాసుకాబడెను.

హెల్తుఆఫీసరును నియమించుట

డా॥ సి. యస్. గోవిందపిళ్లెగారిని పర్యవేంటు హెల్తుఆఫీసరుగా నియమించుట ఆ న విషయమును ఆలోచించిరి.

ఇదివరలో సేర్కరుపబడిన సాయిసంఘసభాసభాగము—11వ ర్షి 1927 సి. యస్. గోవిందపిళ్లెగారిని గవర్నమెంటువారు హెల్తుఆఫీసరుగా నియమించిరి. కలరా నీటికరువు గల కోజులు 6 నెలలు పిళ్లెగారు తమపనిని బాగుగ నెరవేర్చిరి.

ఈ సాయిసంఘమువారు సదరు గోవిందపిళ్లెగారు ఈ పనికి చాలా తగినవారని నమ్ముచున్నారు. ఆందరిలోకి చాలా బుద్ధిమంతులు. వారిజీతము రు 1000 మొదలు రు 15000 వరకు ఉన్నవచ్చును. జీతము ఎక్కువ అక్కరలేదు.

యస్. సత్యమూర్తిగారు:— సదరు కమిటీయందు సభ్యులెవరు?

అధ్యక్షులు:— శ్రీయుత టి. తనికాచలం చెట్టిగారు, సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు, నటేశ మొదలియారగారు, కమిషనరుగారు.

సత్యమూర్తిగారు:— కమిషనరుగారు గోవిందపిళ్లెగారి ని 2 సంవత్సరములకు ఉంచవలసినదని వ్రాసినారు. కమిటీవారు కమిషనరుగారి వ్రాతను తీసివేయుటకు కారమేమి?

అధ్యక్షులు:— ఎందువల్లనో నాకు తెలియదు. బహుశః గోవిందపిళ్లెగారి అనుభవమునుబట్టి వారు ఆట్లు చేసి యుండవచ్చును.

తనికాచలం చెట్టిగారు:— కమిషనరుగారు వ్రాసినది ఏ తేదీన?

అధ్యక్షులు, ఆగస్టు 31:— తనికాచలం చెట్టిగారు. కమిషనరుగారు ఎప్పుడు కలిసిరి?

అధ్యక్షులు:— నవంబరు 8

తనికాచలం చెట్టిగారు:— కమిషనరుగారు కమిటీమిటి నందు కలరుగాని ఏమి అభ్యంతరము జెప్పలేదు. గోవిందపిళ్లెగారు తప్పకుండ అనుభవము ఈ వ్యవహారమును గడించిరి.

సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు:— వెంటనే ఈ ఉద్యోగమును పూర్తిచేయవలసినదిగా కోరిరి.

డా॥ సి. నటేశ మొదలియారగారు రు. 600-5-0 8 0 0 గో వి ం ద పిళ్లెగారిని కార్యచేపను హెల్తు ఆఫీసరుగా నియమించగలందు లకు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారు అని ఉపపాదించిరి. ఏకగ్రీవముగ నామోదించబడెను.

కూలీలకు జీతములు

వర్కుస్టానియంపై తీర్మానము ననుసరించి ఎంతెరు జేయగాను కార్యచేపను వర్కుస్టానియంపై పనిచేసిన కూలీలకు వేతనము లియ్యవలసినదని తీర్మానించిరి మొత్తము రు 3355 ఆ మొత్తమును జరిగిపోయిన సంవత్సరము మాదిరిగ వర్కుస్టానియం కన్ట్రీవ్ జెన్సి అక్కంటుకు మార్చవలసినది

ఈతరువాత జనరలు మీటింగు ఆయిపోయినది

సాయిసంఘసభాగము

1 వ నవంబరున మొదలు చాలించుకొనుటచేత భారీ కాబడ్డటువంటి సాయిసంఘమును లయించు సభ్యుల నెన్నుకొ నుటకై స్పెషల్ మీటింగు కాబడెను రావుబహదూరు జి. నారాయణస్వామి చెట్టిగారు అగ్రాసనాధిపతిగా నుండిరి.

పన్నులును, ఆర్థిక సభ్యులు

వోట్లు

దివానుబహదూరు, గోవిందాను చతుర్వర్ణదాసుగారు 29

ఆర్. కృష్ణదాసు లాలాగారు 24

టి. ఆర్. కోదండరామ మొదలియారగారు 18

వర్కుస్టానియం

టి. సి. మీనాక్షి సుందరిగారు 29

వి. చక్రపాణి చెట్టిగారు 20

ఆర్థిక సభ్యులు

సి. మునుస్వామి సాయుధుగారు 21

స్వరాజుశ్రీ 12

సి. ఆశ్వినీ నాదార్గారు 12

ఈ క్రింది ఇరువురికిని వోట్లు సమానముగావచ్చుటచేత లాట్టు జేయగా ఆశ్వినీ నాదార్గారు గెల్చిరి. కమిషన్. ము నస్వామి సాయుధుగారు ఆశ్వినీ నాదార్గారును ఎన్నుకొన బడిరి.

విద్యాసంఘము

ఎ. రామస్వామి మొదలియారగారు 20

చల్యపతి చెట్టిగారు 16

నటరాజుశ్రీ 14

వీటియొక్క సుగుణములను గుఱించి యిదివరకే ఆందరికిని

బాగుగా ఎల్లచోట్లయందును తెలిసియున్నది

అట్లు తెలియని వారు ఆలసింపక తక్షణమే

మా తోకామయహార కస్తూరిమాత్రలను

Regd TradeMark తెప్పించి, ఒకడపా వాడిన మీరు మిక్కిలి తృప్తిచెందెదరని మా నిశ్చితాభిప్రాయము. ప్రతిదినము మాకు వచ్చుచున్న ప్రశంసాపత్రములే ఇందుకు ప్రబలిదర్శనము.

ఇవి మేలైనకస్తూరి, కంకుమపువ్వు, అపూర్వమైన ఓషధులు మొదలగునవి చేర్చి, శాస్త్రానుక్రమమున తయారైనవి. తాంబూలముతో గాని, విడిగా గాని ఉపయోగింపవచ్చును. పలువిధజ్యోగములు, వర్ణము, శిలము అభిగ్రము, స్నేగు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి పిల్లలు పడినెము, ప్రక్కల ఈడ్చు, అగ్నిమాంద్యము, కుబజ్జ, జీర్ణహీనత మొదలగువాటికి వజ్రాయుధమువలె పనిచేయును. స్త్రీలు పసిపిల్లలను ముసలివారు ముసలివారికి అశ్వుతపనానము. 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1 కి ధర రు 0-4-0 6 పొట్టు ఖర్చు 0-4-0 జి. వాస్తుభర్తు తో సహా రు. 1-8-0, 12 కి రు. 2-8-0, 25 కి రు. 5-8-0.

భిషగ్ రత్న పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, పొప్రేటరు.

శ్రీ సీతా రాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

సి. కన్నయ్య కంవెని

(శ్రీకృష్ణ వి నో ద న భ)

నాలుగు లక్షల రూపాయలు (4,00,000) సెలవుచేసి తయారుచేయబడిన

శ్రీ ఆండాల్ వివాహము,

శ్రీ రామానుజుల వైభవము,

శ్రీ ప్రభవనామ సం॥ రం కార్తీక శుద్ధ దశమి శుక్రవారమునకు సరియైన 4-11-1927 తే దినుండి ప్రారంభించి ప్రతిదినము

చెన్నపురి రాయల్ థియేటరులో ప్రదర్శించబడును.

పగటి ప్రదర్శనము:— ఆది, సోమ, బుధ, శుక్రవారములయందు సాయంత్రము

5 గంటలకు ప్రారంభమగును.

రాత్రి ప్రదర్శనము:— మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంట

లకు ప్రారంభమగును.

టికెట్ల ధరలు:— రూ. 4, 3, 2, 1, 8.

మొదటి 3 తరగతులందును సీట్లను రిజర్వు చేయుటకు సీటు 1 కి ల. 8 లు చార్జి ప్ర త్యేకముగా చెల్లించవలెను.

సి. కన్నయ్య, ప్రాప్రేటరు.

ది. నార్తయిండియన్ జూలరీ మాన్యు ఫాక్చరింగ్ కో, బెజవాడ

నవరను బంగారుకు, సీమవెండికి, రత్నములకు పూచీనిచ్చెదము

మావద్ద అన్ని విధములయి బంగారు, వెండిగల, వెండి మరచెంబులు, గిన్నెలు వగయిరాలు యెల్లప్పుడు దొరకు మునకు స్థానములో యుండును. పచ్చలు, కెంపులు, నీలములు, పువ్వురాగములు అసలుకాతిలోను యిమిడేవనులోను విక్రయమునకు దొరకును. విక్రయరాశ్యములకు పుష్కరమొగింపు ఆకురాళ్లు, గాజుబిమ్మలు వగయిరాలు అన్నివిధ భాసములు సరసమయి ధరలకు విక్రయించబడును. వెకసారి మాతో వ్యాపారము చేసిన మానవ్యుకము మీకే తెలియును.

ప్రాప్రయిటరు, గుంటముక్కల రామమూర్తి, బెజవాడ.

3962

ESTD 1910 Dr I. M. Mallick's (M.A., M.D., B.L.) **ICMIC COOKER** OVER 3 LACS ALREADY IN USE. WRITE FOR CATALOGUES. ICMIC COOKER CR 29, College Street, CALCUTTA.

ALL ORDERS NEATLY & PROMPTLY EXECUTED WITH FULL GUARANTEE **KESHAVJEE DEVCHAND JEWELLER** CATALOGUE FREE 175, CHINA BAZAAR ROAD, MADRAS.

175, చైనా బాజార్ రోడ్, మద్రాసు.

కేశవజీ దేవచంద్ జ్యూవెలర్స్ 175, చైనా బాజార్ రోడ్, మద్రాసు.

"Bynin" Amara

జగద్వ్యాపకతీగలగొప్పటానికు
ఇది యామన కష్టలకాలములో శక్తిని
ఉత్పాదించు నిచ్చును, అజీర్ణము ఆకలి
తీసి, చే బాధలను వారలను ఆకలి
గట్టించి శక్తిని పెంపొందించును

లైన్ ఆమరా ప్రతి గృహమునకు
ఉంచవలెను. 8465

హిందూ దేశమునందలి అన్ని ముఖ్య
మైన ఉగ్రాణులయందును మందు
లమ్మువారి కడను దొరకును.

Allen & Hanburys Ltd.
LONDON

Special Representative for India:
A. H. P. JENNINGS,
Block E, 2nd Floor, Clive Buildings,
CALCUTTA

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తును గురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు
రూ 1-0-0. ప్రతి ప్రశ్నకు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయు
కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును జయము
హిందులు "జయవరీకరణి" తాయకు 1 కి రూ 2-0-0. వి. పి.
పర్వలు. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తిరుత్తణి, చిత్తూరుజిల్లా.

Goodwin's Soap

No. 315.

ఈ సైప్ మునుపటి సబ్బు. పరిశుద్ధ
మౌనమైనది. శ్రేష్ఠమైన చందన తెలు
ప మునుపటికంటె బాగుంది. కేయబడినది.
Made by GOODWIN'S, Manchester

Agents: **F. HOLT & Co. Ltd.,**
P.O. Box 237 343!
MADRAS.

గోధూమ తైలము

కల నల్ల. 1 కి రూ 0-4-0; వి. పి. సహా 0-2-0
ఈ తైలము మునుపటి గోధూమ తైలము రాచిన చీడ, గడ్డి
మొదలగు అనేక వ్యాధులను తీసివేయును. భర్తకు కనిపియును.
విద్యుత్తాళము ఉపాధి, ముడరాను లేక బాంకాయ

ప్రామాణ్య ప్రామాణ్యతర సమస్య

శ్రీమన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి నలహాలు

మద్రాసు రాజధానిలో కలభేదకత్తులగుర్తి శ్రీమన్
యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి రీతినివిషయములను అన్వేషించే
తెను (పెన్) వారికి ప్రకటనార్థమై తెలియజేసిరి:-

మన మద్రాసు రాజధానిలోని కలభేదవివాదములకు
పరిష్కరించుటకై కాల మాసమైనది. ఇరుపక్షములవారి
విరుద్ధాభిప్రాయములను సమన్వయము చేయునట్టి ఏర్పాటు
చేయవలసియున్నది. ఇరు తెగలవారికిని వ్యాయము చేయవలసి
యున్నది. నామట్టుకు నేను సద్యఃప్రయోజనమునకై కొన్ని
సలహాలు నిచ్చుచున్నాను. నేనిచ్చేది సలహాలు ఉత్తరత్రాయీ
విషయమై చర్చించుటకు ఆధారభూతముగా నుండగలదులకై
వ్రాయుచున్నాను. అన్ని కలములవారి ప్రతినిధులను ప్రముఖు
లను నేను సందర్శించి మాట్లాడవలెననినాను. ఈతగాదాలను
పరిష్కరించి సిద్ధమైనప్పుడు చేపూర్చుటకై వీలు ఎంతవరకు
కలవో ఆలోచించవలసియున్నది. చిట్టచివరకు ఒక నికరమైన
ఒక బడిక ఏర్పరచుటకై అన్ని కలములవారి సమాలోచన సభ
యొకటి సమావేశపరచ దలంచినాను. ఈసలహాలను నేను చే
యుటలో నా అభిప్రాయ మేమనగా, రాజకీయవ్యవహారము
లన్నియు కేవల తాత్కాలికప్రయోజనములకే వర్తించవలయుననియు
సమాన స్వార్థం త్రైము, సర్వజనసమత్వము, ధర్మసం
స్థాపనమే జాతీయతయొక్క పునాదిరాళ్లని నేను తలంచెదను.

సామాన్య విషయములు

ఏ ఆధునిక రాజ్యాంగవిధానములోగాని, ముఖ్యముగా
మనముకొరెడి స్వరాజ్య విధానముందు అన్ని కలములవారును ఆ
న్వేష్యసహకారముతో వ్యవహరించవలయును. ఏకలమువారు
ను, జన్యకారణముచే ఇంకొక కలమువారికన్న అగ్రవర్ణముగా
భావింపబడకుండ అన్ని వర్ణములవారును సమానమైన య
ర్హతతో కలిగియుండవలయును. వర్ణవిభేదములవల్ల యేర్పడు
తారతమ్యములను, హెచ్చుతగ్గులను పాటించబడకుండ. అట్టి
తారతమ్యములు ఏ ప్రభుత్వ విధానముందును యీ దేశముందు
పరిగణింపబడకుండ.

ఉద్యోగములు - గౌరవపదవులు

హిందూదేశపు ప్రజాహిత పరిపాలనా విధానముందు
కలభేదములవల్ల పట్టికు ఉద్యోగముల నిచ్చుటయందుగాని గౌ
రవముల నొసంగుటయందుగాని, వృత్తులను తీవ్రపాధులను క
ల్పించుటయందుగాని, పక్షపాతము కలుగనియ్యరాదు.

పట్టికు ఉద్యోగములయందు ఏకలమువారుగాని ప్రత్యే
కాదరణ మొసంగబడి అధిక సంఖ్యాకులుగా నుండునట్లు నిర్ణ
యించరాదు. అన్ని కలములవారును పట్టికు ఉద్యోగములకు స
మానార్హులైయుండవలెను. కులభేద వివక్షతతోగాని
ఆయా కల జనలయొక్క జనాభాసంఖ్యల అంగకణితముతో
గాని పనిలేకుండా పట్టికు ఉద్యోగములందు అన్ని వర్ణములవారు
ను, కలములవారును, శాఖలవారును సమానార్హముగా భావిం
చి ఉచితరీతిని యుద్యోగముల నియ్యవలెను.

ఏ పట్టికు యుద్యోగమునకైనను దరఖాస్తులు వచ్చిన
పుడు కులభేద పక్షపాతమువల్ల సదరు ఉద్యోగమున కొకరు ని
యమింపబడినట్లుగా నొక కంపెయింటు (విన్నపము)వచ్చినప్పు
డు సదరువిన్నపమును విచారించి సమాధానమును వ్యాయమును
చేపూర్చుటకై యొక విచారణసంఘము ఏర్పడవలెను. అట్టి వి
చారణసంఘముందు అన్ని కలముల ప్రతినిధులును ఉండవల
యును.

సాంఘిక విషయములు

ఏ కలమువారైనను, ఏ శాఖవారైనను తమయొక్క కు
లవిరుద్ధములను ఓహ్మములను తమ పేరులయందు యథాప్రార్థ
ముగా ఉంచుకొనవచ్చును. లేదా ఏదైనను క్రొత్త కులవిరుద్ధ
ముగాని విహ్మముగాని పెట్టుకొన్న యెడల ఇతర కలములవారు
గూడ వారిని ఆ క్రొత్త కులవిరుద్ధనామములతోడనే పిలిచి
వ్యవహరించెదరు తేలికపేరుతో వ్యవహరించరు. హిందూసం
ఘములోని బ్రాహ్మణులు ఇతర వర్ణములవారిని శూద్రులను పే
రుతో పిలువరు. గ వ ర్న మెంటు రికార్డులలో
గాని, ఇతర పట్టికు వ్రాతలలోగాని, పత్రికలలోగాని, సభల
లోగాని వారు శూద్రులని పిలువబడరు. బ్రాహ్మణులుగాని
బాగులవారందరూ (బ్రాహ్మణేతరులనికూడ పిలువబడరు. ఎం
డూల్లననగా భిన్న భావము అందులో నూచింపబడుచున్నది.
(బ్రాహ్మణేతరులనుకూడ గవర్న మెంటు రికార్డులలోగాని, సభ
లలోగాని పత్రికలలోగాని యుపయోగించబడదు.

ఏ బ్రాహ్మణుడును తన జన్యకారణముచేత ఇతర కలము
లవారిపై అధివ్యక్తకు నిరూపించుకొనకలడు. తన అగ్రవర్ణ కా
రణముచేత అగ్రతాంబూలమునకుగాని ఉత్తమాసమునకుగాని
సత్కరింపబడెను యాధిక్యతకుగాని బ్రాహ్మణులైనందును
తగాదా చేయకూడదు. ఇతర వర్ణములవారు

కమకు నమస్కారము చేయవలయు ననిగాని దారిగా
ఎడరుపడినపుడు తలపాగాలకు తీయవలసినదనిగాని దారిలో
తోలిగి దూరముగా యుండవలసినదనిగాని ఏ బ్రాహ్మణుడును
కొరజనదు. చనపు చేతగాని స్నేహముచేతగాని సేంకాపుత్తి
చేయుచుండుటచేతగాని ఇటువంటికారణములవల్ల నే తప్ప ఇతర
వర్ణములవారిని బ్రాహ్మణులు ఏకవచన సంబోధనము చేయ
రాదు. ఒక కలము వారికిని ఇంకొక కలమువారికిని ఆన్వేష్య
తాత్కాలిక సమానముగా యిచ్చుపుచ్చుకొను నట్లుండవలెను.
ఏ కలమువారును ఇంకొక కలమువారిని గూర్చిగాని యింకొక
కలముయొక్క పూర్వోత్తరములనుగాని భూలవాడరాదు. ఏ
కలమువారిని గౌరవహీనమైన పదప్రయోగములు చేయరాదు.

ఏ కలమువాడైనను యింకొక కలమువానితో యిష్టాను
సారము, సహపంక్ష్యభోజనము చేసినచేయవచ్చును, చేయక
పోయిన చేయకపోవచ్చును. ఒక కలమువాడు ఇంకొక కలము
వానిచే వండబడిన పదార్థమును భుజించిన భుజించవచ్చును
లేదా మానివేయవచ్చును. కాని, కులభేదతారతమ్యముల కార
ణమున అన్యకలమువారితో సహభోజనము చేయుటగాని
పవనపదార్థ స్వీకరణముగాని తప్పు అని ప్రచారముచేయుట
మానవత్వ పూర్వకమైన నేరముగా, భావింపబడును.

ఆన్వేష్య వర్ణాంతర వివాహము ఇష్టమైనవారు చేయ
వచ్చును లేదా మానివేయవచ్చును. అంతేగాని, ఒక వర్ణము
మొప్పు, ఒక వర్ణముతక్కువ యను హేతువును పురస్కరించు
కొని ఆట్టి వివాహములను ఖండించుచు ప్రచారము చేయువారు
మానవత్వము కలుగచేయుచున్నట్లుగా నేరాలోపణకు పాత్రు
లగుదురు.

ద్విజాలయొక్క ఆశాస్త్రియ సంతానమునకు గల
హక్కులు హిందూధర్మకాస్త్రము ప్రకారము నిర్ణయింపబడి
యున్నవి. అట్టిధర్మకాస్త్రము నామోదించెడి ఇతర కలముల
లోని అట్టి ఆశాస్త్రియ సంతానమునకుగూడ ఆ నిర్ణయములు
వర్తించగలవు.

దత్తవిషయములో హిందూ ధర్మకాస్త్రము కూడ్రులకు
విధించినవిధులు అట్టి విధులను ఆమోదించెడి మరియే యితర
కలములోని కుటుంబము వారికైనను వర్తించవచ్చును.

రహదారీలను ఉపయోగించుకొనుటయందు, వ్యాయసభ
లకు వచ్చుటకును, ఇతర ప్రత్యేకకారమైన సంస్థల నుపయో
గించుకొనుటకును అన్ని వర్ణముల వారికిని సమానార్హత యుండ
వలెను. ప్రజాశాంతి భంగకరముగా ప్రవర్తించక ఆయాప్రతి
స్థాపనలయొక్క పరియైన అధికారుల నిబంధనలను ఉల్లంఘించక
యున్నంతవరకును అందరికిని సమానహక్కు ఉండవలెను.

మత విషయములు

ప్రతి కలమువాడును తనయాత్రేచ్ఛానుసారము నీతికిని
ప్రజాశాంతికిని భంగము కలుగనంతవరకు యిష్టమైన మతవిధు
లను జరుపుకొనుటకు తగిన ఆవకాశము ప్రతివానికిని కలుగ
జేయబడవలెను.

ఏ కలమువారును మరియొక కలమువారిని ఒత్తిచేసి తమ
యొక్క మతవిధులను అనుష్ఠించునట్లు చేయరాదు.

ప్రత్యేకముగాగాని, అన్యధాగాని ఏ మతమునకైనను
ప్రత్యేక ద్రవ్యసహాయముచేసి ప్రోత్సహించుటకుగాని, నిషే
ధించుటకుగాని వ్యాయచట్ట నిబంధనలు
కాసింపరాదు. ఏ మతమునందలి విశ్వాసమువల్ల నైనను వ్యక్తుల
యొక్క అర్హతానర్హతలయందు హెచ్చు తగ్గులు తాత్కాలిక వ్యవ
హారములయందు పాటించుటకై నను శాసనముండరాదు. పట్టికు
ద్రవ్యముచే పోషింపబడుచున్న ఏ పాఠశాలయందైనను ఒక
బాలుడైనను అతని మతభేద కారణమువల్ల చదువుకొనుట కన
ర్హుడుగా భావింపబడరాదు. అట్టి పాఠశాలలో నేర్పబడు మత
విద్యాపాఠములను నేర్చుకొనుట కనర్హుడని నిషేధించుట కూడ
దనిగాని విధించరాదు.

ఆయావిధమతశాఖలవారిచే నిర్వహింపబడుచు ప్రభుత్వ
సహాయము నొందుచున్న (స్టేటు ఎయిడు) పాఠశాలకుగూడ
యీ విధమైన విధులే వర్తించవలెను.

మత విషయములలో విభులముగా వివరముగ నేను చర్చించ
లేదు. ఇవి అనేకమంది ప్రముఖులతో బాసగా చర్చించి నిర్ణ
యించవలసియున్నది.

బేవామృతము

(రిజిష్టరు చేయబడినది)

శ్రేష్ఠమైన బలవర్ధకౌషధము
ఆయుర్వేదాశ్రమం, 151, గోవిందప్పనాయునిబిడి,
బాన్సుబాక్కు 287 మద్రాసు.

ఆంధ్ర కారు

(నెల్లూరుజిల్లా)

సభ్యులు-గారు

ఈ నవంబరు 1 తేది ఎట్టి గర్హితమోగాని ఆచారాన్ని యాప్రాంతములకు వ్యాపించిన తుపానుసంగతి తలచుకొన్న నేటికిని యెడల యులుచును గుడిచు లభియమన్నవి.

గాలివాన ప్రారంభము

ఉదయం 10 ఘంటలకు తుపానవృష్టి ప్రారంభమయినది. ఇరువురకుండు అధికమయినది. పగలు 2 ఘంటలనుంచి వరుణదేవునికి వాయువ్యపువ్వు సహాయమై వీచునాగెను. ఆవాయువు యను డిస్ట్రాక్టుకు పట్టికి యు యూహుతముగ నూరినది. మున్నెన్నడుకనివినపట్టి అతిభయంకరముగా గాలి వీచునారభించినది. వృక్షములు యుర్రులును దోడగెను. రాత్రి 8 గంటలకు సరికి తుపాను కొట్టుకొనుటయు చెట్లు విరిగబడుటయు ప్రారంభమయినది. ఇట్టిలోనివారు చెట్లతలవల్ల బెట్టుటకు లేక పోయినది. ప్రక్కనున్న ఇంటివారి సీతగతులను సంతమి తెలియక పోయెను. పూరియిండ్లలో నుండువారు పెంకుటిండ్లకు సుత్రములను తలదాచుకొనుటకు బరువులే తనసరి. ఎవరి ప్రాణము వారి కెక్కువయ్యెను. ఎవరికి సందడొరికినయింటిలో వారుమాగుకొనిరి. కొందరు ఒకరి నొకరు వెనుకలాడె వారంభించిరి. పట్టామంతయు అల్లకల్లోలమయ్యెను. పరువులే తనవారు గాలికి పడి పొరుగుండెములు బెట్టువారును ఒకరినొకరు డిగొనువారును యిట్లు కీలాభిలమయినది. పిడికిటి ప్రాణములు పెట్టుకొని యారాత్రి గడపిరి.

పట్టామయొక్కసీత

పూరియిండ్లకప్పులు పూరిగ ఎరుకొట్టుబడి కొన్నిగోడలు సహపడి నేలదాచుమయినవి. కొన్నివసారాలకు నేలబడిన జింకురేకు ఎరుకొట్టుబడి కొన్నియిండ్లసీత యాతీరుననున్నది. కల్లికొట్టు పెంకుకప్పిన సభ్యులను జిల్లీలువారి కచ్చేరి డిప్టికలెట్టరువారి కచ్చేరికి చాల నష్టమువాటిగ్లినది. నాలు పెంకుకప్పిన తాలూకా కచ్చేరికి అంతదెబ్బగొలులేదుగాని పై అంతస్తుననున్న రికార్డురూము బువర్ (గోపురము) శిఖరముబద్దలే విరిగిపడినది. నుమారు 20 మంది వాసముచేయు "బకియా" అను మహ్య దీయుల మజరా గ్రామము నేలదడరమయినది జననష్టము లేదు.

జననష్టము

ఆర్థరమనుష్యులు పాలమునుండి పూరిలోనికి వచ్చుచు వాయుదేవునిధాటి కొర్రక మాగ్గునున విగతితివులయిరి.

పశునష్టము

నుమారు నూరు పన్నుజీములును రెండు ఎద్దులును నష్టమయినవి. ఒకగొప్పయిటుయొక్క 14 దూలములుగల కొత్తములో 40 పశువులను కట్టి వేసి యుండిగా ఆ కొత్తము ఏకకాలముండు మానిరెండు పంపరూప్యముల ధరగలయొక ఎద్దుకు మాత్రము బలమయిన దెబ్బతగిలి బాధకొందునున్నది. జీవితాలేదు. తక్కినపశువులన్నియు సురక్షితముగనున్నవి. ఆకొత్తములోనే వుత్తరభాగమున పశువులకాపర్లు పండుకొనుట కొక యరుగున్ను ఏరుముట్టుసామాను భద్రపరచుట కొకకొట్టున్ను కట్టబడియుండెను. ఆఅరుగుమీద పండుకొనియున్న 40 మంది గాలిదెబ్బకుతట్టుకొనేక ఆకొట్టులోదూరియుండిరి. కొత్తము ఆకొట్టు పైమానిన ను దానికి ఆపాను కలలేదు. 40 మందిసంజీవులై మిర్రాడు దయమున బయటవచ్చిరి.

వృక్షములనీతి

కొమ్మలు విరిగి కొన్ని-మెదటికి విరిగి కొన్ని- ఆకుపూర్తి గ రాలిపోయి మంటకు మాడిపోయినట్లున్నవి. తెల్లెక్కుమిక్కులు ముచించితే, తువ్వ, మామిడి, వేప, పెంకాయ మొదలగు వృక్షములుపడి పోయినవి.

మోటారుబస్సుల ప్రమాదములు

నెల్లూరునుంచి ఆత్మకూరుకు వచ్చుచుండిన వెంకటేశ్వరమోటారుసర్వీసు అనబడినసంగ్రామండాటి వీరాచేరువం తేనవర్లకు వచ్చుసరికి ఆమోటారు తలక్రిందులై మూడుపొట్లకింతిలు పెట్టి జీరాచేరు ఒడ్డుననున్న నాగజముడుగుట్టలో పడిపోయినది. టాపు నేలకూలినది స్వామిజ్యులలో మహిమలూగుకరణమునకు ఒక చెయ్యిచెవునిరిగినది. వారి ఆత్మగారికిని బలమైనగాయములు కలిగినవి. వీరిద్దరు ఆత్మకూరు ఆన పత్రిలో విశేషమొందునన్నా డ్రైగరు, కండ్లకరనకు సయితము గాయములు కలిగినవి. సందరుబండిలో యిద్దరు చాకలవాండ్లున్న చనిపోయిరి. ప్యాసెంజర్లందరూను ఆసమయమున ఆచ్చటయన్న యొక ఎద్దుల బండిక్రింద తలదాచుకొనియుండిరి- ఆత్మకూరునుండి నెల్లూరునకు పోవుచున్న రెండెద్దులబండ్లు కొన్ని ఆచ్చట పడిపోయినవి- ఒక బండియెద్దున్ను బండివాడున్నా యమసదినమునకేగిరి. ఆకోజాన పగల ఘంట 8-30లకు ఆత్మకూరునుండి నెల్లూరుకుపోవు సీతారాంమోటారు సర్వీసు అనేబండి, ప్యాసెంజర్లను ఎక్కించుకొని నెల్లూరుకు పోవుటకు బయలుదేరి సంగంబద్దనుండు

వీరాచేరువద్దకుచేరువప్పటికి నర్తము గాలి జాస్తి అయినందున మోటారు నడపుటకు గుహాస్యమయినది. అబండిచెలు వంటి అబ్బుతోభాదగా మోటారుపర్చిను" అనబడియును పోవుచుండెను. ఆప్పుడుగాని కొంచెము తగ్గినట్లు తోచినందున మోటారుబండ్లను నడిపించుకొని దువ్వుగుదాటి కలిగించెదవు మూల కట్టలనడికిపోవుసరికి మార్గమధ్యమున యొక జాన్మోటారు నడియుండిగా సీతారాం మోటారుసర్వీసు డ్రైవరు వ్యాపారజర్ల సహాయముతో ఆమానుకొమ్మలు అడ్డుముతీయించి బండిని ఆన తగికి సాగించుటకు ప్రయత్నించగా మోటారు వెనుకటి చక్రములో నొకటి భూమిలోనికి క్రుంగిపోయినది. ప్యాసెంజర్లు బండిదిగియంతప్రళయముచేసినను భారతయుద్ధమందుభూమిలో క్రుంగిన కర్జురచక్రము రాజు ఘోషములను రాకగాలి ధాటికి ప్రక్కనున్న చెట్టుమీదికి యామోటారు పంగిపడిపోయినది. ఆప్పుడు నుమారు ఘంట 8-30 ప్రాథమము. యాదరవప్రమాది అబ్బుతోభాదరు మోటారుసర్వీసు డ్రైవరు తనబండిపై వెనుకనువలించుకొని దువ్వుగుచేరి తనముక్కయు ప్యాసెంజర్లయు కక్కుయు ప్రాణములుదిక్కించుకొనెను. సీతారాం మోటారు సర్వీసుబండిలో నొకమహమ్మదీయుడు, అతః భార్య నలుగురు పిల్లలు ఒకపాలీసుకానిస్తేబిలు ఒక తాలూకాజనాక్ సింగయ్య న్ను మరకొందరు ప్యాసెంజర్లు యుండిరి. వీరందరు ప్రాణము లుతిట్టించుకొని గాలివాన తగ్గినార్యుక చేరువ గ్రామమునకుపో నెంచి ఆచ్చటనున్న యాతచెట్టువద్దయుండిరి చీకటిపడుకొలది ఎర్రసహితమయిన గాలిబలముగా నుండుచే ప్యాసెంజర్లకు ఆపానుకులంగకుండుటకై దువ్వురచెల్లి అబ్బుతోభాదరు మోటారుసర్వీసు తీసికొనివచ్చి వీరిని ఆగ్రామము చేర్చునెంచి డ్రైవరు, కండ్లకరు, క్లీనరు బయలుదేరి మూడుబారలదూరము పోవుసరికి మూడుపొట్లకింతిలుబెట్టి నాగజముడుగుట్టమీద బడి పూరియున్న వుప్పుమ్మ కొనవచ్చునని వెనుకకు మరలి తిన్నగా యాతచెట్టువద్దకిచేరిరి. తాలూకాజనాక్ భగవంతుని మీదభారమువై తనమీదనున్న దుప్పటిని గుడారముమీదిపట్టి 14 మంది ప్యాసెంజర్లకు దానిక్రిందహొన్న బెట్టుకొనియుండిగా వారందరు, గోదెబ్బకు నాగజముడులో పడుతూ తెప్పరిల్లుకొనిలేచి ఆరుదారుక్రిందికి వచ్చుచు వానకు తడిసి గాలికి పొర్లికింతిలుబెట్టి పడిపోయిరి. తెల్లనారగ్రామమున 4 ఘంటలవరకు భగవంధ్యునవరాచులులగు ఆప్పుడు కొంచెము తెరపేయిచ్చినట్లుచూడగా మహమ్మదీయుని పిల్లవకటి మృతిచెందినది. అంతట వారందరు తిన్నగలేచి సమీపమున నుండు దువ్వురు గ్రామముచేరి యొక పెంకుటిభవంతిలో తలదాచుకొనిరి. వీరు ఆరాత్రిహొన్నయన్న యాతచెట్టు కలిగిరి కట్టక్రిందయున్నది. దాదాపు వ్రాత్రి అయియుండెను- గాలికి కట్టకేమి యరాయముకల్గునో యను భీతి వీరిని యినుమడింపజేసినది.

విస్మయములు

(1) గాలివానకొట్టినపుడొక క్రైస్తవయువతీ ఒకసంవత్సరము ప్రాచుముగల తన మగబిడ్డకు చాలాగుడ్డలలో చుట్టుకొని ఎచ్చటనైనను తలదాచుకొనుటకు పనువెత్తుచుండగా అబిడ్డ గుడ్డలలోనుంచి బారిపడిపోయినది. అది యాయనకి ఆ తొండరలో ను భయములో ను తెలియదయ్యెను - ఆ క్రీస్తు గమ్య స్థానము చేరియుగుడ్డలచుట్టలో వెదుకగా బిడ్డ కనుపించినది గాదు. ఆ గాధాంధకారమున చీకటిలోను గాలివానలోను యా బిడ్డను ఎక్కడ వెదుకగలదు. బిడ్డకు చలచుకొని తెల్లవారువరకు దుఃఖాక్రాంతురలై కన్నీరుమున్నీరుగా గారబ్బుచుండెను. బాగుగ తెల్లవారిన తర్వాత మార్గమున వచ్చుచుండగా ఆచ్చట పడియున్న మరెట్లు కొమ్మలపండున యాబిడ్డ చిక్కుకొని యాక్రందనము చేయుచుండగా తల్లికి గలిగిన సంతోషమునకు మేరయున్నదా? "అడవి రక్షణేని యబలుండు పరిల్లు"నను వాక్యమున కిది నిదర్శనముగదా? ఆబిడ్డ యిప్పుడు సజీవురాలై యున్నది. (2) టికియానున పల్లెకండి 10 ఏండ్లపిల్ల యింటినుండి బైటవచ్చి గాలికి పోలేక తెల్లవార్లు దారిలో పడియుండెను. ఆపిల్ల కనుచెరిచినప్పుడతయు నిస్వరసలు ఎరుగకుండెను.

ముగింపు

ఇట్టివిపరీతమైన భయంకరముగగాలి మున్నెప్పుడును గలిగినట్లు వినియుండలేదు. 75 సంవత్సరములవాటి పరీధాని సంవత్సరముందు గాలివాన కలిగి మొనటికోజు దక్షిణదిశగా పడిక చెట్లన్నియు రెండవకోజు తిరుగా దక్షిణపుగాలివల్ల వుత్తరపు కొనలుగా పడినట్లు నృపులు యిదివరకు చెప్పుచుండెడివారు. అయితే యిట్లు యిండ్లు వాకిండ్లు నూటి పను- జననష్టముననున్న లేదు. పైగా గాలికిపడిన చెట్ల ఆకలు కొద్దికోజులవరకు పచ్చ

గానుండును. ఇప్పటి గాలికిట్లుగాక నిప్పులు కాల్చినట్లు నల్లగ పోయియున్నవి. చెట్లు తగులుకొనిపోయినను యిటుచక్కనియు రాత్రియంత నల్లగానుండవు. దీనివల్లబిచ్చాడ నిస్సలన్న సుఖిరి సినవనిన్ని ఆ రాత్రి బైటనుండునాగా నిశ్చయములను చూచి నామనిన్ని చెప్పుచున్నారు. కొన్నియార్లుగా గడ్డివాలులును- యిండ్లుగా కాలినట్లు చెప్పుచున్నారు. పూర్వము 8 కన్నము అగ్నివర్షము కురిసినట్లు వహాభారతము మొదలగు గ్రంథముల యందు పదివియున్నా మగాని కలిరాగముందీ వింత కని విని యెరుంగము. రెండుసంవత్సరములవా డీప్రాంతమున శిలావర్షము కురిసియుండెను. దానికే యిండ్లు చాల నష్టపడెను. నిరుటి సంవత్సర మీయూర పంటలులేవు. చూడగల నక్కమీది తాటి కాయపడి టింతిలో యా ఆకు సుధించినది. ఈ కత్తె రమింతవరకు చెట్ల విరివిగా పెట్టలేదు. ప్రజలు అన్నపెదలై యున్నారు. దొరతనమువారు తగిన సాయ మొనర్చుకున్న వీరి గతియేమి. ఆత్మకూరునుండి నెల్లూరుకు ఉదయగిరికి పోవు తంతెస్తంభములు పడిపోయినవి. రోడ్డుకిర్రక్కలనున్న బహ్యం డమైన చెట్లు క్రుంగుట శ్రేష్టతో పెల్లగిల్లి రోడ్లు కడ్డముగా పడినవి. అందుచే మోటారు రాకపోకల కిబ్బంది కలిగి యుండెను. ఇటీవల వాటిని క్రమేణ తీసివెచ్చివారు. ఇప్పుడు మోటార్లుసరాసరి నెల్లూరుకుపోవును వచ్చుచున్నవి. తేది 9 దివుదయం 8-30 లకు యా పూరిలో భూకంపము కలిగి 2 నిమిషములవరకాధ్వని యుండినది. తమలపాకులతోబలు-ఆరటితోబలు పాడెపోయినవి. రాగలవత్సరముందు మామిడికాయలుగాని చింతకాయలుగాని దొరుకుటకుని చెప్పవచ్చును. ఈనెల 12 తేది రాత్రి నుమారు 6 ఘంటల లగాయతు 1 గంటవరకు కుంభవృష్టి కురిసినది. "గోరుమట్టుపై రోకటి పోబున్నట్లు" యిండ్లకప్పులు ఎగిరిపోయి కొంతమంది యింకా కప్పువేసుకొనకయుండగా యావాన దెబ్బకు తలదాచుకొనుటకు లేకయున్నది. 1 తేది మాదిరి తిరుగ తుపాను వచ్చినేమో యని ప్రజలు భీతావహాలైయున్నారు. ఆహ! ప్రభవా! నీప్రాధవమేమని జెప్పవచ్చును?

(ఒకవిలేఖరు)

నర్యా రావుపేట తాలూకా మురికిపూడి (విద్యార్థుల విందు)

ఈనెల 1 తేది బోర్డు ఎలిమెంటరీస్కూలు విద్యార్థులు దసరావేడుకలకు తాము వెనుకబడిన చందాలతో శ్రీ ఆంధ్ర విద్యాభారతీనిలయసభ్యులకు అల్పహారవిందు నొసగి తమకు గల విద్యాభిమానమును వెల్లడించుటకు యేతత్సంఘమునకు రెండురూప్యముల విరాళమును సమర్పించుకొనిరి.

వర్మోపద్రవములు

1, 2 తేదీలయందు కురిసిన కుంభవర్షములచేతను ప్రళయనీలముచేతను మా చిల్లలూరుపేట ప్రాంత్యగ్రామాదులకు కొంతనష్టము సంభవించినది. సామాన్యవృక్షములు గృహములు నేలగులినవి. చెరువులు తెరుచుచే ఓగిరకుకొండపాగు పొంగిపారలి తనతీరముందున్న రాజాపేట చిల్లలూరుపేట పనుమర్రి మున్నగు గ్రామములను తననగదలచే ముంచి లేల్పినది. సకాలమున వర్షములేక అతిద్రుమాసముచే పండింపబడిన పునాసపంటలు గృహములకు జేర్చుకొనుటకు వీలులేక మేడెములు కుచ్చెంట్లు గంగాభవానికి సమర్పింపబడినవి. పాపము! వీరకర్మకులు తినుటకుగింజులను గొడ్డుగోదలకు మేతయును లేక అల్లాడుచున్నారు. 1 తేదినుండి యెమాత్రమును తెరపి లేక నేటివరకును వర్షములు సంతకభారగా కురియుచునే యున్నవి. పైరుపంటలకు నరిగ మిరపతోబలు ధ్వంసమైపోయినవి. ఫలించి సిద్ధాన్నముగ నున్న వేరుసెనగ భూమినుండి తీయుటకు వీలులేక కొంతకల్లి పోవుచున్నది. కొంతయెలకైతి పాడగుచున్నది. హాళికుల కీపంటయైనను దక్కననునానలేదు. నేటికిని యెడతెగని వర్షము కురియుచునేయున్నది. గోరుమట్టుపై రోకలిపో అన్నట్లు సర్వారువారి కిస్తీసరయముకూడ చురొపించుచున్నది. ఆకసము భూకంపములవలనసంభవమై భీతినికొల్పుచున్నది. ప్రభవాసంవత్సర మిట్టి విపరీతపరిస్థితులకు కలిగించునని జను లెన్నడును తలపలేదు.

(ఒక విలేఖరు)

కృష్ణాజిల్లా యెన్నికలకేసు

బందరులో విచారణ జరుగుట

(న్యకీయవిలేఖరి)

10-11-27 విచారణ

జి. రంగారావుగారు

క్రాస్ పరీక్ష

బాయింట్లపట్టాదారులు భూములను పంపిణీ చేయవలసిగా అనుభవించుచున్నారు. పదిహేనువేల అకరాలకు చెల్లించుచున్నారు. జమీందారులకు ఒక్కొక్కరికి ప్రత్యేక ప్రత్యేక రాయితీగా అంగీకరించి యున్నారు. అయితే లోనోకసారి పట్టాలు ముద్దీలకాలు విలియం వేయవలసి. ఈయనలన్నియు లెక్కలలో కన్పించవు. లోపాయికారి భాగస్వాములు పంపిణీ చేయవలసి. లోపాయికారి భాగస్వాములకు యితర యెట్టెలలో భూములున్నవి. నేనిచ్చిన సర్టిఫికేట్లు సరియైనవి.

పునర్విచారణ

గతసారి యేఫసల్తో మాగ్రామం తాలూక పట్టాలు ముచ్చిల కాలు విలియం వేయవలసిని జ్ఞాపకములేదు. శిస్తు బకాయిపున్నయెడల పట్టాదారులే దిహించునోటిను పంపుదురు.

181 సాక్షి పొక్కునూరి పిచ్చయ్యగారు,

కడప కర్ణం, తిమ్మవూరు డివిజను

గతయెన్నికలలో మొదటి వోల్టర్ల లిస్టును తయారుచేసితిని. 10 నెలల తర్వాత బట్టి తయారుచేసితిని. మాగ్రామము నడిమి తిరువూరు. జమీందారు వెంకటేశ్వరరావుగారు బహదూరుగారిది. వారు మైలవరం జమీందారుగారి అల్లుడు. మైలవరం జమీందారుగారికిని మీర్జాపురం రాజగారికిని బంధుత్వమున్నది. నన్ను లెక్కలు తీసుకురమ్మని సమయం చేసినారు. నావద్ద జమీందారి లెక్కలులేవు. తాజేదారుగారిని లెక్కలమ్మని కోరినాను. జమీందారుగారి ఆజ్ఞలేనిదే యియ్యమని నాకు జవాబు చెప్పిరి. నావద్దకు కేసు పిటిషన్లు ఏమీరాలేదు. లిస్టుసంఖ్య పెరిగినది. అందుకు నేనే కారణము. కొందరు క్రయదారులను బాయింట్ల పట్టాదారులను జేర్చితిని. (వకీలుగారు చూపించిన దరఖాస్తులనుచూచి) ఈదరఖాస్తులు మాగ్రామమునకు చెందినవే. వాటిని నేను వ్రాసులేదు. యెవరు వ్రాసినది చెప్పలేను. ఈదరఖాస్తులు నావద్దకు రాలేదు. దరఖాస్తులలోని దస్తూరి అంతయు ఒక్కరిదే. వాటిసంఖ్య మొత్తము పదిహేను. వాటి మీద ఎందరూ మెంటులు సేసువ్రాసినవే దరఖాస్తులయొక్కయు, సర్టిఫికేట్లయొక్కయు తేలి ఒక్కటే. 191 వ వోల్టరు పార సుబ్బయ్య పట్టాలేదు. పట్టా 212 వ వోల్టరు చలమయ్య పేరిట ఉన్నది. 194 వ వోల్టరు పాటిబండ్ల రామయ్యకు పట్టాలేదు. పట్టా 199 వ వోల్టరు లక్ష్మయ్య పేరున్నది. 189 వ వోల్టరు 185 వ వోల్టరుయొక్క అన్నగారు. 196 వ పాటిబండ్ల నారాయణ. 197 వ వోల్టరు అప్పయ్య. 198 వ వోల్టరు రామయ్యలకు పట్టాలేదు. వారిఅన్న 208 వ వోల్టరు బొర్రయ్య పేరున్నది.

క్రాస్ పరీక్ష

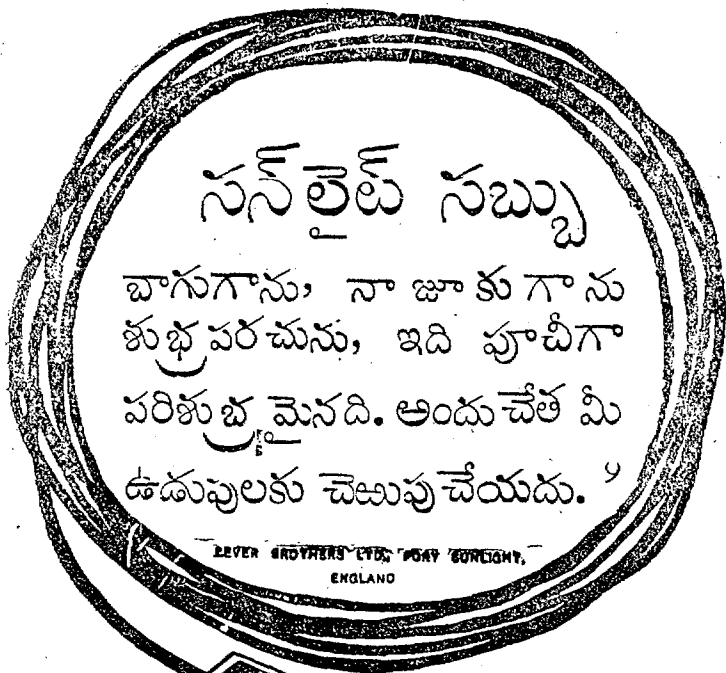
ఈవోల్టర్లు అందరు తమ ఆస్తిని పంపిణీ చేశారు. వేరువేరుగా అనుభవించుచున్నారు. శిస్తును వేరువేరుగా చెల్లించుచున్నారు. ఒక్కొక్కరు పదిహేనువేల అకరాలకు చెల్లించుచున్నారు.

పునర్విచారణ

మొదటి లిస్టు తయారుచేసినప్పుడు వారి పంపకములు సరియైనవే. అందుచేత మొదటి లిస్టులో వారిపేర్లు చేర్చలేదు.

182 వ సాక్షి కోనూరి పుల్లయ్యగారు వట్టిగుడుపాడు కర్ణం.

నేనిప్పుడు సన్నెన్ననలో వున్నాను. మాగ్రామము నలుగురైదుగురు మొఖాసాదారులకు చెందును. చింతపల్లి శోభనాద్రిగారియొద్దగారు, కటికి నేని వెంకట్రావుగారు, చింతపల్లి సీతాపతిరావుగారు, రంగస్వామిగారు, చింతపల్లి శివయ్యగారు మాగ్రామ మొఖాసాదారులు. తేలెట్రాలు జమీందారుగారికి భాగమున్నది. శోభనాద్రిగారియొద్దగారు మీర్జాపురంరాజగారికి బంధువేమో నాకు తెలియదు. మొదటి వోల్టర్ల లిస్టును నేనే తయారుచేసితిని. తరువాత క్లయింపిటిషన్లు వచ్చినవి. రంజితులం తన దరఖాస్తులను నావద్దకు తెచ్చివారు. అందరూ ఒక్కోకొకరు తెచ్చివేమో నాకు జ్ఞాపకములేదు. వాటిని సర్టిఫికేట్లు చేసివాను. వాటిసంఖ్య 59, 59 లో ఒకటికన్న తక్కిన వాటిని

7153

స్వశక్తులవై ఆధారపడునంతవరకు

రాయల్ కమిషన్ లవల్ల

స్వతంత్రాధికారము

పొందుదుమని తలచవద్దు

ది మద్రాసు వెన్సిల్ ఫ్యాక్టరీ

1964 పోస్ట్ బాక్సు నెం. 86, మద్రాసు.

నేనే వ్రాసినాను. అవన్నీయు ఒక్కోకొకరి పట్టి పై చేయబడినవి. రకీతులబట్టి వాటిని పట్టి పై జేసితిని. ఏ లెక్కలతోనూ సరిపడలేదు. యాదంబయ్యలలో తాళిలదారుగారివద్దకు ఏ లెక్కలను తీసుకువెళ్లేదు మొదటి శిస్తులో లేని పేర్లను మాత్రమే చేర్చితిని. మొఖాసాదారుగారి వద్దనున్న లెక్కలను చూడనేలేదు. మాగ్రామమునకు అనురంజనం లెక్కలు వున్నవేమో నాకు తెలియదు.

(క్రాస్ పరీక్ష)

నేనిచ్చిన సర్టిఫికేట్లు అన్నియు నిజమే. దరఖాస్తు దారులందరూ పదిహేనువేల అకరాలకు చెల్లింపవలసిగా శిస్తు చెల్లించుచున్నారు.

183 వ సాక్షి నెంకూరి గవరాజుగారు, వట్టిగురుపాడు అక్షిండ్ల కర్ణం

నేను వట్టిగురుపాడు ప్రస్తుత కరణమును. 10 నెలల తర్వాత తీసుకురమ్మని సన్నెన్నన చేసినారు అని నావద్ద లేవు. మొఖాసాదారుగారి వద్దనున్నది. క్రిందటిసారి లెక్కలు తీసికొని రమ్మని సమయం చేసినారు. వెంకట శోభనాద్రిగారియొద్దగారు కొండ్రామయ్యగారి వద్దకు లెక్కలు అడిగిని వారి వద్ద అన్నదమ్మలు. తనవద్ద లెక్కలు లేవనియు యితర మొఖాసాదారుల వద్ద వున్నవనియు నాకు చెప్పిరి. శోభనాద్రిగారియొద్దగారికిని మీర్జాపురం రాజగారికిని బంధుత్వమున్నది.

క్రాస్ పరీక్ష లేదు

184 వ సాక్షి ప్రతి పాటి కామయ్యగారు, కృష్ణవరం కరణము.

10 నెలల నుంచి నేను కరణంగా వున్నాను మాగ్రామం. మొఖాసాదారు చింతపల్లి వెంకటనరసింహారావుగారు

కు వారు ముగిసినప్పుడు. శ్రీమన్నారాయణరావు నొక ట్రాయంగాగారు వారితమ్మల్లు. వారుపంపిణీలేదు. ఆగ్రామం యొక్క లెక్కలు నేను వ్రాసాను. వారిసమాప్తాకారే ఆ లెక్కలను వ్రాస్తారు. మొదటి వోల్టర్ల లిస్టును నేను తయారు చేసినాను. తరువాత 56 దరఖాస్తులు వచ్చినవి. మాగ్రామం నూజిగురు డివిజనులో వున్నది. యాదరఖాస్తులన్నియు క్రయదార్లు, బాయింట్లదార్లు, పట్టాదార్లు అయివున్నవి. లెక్కలలో వీరిపేర్లు కనిపించవు. క్రిష్ణవరం గ్రామం గన్నవరం యెట్టెలు వున్నవి. డిప్యూటీ తాసిల్దారుగారు లెక్కలు తెచ్చుని సమయం చేసినారు. నేను లెక్కలు తీసికొన్నాను. దరఖాస్తులు ఎవరు రానాలో తెలియదు. దరఖాస్తుదారులే నాకు తెచ్చి యిచ్చివారు. 27-7-26 నదరఖాస్తులు సర్టిఫికేట్లు వ్రాయబడినవి. తరువాత డిప్యూటీ తాసిల్దారుగారివద్ద పేరు మెంటు యిచ్చినారు లెక్క తెచ్చుని రెండుసార్లు సమయం చేసినారు. లెక్కలు నావద్దలేవు. మొఖాసాదారుగారు గ్రామంలోలేరు. డిప్యూటీ తాసిల్దారుగారు సమయం చేసినపుడు మొఖాసాదారుగారు గ్రామంలో వున్నారు.

క్రాస్ పరీక్ష

దరఖాస్తుదార్లు ఎవరు పట్టాదార్లులేరు. లెక్కలు చూస్తే నేనా 881 వోల్టరు కొట్టాను పేరు పట్టావున్నది, లేనిది చెప్పలేను. 885 వోల్టరు పాట్లు పెదపత్తికి పట్టావున్నది లేనిది చెప్పలేను. 483 వోల్టరు చెన్న వెంకాయకు పట్టావున్నదేమో చెప్పలేను. 454, 457 వోల్టరు బయలుములో చెప్పలేను. కొందరు దరఖాస్తుదార్లకు యితర గ్రామంలో భూములు వున్నవి. యాదరఖాస్తుదార్లు చచ్చిపోయినవారి వారసులే

మొదటి ప్రసాదరావుగారు, నర్సాపురం నేను పది నెలలనుండి నరసాపురం కరణాన్ని. రామా రావు మా పై తండ్రి. మా గ్రామం ఇసుగంటి వెంకటరంగ సీతా రామారావుగారిది. ఇసుగంటి యోగానంద స్వసేవారామ చంద్ర జగన్నాథరావు ఇసుగంటి వెంకట స్వసేవారావు, మొఖాసాదార్లు. రెండవ ఆయన పత్రికాడిపాడు మొఖాసా దారు అల్లుడు. ఆ యందార్లు మెంటు దస్త్రులు చనిపోయిన గ్రామకరణం గోపేటి రామారావుగారి దస్తూరి. ఈదరఖా స్తులమొత్తం 90. ఆక్టోబరు తేదీలననదని నాకు సమయచేసి వారు. అవి నా దగ్గరేవు. ముగ్గురు జమీందార్లులో ఎవరివద్ద వున్నది తెలియదు. నేను పైన చెప్పిన ఇద్దరు మొఖాసాదార్లు లో ఎవరో ఒకరివద్ద వుండవలెను. వారు గ్రామంలో లేకపో వుంటున్నారేమో, కనుక ఆక్టోబరును అడగలేకపోతిని. ఎల్లెక్కన్న జరిగినప్పుడు నేను కరణాన్ని గాదు. ఈజాబితాలను గురించి నాకు ఏమియు తెలియదు. నేను ఒక దరఖాస్తుదారుని. నేనేమియు వ్రాయలేదు.

185 వ సాక్షి

గోపేటి ప్రసాదరావుగారు, నర్సాపురం

నేను పది నెలలనుండి నరసాపురం కరణాన్ని. రామా రావు మా పై తండ్రి. మా గ్రామం ఇసుగంటి వెంకటరంగ సీతా రామారావుగారిది. ఇసుగంటి యోగానంద స్వసేవారామ చంద్ర జగన్నాథరావు ఇసుగంటి వెంకట స్వసేవారావు, మొఖాసాదార్లు. రెండవ ఆయన పత్రికాడిపాడు మొఖాసా దారు అల్లుడు. ఆ యందార్లు మెంటు దస్త్రులు చనిపోయిన గ్రామకరణం గోపేటి రామారావుగారి దస్తూరి. ఈదరఖా స్తులమొత్తం 90. ఆక్టోబరు తేదీలననదని నాకు సమయచేసి వారు. అవి నా దగ్గరేవు. ముగ్గురు జమీందార్లులో ఎవరివద్ద వున్నది తెలియదు. నేను పైన చెప్పిన ఇద్దరు మొఖాసాదార్లు లో ఎవరో ఒకరివద్ద వుండవలెను. వారు గ్రామంలో లేకపో వుంటున్నారేమో, కనుక ఆక్టోబరును అడగలేకపోతిని. ఎల్లెక్కన్న జరిగినప్పుడు నేను కరణాన్ని గాదు. ఈజాబితాలను గురించి నాకు ఏమియు తెలియదు. నేను ఒక దరఖాస్తుదారుని. నేనేమియు వ్రాయలేదు.

కానీపరిక్ష

చేరు ప్రియమనీ లిస్టులో చేర్చలేదు. పట్టా నాతోండి పేర నున్నది. నేను విభాగమైనాను. 20 రూపాయలు శిస్తు చెల్లిస్తూ నాభూమిని నేనే వ్యవసాయం చేసుకుంటూ ఉ వ్వాను నేను రెండు సంవత్సరములకింద విభాగమైనాను—

పునర్విచారణ

గోపేటి లక్ష్మీనరసింహారావుగారు మాతండ్రి. ఆయన 371 వ నెంబరు ఓటరు. నేను 1044 వ నెంబరు ఓటరును.

186 వ సాక్షి

కుంటముక్కల వెంకటరామ కృష్ణారావుగారు కరణం, నాట్రాయి, తిరువూరు డివిజను

నేను 15 సం.నుండి కరణాన్ని. నేను పాతలిస్టును బట్టి ప్రియమనీ లిస్టు తయారుచేసినాను. దరిమిల లిస్టులో చే ర్చవలసినదని దరఖాస్తులు ఎచ్చినవి. అవి 50 అనగా 4 వి 66. E + B17. నేను కొన్ని దరఖాస్తులను సర్టిఫై చేసినాను. నేను మా గ్రామంలో శిస్తు చెల్లించేవారి దరఖాస్తులు సర్టిఫై చేసి నాను. చెల్లించినవారిని నిరాకరించినాను. వారి గ్రామవాసు లైనప్పటికీ బురుగుగూడెంలో శిస్తు చెల్లించెదరు. ఆ గ్రామకర ణం ఆ దరఖాస్తులను సర్టిఫై చేసినాడు. ఆ దరఖాస్తులను తాలూకా ఆఫీసు వారు నాకు పంపినారు. నేను వాటిని సర్టిఫై చేయలేదు. బురుగుగూడెంకు సంబం థించినవి 11 దరఖాస్తులు. ఒక గ్రామంలో ఒక భాగమునకు సంబంధించిన అమరకం తెక్కలతో పోల్చిచూచితిని. మూడు వాటాలకు సంబంధించిన అమరకపు తెక్కలతో సరిచూడ లేదు. నేను తహశీలుదారువారి యెదుట వెళ్ళలేదు. ఈ తెక్క లు నా పై ఆధికారులకు యెవరికి చూపలేదు. మా గ్రామం ఇసు గంటి వెంకటప్పయ్యారావు, వెంకట గోపాలరావు, వెంకట పార్థసారథిరావు, వెంకటరామలక్ష్మీ నరసింహారావు, వెంకట గోపాల పట్టాభిరావు మైనరైనందున ఆయన అన్నగారు యో గానంద వెంకట నరసింహ రామచంద్ర జగన్నాథరావుగారిని చెందివున్నది. వెంకటప్పయ్యారావు భార్య మన మీర్జాపురం రాజాగారి సవతిలిల్లికి ఎట్టి భాంధవ్యమున్నదో నాకు తెలి యుదు. వెంకటప్పయ్యారావుగారి భార్య చెలికాని తిరుపతి రాయణంగారి మూత్రై. తిరుపతిరాయణంగారి భార్య రాజా గారి సవతిలిల్లికి ఎట్టి భాంధవ్య మో నాకు తెలియదు. రెండు పర్యాయములు తెక్కలకొరకు సమ థు చేసినారు. నేను మొదటి పర్యాయము కొద్దుకు హాజరుకా లేదు. గ్రామములో వున్న మొఖాసాదారును తెక్కలు అడి గినాను. తనవద్ద లేవనియు మరియొక మొఖాసాదారువద్ద ను న్నివనియు వారు చెప్పిరి. 49 మంది దరఖాస్తుదారులు తరు వాత లిస్టులో చేర్చబడిరి. నావద్ద అమరకం తెక్కలు లేనం ధమును, కొందరు రయతులు మా గ్రామములో లేనందునను, కొన్ని పేర్లు రెండింటిలో చేర్చలేదు. ఇతిరభాగములకు సం బంధించిన తెక్కలు లేనందున, జ్ఞాపకమునుబట్టి సర్టిఫై చే సినాను.

కానీపరిక్ష

నా సర్టిఫై కెల్లు అన్నియు సరియైనవే. 10 రూపాయి లపైగా శిస్తు చెల్లించిచేవారే. వారిని బాగా యెరుగున్నాను కనుక చెప్పగలను.

187 వ సాక్షి

మొట్టపల్లి వెంకటసుబ్బారావుగారు నూజివీడు కరణము.

28 సంవత్సరములనుంచి కరణంగా వున్నాను. మా గ్రా మము రెండు జమీందారులది మా గ్రామము 8 భాగములుగా విభజింపబడినది. నేను సమయచేసి తెక్కలు తీసుకురా లేను. అవి జమీందారులవద్ద వుండుటవల్ల నేను తీసుకురా లేదు వాటి ని తీసుకురమ్మని రెండు మార్లు సమయచేసినారు మొదటిసారి మాడ ఆ తెక్కలను తీసుకురా లేదు. ఆవి జమీందారులవద్ద వున్నవి. తమను సమయచేసినయెడల ఆ తెక్కలను తీసుకునిచ్చెదమని చెప్పి నారు. ఎవో ఒక యిష్టమయొక్క అమరకం తెక్కలను వ్రాసె దను. మీర్జాపురం రాజాగారి అమరకం తెక్కలను నేను వ్రాయను. గన్నవరం యొక్క 10 వ నెంబరు యొక్క అమరకం తెక్కలను వ్రాసెదను. గ్రామంతాలూకు భూములు 8 చంతులు విభజిం పబడినవి. మొదటి లిస్టును వాటి లిస్టును బట్టి తయారు చేసినాను. తరువాత దరఖాస్తులు ఎచ్చినవి. అవి 67. వారిలో కొంతమంది క్రయదారులు, యితర గ్రామములలో భూములు గలవారు. జాయంటుపట్టాదార్లు కలరు. ఇతర గ్రామా దులలో భూములు గలవారు దరఖాస్తుదారులలో ఇద్దరు మాత్రమే వున్నారు. ఈదరఖాస్తులను సర్టిఫై చేసినాను. కొన్ని తెక్కలనుబట్టియు, కొన్ని జ్ఞాపకమునుబట్టియు సర్టిఫై చేసినాను. క్రయదారులపేరను యికా పట్టాలు యివ్వలేదు. డిప్యూటీ తహశీలుదారుగారు నన్నురమ్మని కబురుపంపినారు. కొన్ని తెక్క లను మాత్రము తీసుకు వెళ్ళితిని. తాలూకాఫీసు తెక్కలతో సరి చూచినారు. డిప్యూటీ తహశీలుదారుగారివద్ద నేలమెంటు యిచ్చినానని జ్ఞాపకము. మీర్జాపురం రాజాగారివెంట తెక్కలు నూజివీడులోనున్నవి. చెలికాని తిరుపతిరాయణంగారిని ఎరు గుదును. ఆయన అక్కగారు మీర్జాపురం రాజాగారి సవతిలిల్లి. చింతపల్లి రామయ్యగారిని ఎరుగుదను. యనమర్రు జమీం దారుగారి దివాలాలో వారి పేరును నిశాసించుచున్నారు. అంత కుపూర్వము మీర్జాపురం రాజాగారి తండ్రియొక్క హయాం లో మీర్జాపురం దివాలాలో వుండేవారు. చింతపల్లి రామ య్యగారు శోభవాద్రిరాయణంగారికి పిన్నతండ్రి. వెంబ్రాప్ర గడ జమీందారుగారు మీర్జాపురం రాజాగారు అన్నదమ్ముల విడ్డలు చీనులపాడు రాజాగారి పిన్నతండ్రి మాత్రుని వెంబ్రా ప్రగడ జమీందారుగారికి యిచ్చినారు. ఉయ్యూరు, కపిలే శ్వరపురం గొల్లపల్లి జమీందార్లు అన్నదమ్ములు. వారిచెల్లెల్లి మైలవరం, రాజాగార్లలో ఒకరికి యిచ్చిరి.

కానీపరిక్ష

మైలవరం జమీందారు సోదరులలో తగవులున్నవి. గొల్లపల్లి జమీందారుగారికిని మీర్జాపురం రాజాగారికిని బద్దవెరము గలదు. వాల్మీకి దుమాసమలనుండి యలమర్రు జమీందారుగారికిని మీర్జాపురం రాజాగారికిని విరోధము కలదు. దావాలు జరుగుచున్నవి. చింతపల్లి రామయ్యగారు యలమర్రు జమీందారుగారివద్ద 7 ఏండ్లనుంచి నాకరిలో వున్నారు. మొదటిలిస్టులో ఆశ్వాసాపు పేటబాబు అనగా కందిపల్లి శీతారామారావుగారి పేరును చేర్చలేదని జ్ఞాపకము. ఆయన కూడా కైయము పట్టెను పెట్టుకొన్నాడు. నూజివీడు లోనే కాకుండా యితర గ్రామములలోనూ సిరాస్తి వున్నది. నే నిచ్చట సర్టిఫై కెల్లు యు సరియయినవే. మొదటిలిస్టు లో శ్రీనివాసఅప్పారావుగారి పేరు చేర్చలేదని జ్ఞాపకము. ఆయ నకు కపిలేశ్వరపురం యిష్టమలో భాగమున్నది. యలమర్రు జ మీందారుగారికిని మీర్జాపురం జమీందారుగారికిని 5, 6 రూప ములకింద సఖ్యత కుడిరనది. ఎన్నికలకు పూర్వము గొల్లపల్లి జమీందారుగారు మీర్జాపురం జమీందారుగారు స్నేహి తులే. ఎన్నికల తరువాత విరోధము ఎచ్చినది.

శ్రీలరుంధతీయ సేవకసభ

18-11-27 వ. తారీఖున శ్రీ గంటలకు పెరంబూరు నందు ఆరుంధతీయ సేవకసభవారిసల జరిగిన ఆరుంధతీ దేవాలయమున జగత్ ప్రఖ్యాతిజేసిన గడ్డను చంద్రయోగుల వారి గురుపుత్రులు ఆంధ్రగంధ కవిరాయలు శ్రీమాన్ ము రగుపట్టి పీఠాస్వామిగారు ప్రథమమున పై దేవీకై పాటయూ లమునపాడి ప్రారంభించిరి. రెండవది శ్రీమాన్. పి. ఆర్. గోవిందుస్వామిగారు మహాదేవీకై వ్రాసిన కీర్తనపాడి రెండు గంటలపాఠ్వు ఆమహాపత్రికయొక్క మహాత్మ్యమును వుపన్య సించి జయజయధ్వనులతో సభ ముగింపుజేసిరి.

పి. ఆర్. గోవిందుస్వామి

సెక్రటరీ

లాహోరు, నవంబరు 18:—పంజాబు శాసనసభయందు 21 తేదీన రైజడా మాన్సరాజుగారు రాయలు కమిషనుగూర్చి అడ్జరన్ మెంటు తీర్మానమును ప్రతిపాదించునన్నారు.

(ఆ. ప్రె.)

ఒక విజ్ఞాపనము

మహాదేవయ్యగారా ! శ్రీ గాంధీ ఆదిమాంధ్ర కాత్రికర్మపాతశాలను గురించి (6-6-27) వ. తేదీన ఒక విజ్ఞాపనమును తెలియజేసి యుండి మాడును పైతాశాల (1-7-27) వ. తేదీనుండియు యథాప్రకారము జరుపుచున్నది. ప్రస్తుతము పాతశాలను కావలసినవసరహాయము మాపము ఒకటికి రు. 25 ల. ఇందుకుగాను 12-8-0 లు చందాలద్వారా వసూలుగుచున్నది. శ్రీ శేషోద్ధారక కాశీ నాథుని వాగేశ్వరరావు పంతులుగారు రు. 10-0-0, శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారు రు. 1-0-0, శ్రీ గడ్డ రంగయ్య వాయుడుగారు 1-0-0, నిశ్చింత కష్టవ్యయ్యగారు 0-8-0 ఆ. మొత్తము రూ 12-8-0 వసూలుగుచున్నది. మిగత కావలసినది 12-8-0. ప్రస్తుతము వచ్చుచుండే చందాధనము పాతశాలకే సరిపోవులేదు. ఉపాధ్యాయునికి జీతము లేకయున్నది. నేను యీ నాలుగు మాసములుగా వాశీకై కొలది కష్టపడి పాతశాలను అభివృద్ధికి చేచ్చి నాడను. నేను చాల బీదవాడను. వేతనము లేక పనిచేయు నంతటి కష్టి చాలకయున్నది. చెన్నపురాంధ్ర కాంగ్రెసు సంఘ కార్యదర్శిగారు పాతశాలను సందర్శించి 8-7-27 తేదీన ఆంధ్రప్రతికలో ప్రచురించుచున్నారు. 27-9-27 తేదీన ఆస్పృశ్యుల భజనగురించియు వ్రాసియున్నారు. 15-11-27 తేదీన టి. ఎస్. వాస్. బూహాను, తండ్రియార్చేట వారు పాతశాలను సందర్శించి వారియొక్క అభిప్రాయమును తెలిపి యున్నారు. ఈ అయిదుమాసములుగా యెంత వ్రాసికొనినను గమనించువారు లేకున్నారు. ఇంతటి ఘనపట్టణమున గాంధీ గారి సిద్ధాంతములను అనుష్ఠించుచు వారియొక్క యాశయాను సారము ఆస్పృశ్యతాదోష మనెడి పితావమును పోద్రోలి పతి తులకు విద్యబుద్ధులు గలవారి ముందుకు దేవలయు ననెడి వాంఛ కలిగినచో, ఇదంతమాత్రము! ఇచ్చట మిషన్ స్కూలులు ఒక కటి యున్నది. అది క్రైస్తవులది. కొంతమందికి ఆపాతశాల పోవుట కిష్టముండదు. ఇచ్చట అనేకులు వారి మతిమనందు చేరినవారున్నారు. ఇట్లే ఉపేక్షించిన నానాటికి ఆదిమాంధ్రులందరు వారిలో గలసిపోవుదురు.

ఇదియునుగాక, యితవరకు అభిలభారతదేశీయమహా సభ ఏవీ రాష్ట్రములందో జరిగి యీసంవత్సరము మనచెన్నపు రంబున జరుగబోవుచున్నది. ఇట్టిపముమున ఆదిమాంధ్రులను వెనుద్రోయుట పాడియా? పెరంబూరునుండి ఆరుంధతీ యలవిషయములో భార్యకులకు ఉదారపురములు ఎంతటిద్ర వ్యవహాయమును వాక్సహాయమును చేయుచున్నారో చూడుడు. వారియందుండి వాత్సల్యము వీరియందుగూడ చూప గూడదా? మును పాతమారు గాంధీగారు చెన్నపట్నము వచ్చి నపుడు 24-3-25 తేదీన ఆదిమాంధ్రులతరపున సన్మానపత్ర మిచ్చియున్నారు. ఒకవేళ గాంధీగారు ఆదిమాంధ్రపాతశాలను గూర్చి అడిగితేని, ఏమిసమాధానము చెప్పెదరు? కాంగ్రెసిచ్చిన పైకముయిహోయినది. అందుచే పాతశాల నిలిచిపోయినదని చెప్పవచ్చు? కాన యిదియన్నియు గమనించి తమతమ కత్తాను సారముగా తోడ్పడ గోరుచున్నాడను.

ఈ పాతశాలవిషయమున చాలకష్టతో గమనించుచు వచ్చుచుండే శ్రీ దేశోద్ధారక కాశీనాథుని వాగేశ్వరరావు పంతులుగారు పాతశాలవిషయమును కావలసినమట్టుకు ద్రవ్య సహాయము చేసియున్నారు. మునుపటి కార్యదర్శిగారు గడ్డ రంగయ్య వాయుడుగారు తమకే కైకొని పాటుబడుచున్నారు. తదితరులును వారిలో ఏకీభవించి సహాయపడినచో, ఇది జరుగు లెంతమాత్రము? పలుమారులు పత్రికలద్వారా విన్న విందుకొనుచున్నాను. ఇంతవరకు ఎవరును వచ్చి పాతశాలను సందర్శించినవారు లేకపోయిరి. ఈపాతశాల కయ్యెడి జనా భిరుచ్చు ప్రకములున్నవి. ఏసమయమున నయినను వచ్చి తనిఖీ చేయవచ్చును. సంవత్సరమున కొకపర్యాయము జమాఖచ్చు లను పత్రికలద్వారా వెల్లడిపరచవలసి యున్నాను. ప్రతిదిన ము సాయంకాలము 6 గంటలు మొదలుకొని 8 గంటలవరకు పాతశాల (ఆదివారము కప్ప) యుండును. సందర్శింపగోరు వారు పైకాలమునందు రావచ్చును.

ఓ మహానీయులారా !

శ్రీ గాంధీగారు పూనియుండే ఆస్పృశ్యతానివారణ ప్రయత్నమును గమనించి వారల (ఆస్పృశ్యులయెడ) కనికరము జూపి మనచెన్నపురయందుండి దేశాభివానులను పంచమో దారకులను పాతశాలనుసందర్శించి ద్రవ్యసహాయముచేసి దిన జనులకు విద్యాబుద్ధులుగరవే ఓడించుచున్నవారిని వృద్ధికి దేవలయునని మిగుల వినయవిధేయతతో ప్రార్థించుచున్నాడను.

బం. శ్రీనివాసయ్య

ఉపాధ్యాయుడు, c/o ఆంధ్రప్రతిక.

మదరాసు 18-11-27

రాజమండ్రి నవంబరు 21—ఈనెల 16 తారీఖు దినపత్రికలో ప్రచురింపబడిన రాజమండ్రి చ్యూనిసిపాలిటీకి సంబంధించిన తంలితో పాఠశాలలున్నవి. “ఘడ్డగ అనుచోట స్కూలు” “బాతీయదుస్తులు” అని పాఠశాలలు వదువుకొందురు గాక. జప్తి స్తుచెరుమానుగానికి బాతీయదుస్తులు పనికిరావని. ధోవతీ లార్చి, కండువా యిలాదు సరిపోవని? (తంలి)

విద్యావిషయిక సినిమా ప్రదర్శనము

టూరింగు ఎడ్యుకేషనల్ సినిమా (పితాపురం) వారు రూరమి నెలనుండి ఈ పట్టణమున గల వివిధ బాల, బాలిక, ఆంగ్ల, హిందూ విద్యాలయములలోను, గృహస్థుల ఆదరణకొందను, వారిపట్లములు ప్రదర్శింపుచున్నారు. విద్యాశాఖవారే గాక సంఘములు, క్లబ్బులు, హాస్పెటల్స్ నుకూడ వీరికి తగు ప్రోత్సాహమిచ్చి యానందింపుచుండుట బహు యుక్తము.

వీరు యాత్రను పట్టుల వివరములు పరికించిన వార లివి పిన్న, పెద్దలు, పండితపాదులు అన్నితరగతుల వార లను రుచించునని యొప్పుకొన్నక తప్పదు. ఒక్కొక్కటి 5, 10, 20 నిమిషములకు సరిపోవు రికముల ఫిల్ములున్నవి. అందుచే కొద్దికాలములో వివిధములైన విషయములు తెలిసి కొన వీలున్నది. వెనిసు-లోమ్-వీధెస్- ఈ పట్టులలోని చిత్రములు-పూర్వకాలపు శిల్పవిశిష్టత- వీనుగులు స్నాన ముచేయువిధము-సింగములు మనుష్యులతో ఎంతవనపుగనుండు నది తెలుపు నిదర్శనములు-చిత్రపురివేట- టెనిస్ ఆటలు- వ్యాయామక్రీడలు- ఈ- ప్లానలునేయుట- జపానుదేశములో మృత్యుత్రయ తయారుచేయుట - తప్పక చూడదగియున్నవి. తేలు ఎలకలవంటి చిన్నజంతువులనెట్లు సుఖాయాసముగ కొంజితోనూ రాడి చంపుచు బహుగంజకముగనున్నది-అచ్చిదేశములో టోపిలుచేయు పరిశ్రమ మనవారల కేర్పకొనదగియు న్నది. ఇట్టి ముఖ్యమైన నమూనానులేగాక ఆలాయుదీను-అద్భుతలాంతర, పాశ్చాత్యదేశములో ప్రసిద్ధిచెందిన హాలోల్ల లాయనవంటి ప్రముఖులు నటించిన హాస్యకథలకూడ వీరి యంత్రమనమాపి, పెద్దబయస్కీపులకు వెళ్లనగర్భియలే దని పించుచున్నారు.

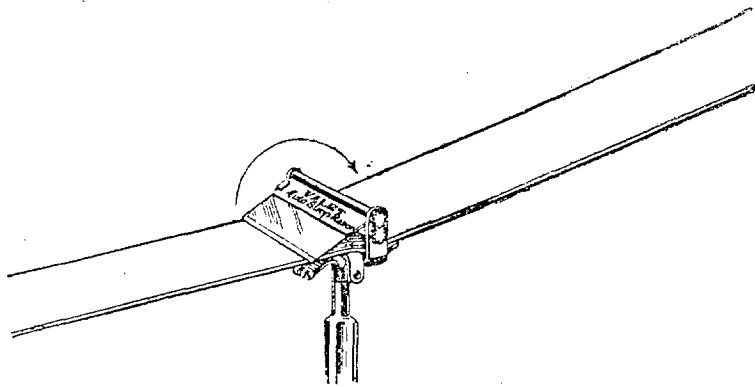
ఈ సినిమాసంపాదకులు గౌరంగసోదరులు- ప్రదర్శన ములుగానింపురీతి గమనింపవలసియున్నది. నమూనాములు, భూగోళ, జంతుశాస్త్ర, ప్రకృతిశాస్త్రములు, వివిధదేశములలోని ముఖ్యవిషయములు చూపుటలో అమావివరముల దెలుపు టైటిల్స్ నున్నట్లమైన యత్నములతో ప్రేక్షకులు పూర్తిగ సదుపయోగపరమ నిలుపుటకును, పట్టణములకూడ ఎక్కడెక్కడ సైనును ఆఫ్రుచేయుటకును వారియంత్ర మువర్తబడియుండుట చూపరులకు విగుల సంతృప్తిగను, లాభకారిగను యుండున్నది. ఇదిగాక అందరకును చక్కగ బోధపడుటయు, వీరు ప్రతి ఫిల్మును విమర్శాపూర్వకముగ విగుల శ్రమదీసికొని బోధించుట విద్యార్థిబృందములో ముఖ్యముగ ఉత్సాహము గలిగించుచున్నది.

వీరి ప్రదర్శనములతో మరియొక ముఖ్యంశ మున్నది. ఇందులకుగాను ప్రత్యేక ఫలముగాని పరికరాలుగాని యవసరములేదు. ఎటువంటి కొద్ది ఫలముగానైనను వీరి ప్రయత్నము గ వారి ప్రదర్శనముచే జనమును సంతృప్తిపరుపగలరు. వీరుతీసికొను శ్రమను వారేవిన పారితోషికము నామమాత్రా వర్ణనమనియు, ప్రతి గృహములోను ఈమాత్రవద్ద వ్యాపింప చేయుటయే ముఖ్యతయమనియు వారి ఒక్క ప్రదర్శనము చూచిన విశదమగును.

ఇట్టి పట్టుములలో పెద్ద తియ్యెటలున్నను, అందరును చూచుట కవకాశములేదు. గౌరంగసోదరులు పూనుకొన్న ఈ నూతన విద్యావిధానము ప్రతి గృహమును సొంది ఆనందించుట కందుబాటులో నున్నది. ఈ మధ్య ఆత్మదరము సహృదించి వీరి ప్రదర్శనము వీక్షించిన వహాస్యవీరు ఘోషబాలికా స్కూలులవారందరను ఆపరిమితానందముకొంది (సినిమావారు చూచుట కిదియే ప్రథమ మగుటచే) విగుల స్తుతించిరనుట లో ఆశ్చర్యములేదు.

వీరికింకను నెలకునెలకు ఇచ్చుట నుండుననియు రాబోవు దూసమునంచి ఆ ప్రదర్శనమున సంచారముచేతురనియు తెలియుచున్నది. అవరూపీకటిచేతు నవకాశమున్నచోటల పగటి ఫ్లాటకూడ జనుప్రముగ ప్రదర్శింపబడుచున్నవి. విద్యాశాఖాధికారులు విగుల కొనియాడుచు ప్రతిస్కూలులోను తరగతి చారిగా ప్రదర్శనమును తీసికొనుచున్నారు. మద్రాసులో నే ఇంత జనుప్రదముగనున్న వీరి నూతనవిధానము దక్షిణదేశములో తప్పక రంజించుననుటకు సంతోషములేదు. పుద్రాను పొరులు తప్పక వీరి యధ్యక్షము ప్రోత్సహించి ఆనందింతురని నమ్మిక, వివరములు మరియు వారి ఇట్లు వ్రాయవచ్చును. - గౌరంగసోదరులు. c/o పోస్టుబాక్సు 1212 మద్రాసు 19-11-27.

(ఒక ప్రేక్షకుడు)

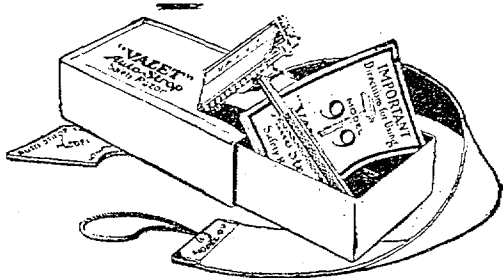

వేలట్ ఆటో స్టాప్ తో సునాయాసముగాను, శుభ్రముగాను, మితవ్యయముతోను తొరముచేసుకొనవచ్చును. స్టాపింగు యంత్రముతో నమర్చబడినది.

“VALET” Auto Stop Safety Razor

“ఒక్కటియే.”

వర్తకులందరియొద్దను దొరుకును.

నెం. 99 సెట్ నందు, వేలట్ రేజర్, బ్లేడ్, స్టాప్ మొదలగు ముఖ్యవశికరములన్నియు అమర్చబడినవి.

మెల 1కి రు. 2-12-0

గుంటూరునకు గవర్నరుగారిరాక

గవర్నరుగారు గుంటూరునకు దిశంబరులో రానున్నారు. గుంటూరుజిల్లాలోని మెట్టతాలూకాలకు కృష్ణానదినుండి నీటిని సడలి మాగాణి యొట్టుకున్న, యిదివరకే మాగాణివున్న తాలూకాలకు రెండుపైరు వేసిగనుటకు వసతి కలుగజేయుట కున్న, కృష్ణారీతర్యాయులు కట్టించుటకుగాను యిదివరకు గవర్నరు మెంటువారు యత్నముచేసి యింజిన్ల చేత రిపోర్టులకూడా తయారుచేయించి వుండిరిగాని యేకారణముచేతనో గవర్నరు మెంటువారు యావయమును అమలులో పెట్టక కాలయాపన చేసివున్నారు. యీ విషయమై తన విచారణ జరిపి గవర్నరు మెంటువారు యీవిషయమును అమలులో పెట్టుటకు చేయగలందులకు తనయేర్పాటులు జరుప గలందులకు యీసంచి త్వరము జూలై నెలలో గుంటూరుజిల్లా రయితులసభ గుంటూరులో జరుపబడి యుండెను. సదరు సభలో మహారాజశ్రీ దేశరాజాహనుమంతరావుపంతులు బి. ఏ., బి. ఎల్., హైకోర్టు జేజీ, పిల్లమర్రె ఆంజనేయులుగారు యం. యల్. సి., చలసాని సత్యనారాయణచౌదరిగారు బి. ఎ. బి. యల్., హైకోర్టు జేజీ. సి. బి. కృష్ణారావుపంతులు, కృష్ణారావు పంతులు గార్లను కమిటీగా యేర్పాటు జేయుండిరి. సదరు కమిటీ వారు కృష్ణారీతర్యాయకు సంబంధించిన యావత్తు గంభమును పరిశీలించి ఒకరిపోర్టు తయారుచేసివున్నారు. సదరు రిపోర్టును శ్రీ గవర్నరుగారితో యీ విషయమై ముచ్చటించబడితి యె రిపోర్టుతో కమిటీవారితరపున మహారాజశ్రీ దేశరాజా హనుమంతరావు పంతులుగారును, చలసాని సత్యనారాయణ చౌదరి గారును, ఈదినము జిల్లాకలెక్టరుగారిని కలసికొని తమరిపోర్టు విషయమై శ్రీకలెక్టరుగారితో చాలనేపు చర్చించి ఈవిషయమై శ్రీగవర్నరుగారితో కైతులతరపున చెప్పుకొనుటకు తగునది యేర్పరచుకొని వచ్చినారు. ఈవిషయమును మెట్టతాలూకాలలెత్తు యావస్థనుండి ఆరి ఆతురత కలిగియున్నారు. కమిటీవారు చేయు యత్నములకు భగవంతుడు తోడ్పడుగాక.

సంకర గణయ్య,
గుంటూరు.

ఎలూరుతాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలయ మహాసభ లోగడ ప్రకటింపబడినట్లు శ్రీ ఎలూరుతాలూకా ప్రాథమిక పాఠశాలయ మహాసభ (2) వ నవంబరు నుడు గొలనులో కు అత్యవసరములకు కారణాంతరములచే క్రియంత వండు నారాయణరాజుగారు అగ్రాసాధితత్వము వహించ నిలులేకుండుటచే క్రియంత మోలే నారాయణరావు జమిందారుగారు అగ్రాసాధితత్వము వహించురు.

గాడె నాగేశ్వరరావు, -
ఆహ్వానసభాధ్యక్షుడు.

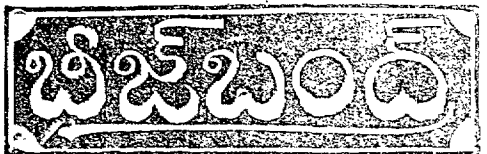
కీ. శే. చింతలపాటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు

బ్రహ్మశ్రీ చింతలపాటి సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రిగారు నర్సారావుపేటతాలూకా కొప్పరగ్రామ వాస్తవ్యులు. సంస్కృతాంధ్రములయం దసమానపండితుడైన దైవజ్ఞశాస్త్రి. గొప్ప పారాణికుడు. ధర్మశేత్త. సత్యవ్రథాశాస్త్రి. పరమస్వామికుడు. శాంతమూర్తి. ప్రాప్తలాభ ముదితమానకుడు. వేదేల! సుగుణములన్నియు రాశీధూతములు ఈమహానీయునియందు కాపుర మున్ననని శాస్త్రిగారి నేంగినవా రెవ్వరును అతిశయోక్తి యని తలంపరు. వీరి పంచాంగమును బ్రతివత్సరమును బ్రకటించుచు శాస్త్రిగారియందలి గౌరవమును కల్పించుచున్నారు. ఈమహాశయుడు శాస్త్రీకుడైనచునూ గగనవారముననుస నుచు 10 సంవత్సరముల ప్రాయమున నాకస్మికముగ ను సారావుపేటయందు తమశివయాత్రను ముగించి స్వర్ణములంక రించిరి. ఈతాలూకాయందలి విద్వదభిమాను శ్రీదైవజ్ఞుని గోల్పోయినందుకు విగుల చింతించున్నారు. భగవంతు డీయహా పురుషుని యాత్మకు శాంతిసాగి బ్రహ్మాంశవారిధి నోల లాడించుగాక!

మేల్ల చెలువు శంకరశర్మ.

దేవదాసీ శ్రీలనభ

ది 21-11-27 తేది శేషలె తాలూకా దేవదాసీ శ్రీ సభ చోదాయపాలెంలో శ్రీమతి మద్దల పెదవరసమ్మగారి అధ్యక్షత క్రింద జరుగును. సమ సాంఘిక శ్రీతల్లికు విచ్చేటి సభనుజయప్రదముగా వేరవ్వెనుమనని ప్రార్థించుచున్నారు. మద్దల నగరాజకుమారి

బిడ్ బండ్ - నీరై హాయిని విర్యమును గట్టిపరచుటకు లోక ప్రసిద్ధిచెందినది. స్వప్నముందుగాని మాత్రముతో గాని వీర్యము సత్తమునుమన్న యెడల తక్షణం నిల్చిపోయినను, ముసలితనమును, నపుంసకత్వమును తొలగించి యౌవన మెండు గును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండంగులలో నరములను బలము నిచ్చి సుసారముఖము అనుభవించునట్లు చేసి సంతాన వంతులుగజేయును. ఉత్తములు రహస్యముగా నుంచబడినను, 20 మాత్రలు సీ 1-కి 2-0-0. వి. పి. చార్జిజేసు.

ఆర్యవైద్యాశ్రమం,

1159-1127 కి, బైరాగిమఠం వీధి, మదరాసు,

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

(స్వకీయవిలేఖరి)

అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సునకు

దెవరవాడ, నవంబరు 19:— ఈ రోజు ఉదయము 8 గంటలకు దెవరవాడ మ్యూజియం హాలునందు అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సు సమావేశము జరిగినది. దాదాపు ముప్పదిమంది సభ్యులు హాజరైరి. ఉపాధ్యక్షులగు శ్రీయత రామలింగారెడ్డిగారు ప్రభావ్యతరే వహించిరి. ప్రారంభమున ప్రశ్నోత్తరములు జరిగెను. యజ్ఞ, కెంకట్రామణి గారి రొక్కరు మాత్రమే ప్రశ్నల నంపిరి. యూనివర్సిటీ పరీక్షల కేంద్రము వచ్చినదియు, మొత్తం ఖర్చు ఎంత అయ్యెననియు, ఒక్కొక్కరికి ఎంత ఖర్చు అయ్యెననియు, ఆ ప్రశ్నలలో గలదు.

అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సునకు తీర్మానించిన విషయము లలో అతిముఖ్యమైన వాటిని దిగువన వ్రాస్తముగ నుదాహరించెదను.

వి. యస్. సి. డిగ్రీని కొత్తగా యేర్పాటుచేయుటయు (పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు, ఆనర్స్ కోర్సులకు ప్రత్యామ్నాయ సంగీకరించుటయు, కళలు శాస్త్రములు ఒకేచోట అభివృద్ధికావలెననియు, యూనివర్సిటీ ఉపాధ్యాయ నియామకమునగుర్చియు తీర్మానములు జరిగెను. కార్యస్థానమున అనంతపురమును మార్చులెనని కోరా అప్పారావుగారు పాపాదించిన సవరణ నెవరును జలపదుచువారు లేని కారణమున నది వీగిపోయినది. దెవరవాడనుండి విశాఖపట్నమునకు మార్చులెనని తెచ్చిన తీర్మానము నెక్కరేదు.

ప్రశ్నోత్తరము లయినవిమ్మల కొత్తగా అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సులో వచ్చిన 1 తెన్నేటి నూర్మనారాయణ 2 కొండ్లపూడి వెంకటేశ్వరి పి. పట్టాభిరామయ్య 4 పి. రత్నయ్య 5 యజ్ఞ. రామలింగారెడ్డి అయ్యంగార్లు అయాఫ్యాకల్టీలలో స్థానము లొనగడమున.

సభ్యులగు, తెలుగు, కన్నడము, ఇతరశాస్త్రముల బోధకులగు చేసిన సిఫారసులనుబట్టి కెన్సల్మెన్సులలో కొన్ని అనవసరమైన సవరణలను కాన్ఫరెన్సువారు అంగీకరించిరి.

వైద్యముననే బి. ఎ. పరీక్షకు సంబంధించిన పాఠపుస్తకములు పాఠ్యవిషయములు మున్నగు విషయములలో ఆయా బోధకులవారు సిఫారసుచేసిన విధమున అంగీకరించిరి.

ఈమార్పులలో ముఖ్యములందు రెండు అయియున్నవి. (1) తెలుగున కెట్టిసాన మీరువలెను? (2) పరీక్షలలో ఎన్నిమార్పులు వచ్చిన నేడేతరగతులలో గెలిచినవారుగ పరీక్షించబడవలయును అనునది.

క్రీయముల చినసీతారామశాస్త్రిగారు వాదించిన దేమనగా తెలుగుభాష (Compulsory Subject) రెండవభాషగ పరిమితుపెట్టుకూడ విద్యార్థి తెలుగు వ్యాకరణమునందు లఘుజ్ఞానమును సంపాదించవలయుననియు, కేసలము పుస్తకములను జరిగినమాత్రము చాలదనియు వాదించిరి. తమ అభిప్రాయముతో తెలుగు బోధనా రేఖచేయించుటకూడ చెప్పిరి.

రాయసం వెంకటేశ్వరుగారు శాస్త్రీగారి యభిప్రాయమును బలపరిచిరి. ఇంతవరకు తెలుగుభాషకు ఉచితమైన స్థానము సిచ్చియుండలేదనిరి. భాషాంతరీకరణము మాత్రము చాలదనిరి. విడివిడిజ్ఞానముకంటె విద్యార్థికి ఈ విశ్వవిద్యాలయమునందు గట్టి తెలుగుపాండిత్యమున కవకాశ మీయవలెననిరి.

ప్రొఫెసర్ పట్టాభిరామయ్యగారు వ్యతిరేకాభిప్రాయమును వెల్లడించిరి. నూతనభాషమును వాడుకతెలుగున తెలుపుట చుట నగని గ్రాంథికముగ వివరించుట కష్టముగ నుండుననిరి.

వ్యాకరణమునకై జ్ఞానాభివృద్ధిని అటంకపరచకూడననిరి. (Compulsory Subject) గా చదువునప్పుడు గ్రామ్యభాషలో ప్రాయజ్ఞప్రభములే పకనీయగ్రంథములుగ నుండవలయు ననిరి.

విశాఖపట్నముగారు శ్రీరామలింగారెడ్డి అభిప్రాయమునకు వ్యతిరేకముగ వుచ్చించిరి. (Compulsory Subject) లో తెలుగు, ఉర్దూ, కన్నడము, మున్నగుభాషలు గలవు. ఇట్లున్నవారికి గలదు. ఈ భాషలన్నియు ఒకేతీరున బోధించబడవలయునని. లేక తెలుగుభాషకు మాత్రము ముఖ్యస్థానము నొనగడవలయునని అనేది ప్రశ్న యాచర్యవలన లేచుచున్నది. కెట్టికాండము, వ్యాకరణము కావలయునన్న (Optional Subjects) లో అట్టి యవకాశము గలదు. అయినను రెండవ భాషగ ఉన్నవారుభాషలలో ఇంగ్లీషుకూడ గలదు. కాబట్టి యిట్టి ఘోషించేరుమేకగారి కిందునుగుర్చి ప్రాయబడెను. వారిజ్ఞానము కేంద్రముచుచున్నా మనిరి.

కొంత చర్చజరిగిన పిమ్మట ఈ విషయము లన్నియు ఇతర విషయములతో ఆలోచించవలయునని Oriental faculty వారి కంపబడినది.

రెండవవిషయము పరీక్షలలో సెన్సిమాన్సులు వచ్చిన గెలిచినట్లుగ పరీక్షించవలయుననినది. నూటికి 50 మార్కులకు తక్కువ వచ్చినచో నతడు రెండవతరగతిలో గెలిచినట్లులను, నూటికి 50 వచ్చిన ప్రథమతరగతిలో గెలిచినట్లులను, నూటికి 60 మార్కులు వచ్చినచో With distinction గెల్చినట్లులను- అని తరగతు లేర్పాటుచేయబడినది. 'మూడవతరగతిలో జయ మొందుట' అనేది తీసివేసినారు.

ఆనర్స్-పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కోర్సులు ఈకోర్సులనుగుర్చి ఆలోచించుటకై ఇదివరలో గొప్ప పాశ్చాత్యవిజ్ఞానపంతులసభ యేర్పాటుచేయబడినది. వారెవర:-

1. కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు (ఉపాధ్యక్షులు)
2. ప్రొఫెసరు రాధాకృష్ణకాగారు
3. ప్రొఫెసరు వి. యస్. రాంగారు
4. డాక్టరు జే. సి. ఘోషగారు
5. డాక్టరు సి. వి. రామకాగారు
6. హెచ్. సి. ప్యాపవర్తగారు
7. డాక్టరు పి. యల్. నారాయణగారు
8. డాక్టరు జియాపుద్దీన్ మహమ్మదుగారు
9. రివరెండ్ రాయప్రోలుగారు.

వీరందరు కలిసి చక్కగ ఆలోచించి ఒకప్రణాళికను తయారుచేసిరి. దీనిని అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు అంగీకరించిరి. అవిధమున కార్యమును నడుపుటకు తీర్మానించిరి.

విశ్వవిద్యాలయపండితులు

యూనివర్సిటీవారు ఏయేయోగ్యతలు గల ఉపాధ్యాయులకు నియమించవలెను, ఎంతవరకు మీయవలెను, ఎన్నిసంవత్సరములు వారు యూనివర్సిటీకింద పనిచేయవలయు, ననెడు విషయములు విచారించబడెను.

ఈ విషయముల నన్నింటినిగుర్చి ఆలోచించి నిండికేటవా రొక విధానమును తయారుచేసిరి. పండితులు శాస్త్రపరిశోధకులై యుండవలెను. ఉద్యోగముగనువు యావత్తీవర్యంతము గాక ఏదేండ్లముమాత్రమే ఆయియుండవలెను. జీతము లీక్రిందివిధమున నుండవలెను:-

ప్రొఫెసరులు	1000
రీడరులు	600
అసైన్డ్	850
పండితులు, మస్తీలు	200
ట్యూటర్లు, డిమాన్స్ట్రేటర్లు	200

మరి ఎక్కువయోగ్యతలు గలవారికి హెచ్చుతీతముల నిచ్చుటకు నిండికేటవారి కధికారమియ్యబడినది. వీరిలకు నెలపు వగైరాలు యిచ్చుటకు ఏర్పాటుగలదు. వీరియనచో వీరిలకు నివాసగృహము నేర్పాటుచేయవచ్చును. ఈవై విధానమును అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు సమాదించిరి.

అఫిలియేషన్

గుంటూరు యు. యల్. సి. యం. కాలేజీలో బి. ఏ. తరగతికి ఆరికశాస్త్రము చెప్పగలందులకును, విశాఖపట్నం మెడికల్ కాలేజీలో Final M. B & B. S. తరగతి పెట్టుకొనుటకును అధికార మొసంగబడెను.

వి. యస్. సి. డిగ్రీ

ఈ యూనివర్సిటీయందు B. S. C. విరుదము నిచ్చుటకు అంగీకరింపబడినది. అందుల కవసరమైన విధానము నేర్పాటు చేయుటకై ఆధోద్యమి కధికార మియ్యబడినది.

శాస్త్రములను, కళలను వేర్వేరు

ప్రదేశములందుంచుట

తీర్మానము

రివరెండ్ బాప్టిస్ట్ గారి క్రిందితీర్మానము నుపపాదించిరి:-

శాస్త్రములు, కళలు విడదీసి ఆరెంటిని వేర్వేరుప్రదేశములందుంచి అభివృద్ధిచేయ జూచుట సరియైన విద్యాసాంప్రదాయము కాదనియు, సెనేటువారు తమ తీర్మానమును గుర్చి పునర్విమర్శ చేసికొనవలయునని అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు సెనేటువారికి సవినయముగ మనవిచేయుచున్నారు.

ఈతీర్మానము నుపపాదించుచు బాప్టిస్ట్ గారి టిటుల ముచ్చటించిరి.

మొట్టమొదట ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయచట్టము ఆమోదించబడినప్పుడు 3 కేంద్రములకు వైరము లేకుండ మూడుచోట్లను ఒకేకాలమునందు శాస్త్రములు, కళలు, సాంకేతికవిద్యలు అభివృద్ధియగునట్లు యేర్పాటుచేయబడెను. మూడుకేంద్రములకు పరస్పరము వైరములేకుండ దెవరవాడ కార్యస్థానముగ చేయబడెను. ఇప్పుడు ఒకేచోట పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కాలేజీ యుండవలయునని గవర్నమెంటువారునుచున్నారు. యూనివర్సిటీయొక్క గొప్పతనము అచట జరుగుశాస్త్రములయొక్కయు, కళల యొక్కయు పరిశోధననుపైని ఆధారపడియున్నది.

పరిశోధనను బట్టియే అత్యున్నత, కేంద్రీకృత విశ్వవిద్యాలయము లట్టియున్నతీతికి వచ్చినది. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునందు యిదివరకు పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు ఆనర్స్ తరగతులులేవు. మనము ఇప్పుడు బాగుగ ఆలోచించి చక్కని విధానము నేర్పరచవచ్చును. ఇది చాల గొప్పవిషయము. రాజమండ్రిలో శాస్త్రములు, అనంతపురములో కళలు వేరుగ అభివృద్ధిచెందగలవా? లేక ఆనర్స్, పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కళాశాలను కార్యస్థానమునందు నెలకొల్పుట మంచికాదా అని మనము నివృత్తపాతబుద్ధితో చర్చించవలయును. ఏశాస్త్రమునందలి పండితులకు ఆశాస్త్రమునందే అభిమానము మెండుగ నుండుననియు, అన్ని శాస్త్రములందలి పండితులు ఒకేచోట మాసినగాని సర్వశాస్త్రసమన్వయము కురుజాలననియు బాల్కుగారు చెప్పిరి. ఈ మాటయే విద్యార్థులకుకూడ అన్వయించును. గొప్ప పాశ్చాత్యపండితులెల్లరు సర్వశాస్త్రములు, కళలు ఒకేచోట బోధింపబడుట క్రేముస్కర మని యభిప్రాయపడుచున్నారు.

వేదాంతి, శాస్త్రజ్ఞుడు అన్వేషనాపాయము నపేక్షించుట మన మెఱుంగుదుము.

మన అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సునందు ఆంధ్రదేశమునందలి పండితులగురుగదా! కళలలో ఉత్తమవిద్య ఒకచోట, శాస్త్రములు, వేదాంతములలో ఉత్తమవిద్య నూర్కొలిదిమైళ్లమారమున మరొకచోట బోధింపబడుటమనము అంగీకరింపగలమా? ఇందులకు వ్యతిరేకముగ చేయబడిన సెనేటు తీర్మానము సద్విద్యాసాంప్రదాయమునకు భిన్నముగ నున్నప్పుడు మన మెటుల అంగీకరింపగలము.

సెనేటులో 35 మంది అసహాయముగను 10 మంది వ్యతిరేకముగనుండి శాస్త్రములు కళలు విడదీయబడునట్లు తీర్మానింపబడెను. అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సు సెనేటు వైయధికారియై కావచ్చును. కాని సెనేటులో ఏకీభవించుటే! మన కయిష్టమయినను విద్యాసాంప్రదాయమునకు వ్యతిరేకమయినప్పుడు మనము భిన్నాభిప్రాయమును వెల్లడింపకతప్పదుగదా? సెనేటువారికి అనేక ఆలోచనలున్నవి. మనకు అట్లుగాదు. విద్యామాత్రములకు కట్టుబడవలయును. సెనేటువారు అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారిని ఆలోచింపవలసిన విషయములలో ఆలోచింపకపోవుట న్యాయవిరుద్ధము. అందువలన మన యభిప్రాయమును మనము వెల్లడింపవలయును. ఇందులకు చట్టములో మనకు సంపూర్ణాధికారముగలదు. మనము సామాన్యముగ బాగుగ పనిని చేయుదుము. సెనేటువారు మాత్రము అంతతరీతముగ తీర్మానించనందులకు వారి నభినందించవలసియున్నది. ఒక్క పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కాలేజీ పెట్టినను విశేషముగ విద్యార్థులు రానప్పుడు రెండుచోట్ల రెండుసంస్థల పెట్టజూచుట హాస్యాస్పదము. మంత్రిగారు రాజమండ్రి, దెవరవాడలమధ్య తగాదాను పురికొల్పని పక్షమున సెనేటులో కూడ అట్టి తీర్మానము చేయబడినదికాదు.

అయినను మన మిప్పుడు మనవిధిని నెరవేర్చుటమంచిది. క్రొత్తపద్ధతి ననుసరించి ఇంటరుమీడియేటు, బి. ఏ, పరీక్షల విద్యార్థులకు ఎక్కువగ పాండిత్యము లభించునట్లు యేర్పాటు చేయబడినది గదా. అనంతపురం, విశాఖపట్నం, రాజమండ్రి లలోని విద్యాసంస్థలయొక్క అభివృద్ధి కెట్టి అటంకములు లేకుండ కార్యస్థానమున దెవరవాడపట్టణమున పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు ఆనర్స్ కాలేజీ పెట్టెలాగున మనము తీర్మానముచేసినచో అన్ని చిక్కులు వీడిపోవును. దెవరవాడ ఆంధ్రదేశమునకు మధ్యస్థాన ములంకరించినట్లు ప్రభుత్వ మంగీకరించెగదా? ఇప్పుడు వారి వాగ్దానమును చెల్లించనయిడి. ఇవటి పోస్టుగ్రాడ్యుయేటు కాలేజీ అభివృద్ధిపరచునట్లు వారిని కోరుదము. అనంతపురం, రాజమండ్రిలలో Pass తరగతులు అభివృద్ధిచేందును. ఇదియే చక్కని మార్గమనియు, విద్యాభివృద్ధికి సరియైన పద్ధతియనియు చెప్పిరి.

పోతూరు పట్టాభిరామయ్యగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. సెనేటువారి తీర్మానము అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారిని బంధించదనిరి. ఇది చాల ముఖ్యాంశమనిరి. కానసభవారు ఈ విషయమై ఆలోచించుచున్నాడు. కాబట్టి అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు తమ యభిప్రాయమును స్పష్టపరుచుట మంచిదనిరి.

కెన్నేటి నూర్మనారాయణగారు ఎదిరించిరి. అకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారి యభిప్రాయ మిట్టిదని తెలిసియుండియే సెనేటు వారు తీర్మానించినది. 35 మంది అసహాయగురుగనుండి 10 మంది వ్యతిరేకముగ నుండుటచే తీర్మానము సెనేటువారిచే అంగీకరింపబడెను. ఇప్పుడు మరల సెనేటువారు ఆలోచించినను అందులకు భిన్నముగ వోల్టురావు. కనుక యీతీర్మాన మనసభమనిరి.

డాక్టరు తిరుమూర్తిగారు కూడ ఎదిరించిరి. సెనేటు వారు సాధక బాధకముల నాలోచించియే తీర్మానించిరి. కాబట్టి యీ తీర్మానము అవసరమనిరి.

జాతీయకాంగ్రెసు మరల మాట్లాడుచు సెనేటువారు వారి వారి పట్టణములను మనసునం దుంచుకొని వోటునిచ్చిరి. ఆకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సులో విద్యావంతులు గలరు. వీరికి విద్యాసాంప్రదాయనాత్రములయం దభిమానముగాని స్వస్థలాభిమానముండకూడదు. లేదుకూడాదు. కాబట్టి మన యభిప్రాయము కాసన నిర్మాణసభవారికి తెలియాలగున ఇప్పుడు స్పష్టికరింపట ముం దిటనిరి.

వై శుభాస్సెలరుగారు తీర్మానము కనుకూలముగ ముచ్చటించిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు దేశమునందు అత్యున్నత స్థానమును సంపాదించుటయే వారి యాశయమనిరి. ఈయంద్వై శివుతోడనే దేశమునందలి పండితులసలహా వుచ్చుకొనవలసి యనిరి. సెనేటువారి తీర్మానముయొక్క వై పరిత్యక్తమునగూర్చి పలువురు తమకు జాబులు వ్రాయించుండెరిగిరి. అందువలన మనకు కొంచెము చిన్నతనముగ నున్నదనిరి. ఆకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సు తీర్మానమును ప్రభుత్వమువారివద్దకు పంపింపుననియు ఇట్టి తీర్మానమును కాసనసభ్యులు గౌరవభావముతో చూతురనియు చెప్పిరి. కాస్త్రములను, కళలను విడదీయుట సరికాదనిరి. అందువలన ఖర్చు ఎక్కువయగుటయు, ప్రయోజనము తక్కువయగుటయు తటస్థమగు ననిరి. సెనేటువారు గొప్పపౌరబాటు పడిరి. కాబట్టి ఆకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారి వ్యభిచారము పరిశీలించి తమ యభిప్రాయమును తెలుపుటల కోరిరి.

శాంతి పురుషోత్తముగారు తీర్మానమును బలపరిచిరి. దాసుగుప్తాగారు కాస్త్రములు కళలు విడదీయబడుట పనికి రాదనిరి.

తీర్మానము విశేషసంఖ్యాకులచే అంగీకరించబడినది ముగ్గురుమాత్రమే వ్యతిరేకము.

విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానము
“ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు కార్యస్థానముగ నుండుటకు బెజవాడ అత్యుత్తమమైన పట్టణమనియు, ఈపట్టణములో విశ్వవిద్యాలయముయొక్క శాలల కేంద్రము నుండుటకు సెనేటువారు పునర్విచారణ చేయవలయుననియు సెనేటువారిని ఆకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు గోరుచున్నారు” అనే తీర్మానమును జాతీయకాంగ్రెసుపాదించిరి. కాని ఈతీర్మానము క్రమ విరుద్ధమని వై శుభాస్సెలరుగారు నిరాకరించిరి. పిమ్మట జాతీయకాంగ్రెసు ఈ దిగువ తీర్మానము నుపపాదించిరి:—

బెజవాడనుండి కార్యస్థానము మార్చవలసివచ్చినచో నది విశాఖపట్టణమునకు మార్చబడవలయును. అని ఆకాడమిక్ కాన్ఫరెన్సువారు సెనేటువారికి సిఫారసు చేయుచున్నారు. కామయ్యగారు బలపరిచిరి.

కోకా ఆమ్మారావుగారు “విశాఖపట్టణము” తర్వాత లేక అనంతపురమున అని చేర్చవలసినదిగ సవరణను పెట్టిరి. కాని ఎవరను బలపరుచుటకు రెండవవారు లేకపోవుటచే సవరణ వీగి పోయినది.

డాక్టరు తిరుమూర్తిగారు ఎదిరించిరి. దేని ఒకసూత్రమునబట్టి మార్పుచేయవలెననిరి. అనంతపురం దూరమున నున్నదిగా అందరు ఆపట్టణము పనికిరాదను చున్నారు. విశాఖపట్టణము మాత్రము దూరమునలేదా. కాబట్టి ఈ తీర్మానము నెదిరించుచుంటి ననిరి.

దాసుగుప్తాగారు విశాఖపట్టణములో చాల సౌఖ్యము గ నుండుననిరి.

తీర్మానము మీద వోటు వుచ్చుకొనబడెను. 10 మంది అనుకూలురు; 10 మంది ప్రతికూలురు. వై శుభాస్సెలరుగారు వోటు నియమనిరి. ఏమియుచేయక జరిగినది జరిగినట్లుగ రికార్డుచేయబడెను.

యజ్ఞ. వెంకట్రామకాగారు పరిశోధనప్రశ్నములను తయారుచేయుటకు ఉపాధ్యాయులే నియమింపబడవలయునని దీ తీర్మానము నుపపాదించిరి. కాని తీర్మానము నెగ్గలేదు. “రెండో భాగము కళల కాస్త్రములలో” ఈ పరిశోధన విద్యగలపు పద్ధతి కాలేజీలు అమలులోనికి తెచ్చుపద్ధతము సెట్టెంబరు పరిశోధన ఆవుడల చేయవలయుననెడి తీర్మానమును పోతూరి పట్టాభిరామయ్యగారు రుపపాదించిరి. కాని అదియు వీగిపోయెను.

సభను ముగించుటకు పూర్వము వై శుభాస్సెలరుగారు భ్యులకు కొన్ని ముఖ్యాంశములను తెలిపిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము క్రొత్తగ వ్యవసాయ కాస్త్రము, ఇతర సాంకేతిక విద్యలకు ఉచితస్థానము సొంతగినది. మరియు హిందీభాషకునూ డా తగిన స్థానమేర్పరచినది. ఈ పద్ధతులను కార్యరూపమును పెట్టవలయునని కాలేజీ అధికారులను కోరిరి. పల్లకిమిడి రాజాగారు, విజయనగరం మహారాజావారు ఇంకను ఇతర జువొందారులు తమ యెట్టులందు వ్యవసాయ కళాశాలలను నెలకొల్పవలయుననిరి. విజ్జెవావారు తమ కాలేజీలో బ్యాంకింగు, కామర్సు కాస్త్రములను బోధించుట యేర్పరచవలయుననిరి.

అన్ని కళాశాలలలోను హిందీభాషను నేర్పవలయుననిరి. ఆంధ్రులు కార్యకూరులుగాని కేవలము వాక్కురులుగారని నిరూపించవలసిన సమయ మే తెంచినదనిరి.

ఇంతటితో సభ ముగించబడెను.

రాయలకమిషను బహిష్కారము

బొంబాయిలో సర్వప్రజా సమావేశము

మితవాదులు, యథోచిత సహకారులుగూడ బహిష్కారమునే కోరుట.

బొంబాయి, నవం 19:—రాయలకమిషనుయందు తీవ్రమగు నిరసనభావము నేడు జహంగీరు హాల్లో జరిగిన ప్రజాసభ యందు వెలువడెను. హాల్ పూర్తిగ నిండిపోయి బయట కొందరు ఉండిపోయిరి. సర్ డిక్ మెట్టిబుగారు అధ్యక్షత వహించిరి.

అధ్యక్షులిట్లు చెలిపిరి:—ఏకపక్ష ప్రాతినిధ్యముగల ఈ సంఘము నంగీకరింపబడు భారతదేశ గౌరవమునకు తగియుండలేదు. దీనికి సహాయముజేయుట నిరర్థకము. దేశముల నందరిట్టి యభిప్రాయమునే గలిగియున్నారు. ప్రభుత్వమువారు తమ నిరాకరించుచున్న ఈ ప్రభుత్వమునకు సహాయము జేయ గోరువారుగూడ యిప్పు డిట్లే భావించుచున్నారు. ఈ విషయమునందు నానుకో ఆపలేదులే కో ఆపలేదులే అభిప్రాయముతో నేకీభరించిరి. ప్రజలే ప్రభుత్వమువారి సహాయమును కోరుచుండి, వారు కోరినరీతిని జేయక ప్రభుత్వమువారు సహాయ నిరాకరణము నూచించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు బుద్ధిమాన్యుకొని భారతీయులు కోరినరీతి సంఘములో మార్పులజేయుటకు అవకాశమిచ్చినట్టి తీవ్రమగు ప్రతికూల ప్రసంగమునకు నేను గడంగను”.

సర్ చమన్లాలు సెతల్వేదిగారు

“రాయలకమిషను భారతీయప్రజల అంగీకరింపజాలరు. స్వదేశ పరిపాలనా విధాన నిర్ణయమునందు భారతీయులు పాల్గొనుటకు గల హక్కును నిరాకరించినందున దేశములెల్లరు యీ సంఘము నన్నియవస్థలయందు బహిష్కరింపవలెను” అను యీ తీర్మానమును సర్ చెమనలాలుగారు ప్రతిపాదించుచు భారతీయులెల్ల రీతి బహిష్కారమునకు గడంగుట సహేతుకముగనే యున్నదనిరి. సంఘములో పాల్గొనుటకు తగిన నిష్పక్షపాత బుద్ధి గల వారును సమర్థులును భారతదేశమునందు లేరని ప్రభుత్వమువారన్న మాట సత్యమారము, గౌరవహీనము. బర్మిన్ హాడు ప్రభువు ఘోషమున తప్పిదమొనర్చును. భారతీయులను సంఘమునుండి నిషేధించుటకు పార్లమెంటులో కారణములుదెల్పి భారతీయుల సంతృప్తిపరుప నెంచుట అంతకన్న పారబాటు.

మహమ్మదాలి జిన్నాగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రస్తుతము యోచించవలసినది సంఘములో కొలదిమంది భారతీయుల చేర్పించుట యెట్లునీకాదు. భారతీయులు తమ గౌరవమును కాపాడుకొనుటకు ఎంతవరకు వికమత్యముతో నిలువగలరని యోచింపవలెను. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఎన్ని విభేదములున్నను మత్యభిమాయగు భారతమాతకు అవమానకరమును నూనన నంగీకరింపకుండురని నమ్ముచున్నాను.” అని జెప్పిరి.

జమ్మదాసు మెహతాగారు యీ విషయమున కాంగ్రెసువారి యభిప్రాయమును స్పష్టముగ తెలియబరచిరి. వై ప్రాయగారు ఇండియాలోగల బ్రిటిషుఉద్యోగులకును భారతీయులకు గల భేదమును తేటపరచిరి. అట్టి వ్యత్యాసమును మున్నెన్నడు ఎరుంగమనిరి.

సర్ ఫిరోజ్ సేత్నాగారు—భారతకాసనసభ ప్రతినిధుల సంఘములకుయొక్కచాధికారము లిచ్చుట యనునది వేగొకవల. మిను మేయోగ్రంథము ముందు ప్రకటింపబడుటయు, పిమ్మట యిట్టిసంఘమును ప్రకటించుటయు, యీరెండింటికని గల సంబంధమును యోచించుకొనుడు. ఈ సంఘముయెదుట భారతీయులగూర్చి సాక్ష్యము చెప్పడగ్గడ మేయోకన్యమత్యమే. ఆమెతెనున్న ఆమెగ్రంథము నుచితముగ వుచ్చుకొనిన పార్లమెంటు సభ్యులగుటచే సంఘసభ్యులే ఆమెకు ప్రతినిధులుగ పనిజేయగలరు. సంఘసభ్యుల మనములనుండి యిట్టి అభిప్రాయముల పారదోలుటకైన భారతీయులు సంఘమునందు సభ్యులుగ నుండవలెననిరి.

ఎం. ఆర్. జయకరుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు భారతీయుల టిట్టి సంఘమున కంగీకరింతుకోలేదో సోదాచూచుటకై ముందు గ నిట్టిప్రకటనగావించిరి. సంఘముజేయుచున్న కార్యమునందు పాల్గొనుటకు సరిసమానపు హక్కుల గోరుచున్నామేగాని ఒకరివద్ద భారతీయుల నందు నియమింపవలెననిమాత్రమే కోరుటలేదని రిస్కాన్సివు పక్షమువారి అభిప్రాయమును చెలిపిరి. ప్రజలలో నిప్పుడు బయలుదేరిన ఉత్సాహోద్రేకమంతయు ఒక రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేసి నైమనుసంఘమువారిచే నంగీకరింపజేయుటకు వినియోగించవలెనని కోరిరి.

ఈ తీర్మానమును బ్రిటిషుప్రధానికి, ఇండియా మంత్రికి, వై ప్రాయ గారికి, ఇంగ్లాండులో లేబరు లిబరలు నాయకులకు పంపవలసినదిగా అధ్యక్షునిగోరుచు సరోజిని నాయకుగా రుపన్యసిందిరి. ఈ విషయమున

కాంగ్రెసున కధ్యక్షురాలుగనుండిన తానుగూడ సర్ చిమన్లాలు సెతల్వాడే జిన్నావంటివారి నాయకత్వము నంగీకరించి పనిజేయుదునని జెప్పెను. ప్రజల ఉత్సాహము విదగ్ధకమననని జయకరుగారు భయపడవనసరులేదని జెప్పిరి. చిట్టిగుప్తగారు అధ్యక్షునకు ఉపన్యాసకులకు వందనము చెప్పించుటతో సభముగి సెను.

డా॥ బిసెంటుగారి లెంతి

మధుర, నవం 21:—డా॥ బిసెంటుగారు బర్మిన్ హాడు ప్రభువును వేరను గ్రహముపొలుగారికి (లంఛన్) కేసు:—బర్మిన్ హాడుగారివద్దకు రాయబారము పడలిన కార్యకర్తలను జూడుకు. మహారానుజో అన్ని పక్షములవారు నిష్పక్షాకార్యక్రమమునుగోరుచున్నారు. బహిష్కరించుటకు చూర్చిసభలు జరిగినవి. సంఘమును బహిష్కరించవలెననియు, ఇండియా కామనువెల్లు చట్టమును బలపరచవలెననియు తీర్మానించిరి. చట్టమును సవరించి బలపరచవలెననియు తీర్మానించిరి. చట్టమునకు అనుకూలాభిప్రాయము వ్యధియగుచున్నది. ఈ విషయము రామ్మేనాగ్నాల్లగారికి లాన్సుబరీగారికి తెలియబరచుడు.

(ఆ. ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1927 సం॥ నవంబరునెల 21-వ తేది సోమవారము

ముఖ్యజిల్లాలు	తెలంగాణలో అత్యధిక ఉష్ణోగ్రత	తెలంగాణలో అత్యల్ప ఉష్ణోగ్రత	తెలంగాణలో సగటు ఉష్ణోగ్రత	తెలంగాణలో సగటు ఉష్ణోగ్రత	తెలంగాణలో సగటు ఉష్ణోగ్రత
మధుర	౪౪.౨౪	౨౪.౨౪	౨౪.౨౪	౨౪.౨౪	౨౪.౨౪
గోపాల్ పూర్	౪౪.7	60.0	...	8.46	2.99
విశాఖపట్టణం	౪౪.5	68.4	...	8.21	1.88
కాకినాడ	౪2.4	62.7	...	11.24	0.72
మచిలీపట్టణము	౪2.5	66.2	...	16.85	+ 3.88
కర్నూలు	౪1.8	౪7.8	...	6.20	+ 1.74
బళ్లారి	63.8	55.8	...	3.89	2.27
అనంతపురం	...	...	...	9.00	+ 3.87
కడప	౪౪.6	63.2	...	11.43	+ 3.88
నెల్లూరు	౪౪.5	66.8	...	21.85	+ 5.86
మద్రాసు	౪4.1	65.5	...	16.25	5.71
కడపూరు	౪2.1	65.0	...	15.01	7.11
నెలము	౪7.0	68.1	...	8.09	6.63
కోయంబుత్తూరు	౪2.7	65.6	...	12.12	+ 2.75
తిరుచనాపల్లి	౪5.0	66.5	...	7.98	2.92
నాగపట్టణము	౪1.9	68.7	...	9.48	18.48
మధుర	౪6.8	69.7	...	9.78	2.28
పాంబల్	౪౪.8	77.7	...	16.58	1.05
తిరునల్వేలి	...	...	...	18.26	+ 6.88
తిరుచేండ్రము	౪౪.0	75.1	...	8.80	12.41
కొచ్చిల్	౪4.8	78.9	...	8.01	10.71
కాలిక్టు	౪9.6	70.2	...	8.32	6.27
మంగళూరు	౪6.5	69.5	...	18.48	+ 2.12
బెంగళూరు	౪1.2	56.8	...	2.06	6.40
మెర్కా	77.6	56.0	...	7.18	4.25
కొడైకనాల్	62.2	45.7	...	18.46	1.87

సర్కారులు:—ఆకాసము నిర్మలముగా నున్నది. రాత్రి వేడిమి 8 నుండి 7 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కన్:—పగటివేడిమి 8½ నుండి 6 డిగ్రీలు. రాత్రి వేడిమి 5 నుండి 7½ డిగ్రీలు తక్కువ.

కర్నాటకము:—నెల్లూరులో 4, మద్రాసులో 6 కడలూరులో 6½ డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి తక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యరు, సహాయ వాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

5 వ, కడపమండల గ్రామోద్యోగుల మహాజనసభ ఈ సభ 27-11-27 తేది ఆదివారము కడపలో “మధ్య కృష్ణనాటకశాల”యందు జరుగును. శ్రీయుత ఆ. పరశురామ రావు యం. యల్. సి. గారు అధ్యక్షతనహింతురు. ప్రాముఖ్యమగు నీసభ చువేషింపక అన్ని తాలూకాల గ్రామోద్యోగ సోదరులందరు తప్పక సభనలంకరింతురని ప్రార్థించుచున్నాము. ఆ హాస్వనసంఘము

మద్రాసు వార్తలు

ఒక నవరణ:- ఏ.వి. గూటికొ గంగు మేలు. నెహ్రూ రిజిస్ట్రేషన్ అనుష్ఠానము కంపెనీ లిమిటెడ్ ప్రాన్ షెక్టునుకు ఎజెన్సీ మరల్లుకు 2. రంగస్వామి బి. ఏ., బి. ఎన్., నెక్రి టిరి డెంగులూరు తేక మెనల్సు సి. కె. రావు అందు సన్న 88 చూడకో నల్ల ముత్తుపిడి మద్రాసుకు వ్రాసిన ఒడయగలకు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము : రీడరుషిన్ ఉ పన్యాసములు :- నవంబరు 22, 24, 29, డిసెంబరు 1, తే డిలయందు సాయంకాలము 4-80 గంటలకు ప్రెసిడెన్సీ కాలే జిలో ఎ. వక్రవర్తి అవ్వగారు "మార్క్సజేదిన ఆధ్యాత్మిక పరిజ్ఞానము" గూర్చి వాడుకు ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము:- నవంబరు 28, 29, 29 డిసెంబరు 1, 4 తేదీలయందు ప్రతిదినము సాయంకాలము 4-80 గంటలకు నెహ్రూ మందిరమునందున్న మెన్రెక్ విల్లాలో రాల్ సాల్ ఎస్. కృష్ణస్వామి అయ్యంగారు "హిందూ యగమందలి దక్షిణయండియా" గూర్చి అయిదు ఉపన్యాస ముల నిచ్చెదరు.

దక్షిణభారత లిబరలు ఫెడరేషను:- రాయలు కమిషను విషయమున జిల్లముపార్టీ యెట్టిభావము జూపవల యుతో ఆలోచించుటకై యీనెల 30-వ తేదీ సాయంకాలం 3 గంటలకు త్యాగరాయ మెమోరియలుహోటల్ దక్షిణభార త లిబరలు ఫెడరేషనుయొక్క కార్యనిర్వాహకసంఘ సమా వేశము జరుగును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము :- ఇదివరలో ప్రకటించిన ప్రకారము 22-వ తేదీన గాక, 29-వ తేదీ మంగళ వారం సాయంకాలం 5-15 గంటలకు నెహ్రూ మందిరములో సర్. సి. ఎస్. కిషన్స్వామి అయ్యంగారు "ఆధునిక భారత రాజ్యాంగవిధానము" గూర్చి తమ అంత్యోపన్యాసము నిచ్చె దురు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయము ద్వీవివసాహిత్యముగూర్చి ఉపన్యాసము 28, 24, 25, 26 తేదీలలో పరిచినము సాయంకాల ము 5-15 గంటలకు నెహ్రూ మందిరములో ఎ. కార్తీకుమార్ గారు "ప్రాచీన తమిళ సాహిత్యము, నాగరికత" గూర్చి వాడుకు ఉపన్యాసముల నిచ్చెదరు. వై యుపన్యాసములకు తమిళభాషలో నిచ్చెదరు. అందఱును వివసమృదు.

కుంభకోణం తాలూకా బ్రాహ్మణ తర మహాసభ

తిరుభువనమందు సమావేశమగుట కుంభకోణం, నవంబరు 21:- ప్రథమ కుంభకోణం తాలూకా బ్రాహ్మణతర మహాసభ తిరుభువనమందు శ్రీయుత కిషన్స్వామి పిల్లేగారి అధ్యక్షత క్రింద శేడు సమావేశమయ్యె ను. అహ్మదాబాద్ గూర్చి మద్రాసు నిరంకుశత్వమునుండి తొ ల్కరింపబడిన సోదరుల హెచ్చరించెను. అధ్యక్షుడు జాతిశ్రేష్ఠ కి ర్తవ్యమును ముగించి బ్రాహ్మణ రాజ్యమునుండి తొలగినతిరు వాడ స్వరాజ్యమునకు నని తెలిపిరి. రాయలకమిషను తాను క్రియకుగ బహిష్కరించుననెను. మద్రాసును బ్రాహ్మణా : చూడకో నువేలించుటయు, దేవాలయములు కోడు ఇతర సలమలలోను సుసంస్థమునకై పోరాడవలసినదనియు ప్రభుత్వము నుం సంహిత వాదన మునెట్లవలెననియు తీర్మానములు గావించ బడినవి. (అ. ప్రె.)

కాన్ఫరెన్సు, నవంబరు 19:- 1920 సంవత్సరము జెనీ వాలో జరుగు అంతర్జాతీయ కార్మికమహాసభ యజమానుల ప్రతినిధిగ వాలోలోను మోరా ర్జిగారి పేరున సంయుక్త కార్మికుల కార్యసంఘమువారు కూచించిరి. (శ్రీ ప్రెస్.)

శిల్పి, నవంబరు 28 :- అఖిల భారత ప్రెసికలంట్లకు గుంభమువారు 61 టుండి సభ్యులు 15, 16 తేదీల సమావేశ మున మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయమును ఎన్నుకొనిరి (అ. ప్రె.)

నెల్లూరు సహాయనిధి

మద్రాసు పెరిఫ్ గారు సభ జరిపెదరు

గవర్నరుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు

నెల్లూరుజిల్లాలో తుపానువలన నచ్చటి ప్రజలు పడుచున్న బాధలను నివారించుటకు తగునేర్పాటు లు గావించుటకై ఒకబహిరంగసభ జరుపవలయు నని మద్రాసు పురప్రముఖులు రిక్విజిషను పంపియు న్నారు. కావున యీనెల 22 తేదీ మంగళవారము సాయంకాలము 5-30 గంటలకు పచ్చయప్ప హాలులో నొకబహిరంగసభ జరుగును. గవర్నరు గారు అధ్యక్షత వహించెదరు. పురజను లందరు సభకు దయచేయ ప్రార్థితులు.

మహమ్మదు అన్వారు (మద్రాసు పెరిఫ్.)

రాకపోకలు:- ఎస్. సత్యమూర్తి గారు నిన్న రాత్రి మద్రాసు విడిచి బొంబాయివెళ్లిరి.

ప్రాఫెసరు సి. వి. రామమూర్తి ఆదివారమునాడు మద్రాసువచ్చిరి.

లింగుగారును, సతీయ్య, ఆదివారమున బొంబాయినుండి మద్రాసువచ్చిరి.

ఓ. పుల్లారెడ్డిగారు (బి. సి. ఎస్) ఇంగ్లాండునుండి శే టి ఉదయము మద్రాసు తిరిగివచ్చిరి.

కమెండర్ యిన్ చీఫ్ గారు బర్మపుష్ట ప్రభుత్వ, బర్మపుష్ట కన్యలతో గూడి బొంబాయిమారుగా డిల్లీకి వెళ్లుటకు నిన్న రాత్రి మద్రాసువిడిచిరి.

కల్లికోటరాజుగారు నిన్న రాత్రి మద్రాసు విడిచి రం భా వెళ్లిరి.

దర్బంగా మహారాజుగారు కుమార మహారాజుగారితో గూడి నిన్న రాత్రి మద్రాసు విడిచి వెంటగిరి వెళ్లిరి.

ఏ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, కె. భాష్యంగారు, శేటియ్యదయము మద్రాసు తిరిగివచ్చిరి.

సి. ఎస్. మర్రినుగారును, జె. కన్నెతుపియర్లు గారు శనివారమున మద్రాసువిడిచి కోయంబత్తూరు వెళ్లిరి.

సర్. సి. సి. కే గారు శనివారమున మద్రాసు విడిచి బెం గళూరు వెళ్లిరి.

ఇండియా గవర్నరు మెంటు హూము డిపార్టుమెంటు ఇండిరి కెన్సరైర్లరగు ప్రెజిడ్ గారు శేటియ్యదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

రైల్వేలోడ్లు మెంబరు హేమేష్ గారు, రైల్వే ఫైనాన్సు కమిషనరు సార్వస్వగారు, అనెల్లీ డిప్యూటీ ప్రెసిడెం టగు మార్క్సమహమ్మదు యాకబ్ గారు, మహమ్మదు యస్సేలు ఖానుగారు, రైల్వే ఫైనాన్సు కమిటీయితరసభ్యులను శేటి య్యదయము మద్రాసు వచ్చిరి.

ముగ్గురు మంత్రుల రాజీనామా

సంయుక్త రాష్ట్రములలో వదంతి

కాశీ, నవంబరు 21:- సంయుక్త రాష్ట్రములలో ము గ్గురు మంత్రులును రాజీనామా నితురని ప్రబలుముగ వదంతి వ్యాపించియున్నది. క్రిందటిసంవత్సరము కాశీనగరంలో ఉప సహాయమంత్రినవసిన రిచార్డుబిల్లెనకు బదులుగా ప్రభుత్వము వారిపట్ల ప్రకటించిన వేరొకబిల్లెనకు పీరు అసంతృప్తిజెంది రాజీనామానితురట.

మఖ్యులకు అధికారమంతయు గవర్నరుగారి కొసంగు మండుటచే జమీందారులును తాలూకాదారులును అందరు యూబిల్లెనకు ప్రతికూలముగ నున్నారు. కావున ఆ పక్షముల వారు తమ ప్రతినిధులను బిల్లెను నిరాకరింపగోరిరి: జమీం దారులు అందుచే క్రిందఁబేడుబిల్లెనట్లమగుటకు పిలువేతుండెను తాలూకాదారులపహామమును పొందుటకు ప్రభుత్వమువారు విశ్వప్రయత్నము జేయుచున్నారని విఫలమయినది.

బుడివాని హత్య

ముద్దాయి కురిశెత్తు.

లాహోరు, నవంబరు 19:- న్యాయమూర్తి శేడు బం డివాని హత్యగావించినందులకు రామనాథు అనువాతని కురిశెత్తు ని ధించెను. (శ్రీ ప్రెస్.)

పంజాబు కిలాఫతు సంఘము

రాయలుకమిషను బహిష్కరింపగోరుట

మహమ్మదీయు లేక గ్రీవముగ నిశ్చయింపశేడు

లాహోరు, నవం 20:- పంజాబు కిలాఫతు సంఘము వారు అబ్దులు కాదరుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయి రాయలుకమిషనుగూర్చి మూడుగంటల కాలము చర్చించిన పిదప యాదిగవ తీర్మానము గావించిరి:- భారత రాజ్యాంగ భావ మును నిర్ణయించుటకు బ్రిటిషువారును భారతీయులను సరి సమాన పు హక్కులతో నుండు కాండుబేబిషిఫట్ తప్ప వేరెద్దానిని ఆత్మగౌరవముగల జాతి అంగీకరింపజాలదు కావున భారతదేశాభివృద్ధిని ని కో ధిం చు యీ రాయలుసంఘమును బహిష్కరించవలెనని యీ సభవారు కోరుచున్నారు. సంఘమున కెట్టిసహాయము జేసినను దేశము నకు ముఖ్యముగా మహమ్మదీయులకు హానికరము. దేశములో జాతిమత, వైషమ్యము లెక్కువగుచున్నందున భారతదేశమువహా సభవారు అట్టి అఖిలభారతసంస్థ లితరములు, వెంటనే తగు యత్నములజేసి యీ వైషమ్యముల కాంతముగ నంతరింపజేసి కాండుబేబిషి సభకనుకూల పరిస్థితు లేర్పరచవలెనని యీ సభ వారు కోరుచున్నారు

పంజాబు కాంగ్రెసు సంఘము

గూడ శేడు సర్దారు అమరుసింగు జబాబుగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయి పంజాబీయులందరును రాయలు సంఘ మును బహిష్కరించవలయునని కోరిరి.

మహమ్మదీయులందరు బహిష్కారమునకు

ప్రతికూలురు కారు

పంజాబు మహమ్మదీయులందు రాయలు కమిషను విష యమున భేదాభిప్రాయములు చెలియవచ్చుచున్నవి. గత ఆది వారమునాడు పంజాబు ముస్లిము లీగు సభయందు బహిష్కారమునకు ప్రతికూలముగ తీర్మానించినందుకు కొందరు మహమ్మ దీయులు ముఖ్యముగ కిలాఫతు సంఘమువారు కినుక జెందు చున్నారు.

ఇదివరకు కిలాఫతు అధ్యక్షులుగ నుండిన మూలానా బాఫ రాతిఖానుగారును యిట్లు చెలిపిరి- బహిష్కారము విషయము న మహమ్మదీయుల అభిప్రాయము యేకగ్రీవముగలేను. పం జాబు ముస్లిములీగువారును, జమయికు ఉలేమావారతప్ప పెద్ద మహమ్మదీ య సంఘములేవియు కిలాఫతు క్రిందసంఘము, పంజాబు కిలాఫతు, అ. భా. ముస్లి ము లీ గు జ మ య తు లే మా, న ద్వ తు లు లే మా సం ఘ ము లు కమిషను నేరీతిగా జూడవలెనో యింకను చెబువలేదు. ప్ర త్యేక వ్యక్తులు తమ అభిప్రాయమును చెలిపిరి. అధికసంఖ్యా కులు బహిష్కారమునే గో రెదరు. పంజాబు ముస్లిములీగువారి అభిప్రాయము పంజాబు మహమ్మదీయులందరి యభిప్రాయ ముగ నెంచరాదు. సర్ మహమ్మదు ముఫీగారితో, యేకీభవించివారు ఎంతముదోగలరు. భాగతీయులను నిర్లక్ష్యభావము తో మినహాయించిన సంఘమునకు మహమ్మదీయులు సహాయ ముజేయుట ఆత్మగౌరవమును చంపుకొనుట అగును. నిరంకు శాధికారుల ఎంగిలికూటి కాశించి దేశగౌరవము త్యాగము చేయుట కంగీకరించు వారము గాము. ఇండియాయొక్క గౌరవప్రీతిపలు హిందువుల కెంతో మాకు నంటే. దేశీయులందరితో చేతులుగలిపి సంఘమును తోగ్రాసిజేయ వలెనని ఖానుగాను చెలిపిరి. (అ. ప్రె.)

లజపతిరాయగారి సందేశము

లాహోరు, నవం 20:- లాలా లజపతిరాయగారు క ర్నూలువెళ్లివుడుగారికి యీ దినన కేబిలువార్తను పంపిరి:- "సంఘమునందు సరిసమానపు హక్కులతో సమాన సంఖ్య హిందువులను నియమించినగాని యితరమార్పుల కంగీకరింప జాలము". (అ. ప్రె.)

పత్రికా నిషేధము

పత్రికాలయముల సోదాచేయుట

లాహోరు, నవంబరు 19:- మహమ్మదీయు ఉద్దు దె ని క జమీందారు పత్రిక నవంబరు 19 వ తేదీ ప్రచురణము నిషే ధింపబడెను. జమీందారు కార్యాలయమున దాని నమ్మెడు ఇ తరసలములును సోదాచేయబడి పత్రికలు ఎత్తుకొని పోబడిన వి. అందు గోవిందస్వామి ముందుటయే కారణము. 792 పెక్కు ను క్రింద జమీందారు, ప్రకాశ పత్రికాధిపతులకు వారంట్లంపబడి నది. తెయిలు కోరబడునని తెలియుచున్నది. (అ. ప్రె.)

గుంటూరు జిల్లా బోర్డు

అధ్యక్షుని ఎన్నిక

ఆంధ్రపత్రికలో 11-11-27 తేదీన స్వకీయవిలేఖరి, గుంటూరు జిల్లా బోర్డును గూర్చి వ్రాసిన యంశముల కొంతవరకు విస్తరించి ఉన్నదియున్నట్లుగా వ్రాయ సామాజికులను పాఠకుల విలేఖరిని మన్నించెదరుగాక

అధ్యక్ష పదవికి పోటీచేయువారిలో ప్రథములు దివాన్ బహదూరు యతిరాజులు నాయుడుగారు. ద్వితీయులు బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారు. మొదటివారు వర్తకులు. రెండవవారు భూస్వాములు. రాజకీయముగ వీరు ఉభయులు ఒకే టిక్కెటుతో ప్రయోగము చేయుచున్నారు. కాననభూ ఎన్నికలకాలము ఒకరితోనొకరు చేతులు కలుపుకొనుచుందురు. నాయుడుగారికి అధికారపలుకుబడి గలదు. కుప్పస్వామిగారికి సాంఘికబలముగలదు. నాయుడుగారి విషయములో విలేఖరి గారి వ్రాతలు అన్నిట మేము సంపూర్ణముగా నేకిభించెదము. గుంటూరుజిల్లాలో కమ్మ నాయుడుపార్టీకి నాయుడుగారు కారకులని నిందించుభము. వారేపక్షము నకు చెందినో యాపక్షము నీతికి కట్టుబడియుండిరి. అందు వారి తప్పులేదు. ఒక్కవిషయము మాడండి. మారేపక్షాలూకా బోర్డు ఎన్నికపథ్యంలో ఏయొక్కరో తప్ప తక్కినవారు ఖద్దరధారులు. స్వాతంత్ర్యక్షియులు. ప్రజాపక్షమునకు చెందిన వారు. తాలూకాయంతట గావించిన యంతకంటె సమర్థులు రైతాంగములో దొరకరు. అట్టిబోర్డువారు జిల్లాబోర్డుకు సభ్యుల నెన్నుకొను సందర్భములో సాంఘికదృష్టి గమనింపక తప్పినదికాదు. అది కాలవైపరీత్యము. దానిని నాయుడుగారు రాధారము చేసికొనిరి. విలేఖరివ్రాసినట్లు నాయుడుగారు రిటైరు అయితే చాలమంచిదేను. కుప్పస్వామిగారుమాడ విరమించి దేవిసేని బసవయ్య, కొసరాజు రామయ్యగార్లవంటి విశాల హృదయుల కవకాశమిచ్చుచు తాము వై ఎత్తున ఉండి రైతుల పక్షమున జిల్లాబోర్డున నడుపుటమంచిది. మంసపు ముక్కకై దేగలవలె నొకరు అధికారబలముతో నొకరు సాంఘికబలముతో పోరుదురుగాని ఉభయులు అట్లెన్నటికి చేయరు. ఆంగ్లభాషాపండిత్యమున నొకరి కొకరు తీసిపోరు. అధ్యక్షపదవికి విశాలహృదయులు బాతీయవారులు సాంఘిక దురభిమానరహితులు నగు నొక్కసభ్యుడైనను మాజిల్లాబోర్డుకు కరువయ్యెగాబోలు! మాజిల్లాబోర్డుసభ్యుల పవిత్రమగు వోటుకు యెట్టిగతి పట్టెను?

అయ్యో! గుంటూరుమండలమా! కులతత్వముగాని జన్మనుపక్షముగాని యింక నిన్ను పీడింపనున్నది గాబోలు.

(యథార్థవాది)

* * *

గుంటూరుజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని యెన్నిక 1927 సం. డిసెంబరు 5 తేదీన జరుగుటకు నోటీసులు జారీకాబడినవి. ఇప్పటికిని బట్టిచూడగా మహారాష్ట్ర బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామి చౌదరిగారున్న దివాన్ బహదూరు యతిరాజులు నాయుడుగారున్న అభ్యర్థులుగానిలిచేటట్లు కనుపడుతుంది. యతిరాజులు నాయుడుగారు మాస్టిక్స్ పాల్తు ఆఫీసరుగారు కలిసి డిప్యూటీ బోర్డుమెంబర్ల ఓట్లనిమిత్తం తెనాలి, మంగళగిరివగైరా ప్రజాపక్షములకు మోటారుకారుమీద వెల్లి వస్తూవున్నారు. డిప్యూటీ పాల్తు ఆఫీసరుగారైన సుందరరామిరెడ్డిగారు గవర్న మెంటు ఫుల్స్ గ్రాన్టు డెవుంటి గవర్న మెంటువారి అర్డర్లకు ప్రతికూలముగా అతిధైర్యముతో బహిరంగముగా నాయుడుగారి తరపున ఓట్లనిమిత్తం ప్రచారముచేయుచున్నారు. వీరికి జిల్లాకలెక్టరుగారి సహాయమువున్నందున యావిధముగా ధైర్యముతో నాయుడుగారి తరపున కానవాను చేయుచున్నారని వాడుకగా వున్నదిగాని జిల్లాకలెక్టరుగారు యావిధముగా యెలక్ష విషయములో పాల్తువహించి నాయుడుగారి సహాయము నిమిత్తం పాల్తు ఆఫీసరుగారిని ప్రోత్సహించేస్తారని నమ్ముటకు వీలులేదు.

పాపంనాయుడుగారు చాలాకష్టపడుతున్నారు. 7 సం. వత్సరములనుంచి మంత్రి రామారాయణంగారి సహాయంతో జిల్లాబోర్డు ప్రెసిడెంటుగా వున్నప్పటికి యిప్పటికీ యింకను ఆయనగారికి సదరు పదవియందు ఏకాగ్రణంతెనో ఆశ వదలలేదు. ఈయనగారు యాజిల్లా కాపురుడుగారు. ఈజిల్లాలో భూములులేవు. డిప్యూటీబోర్డు ప్రెసిడెంటు అయినతరువాత గుంటూరులో ఒక మేడమాత్రం కట్టించుకున్నారు. ఈ జిల్లాకాపురుడున్న డెప్యూటీబోర్డు సభ్యులను గూర్చున్న ఆయి

మొదటిరకము సీమకమలములను అతితక్కువధరలకు నేరుగా తెప్పించునట్టివారైన

బాపాలాల్ అండు కో.

టోకు, చిల్లర సీమకమలముల వర్తకులు

జిల్లా

మేము పచ్చలు, ప్రాతరకము వజ్రములు, అణిముత్యములు మొదలగువాటిని క్రయమునకుతీసుకొనెదము. 216 చైనాబజారు రోడ్డు, (వూల అంగడికి సమీపము) జి.టి., మద్రాసు.

న బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామిచౌదరిగారికి ప్రెసిడెంటుపదవి వచ్చుటకు యా నాయుడుగారు వీల సహాయం చేయకూడదో తెలియకుండావున్నది నాయుడుగారు యావదనికి యింతా ఆశపడడం కేవలం వేరుకారణములు వుండివుండవలెను. అదిమాత్రం సరియైనపద్ధతికాదు. నాయుడుగారు యంతెట్టితో విరమించి కుప్పస్వామిచౌదరిగారిని ఏకగ్రీవముగా జిల్లాబోర్డుమెంబర్లు అందరుకలిసి ఎన్నుకొనెదరని తలుస్తాను.

(పురవాసి.)

* * *

జన్మనుమంత్రివర్తము వారిచే నిమ్మ బాతులవారి డేవార్డు మై మండల స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని నియమింపబడుటకు ప్రత్యేకించబడిన మండలములో నొకటిఅగు ఈగుంటూరుమండలమునకు ఎట్టుకేటకు స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని ఎన్నుకొను హక్కును ప్రసాదించినందులకు స్వతంత్ర మంత్రివర్తమువారి డెవర్డు మండలియులు. ఈ యెన్నిక హక్కును ప్రసాదించినట్లు ప్రభుత్వపు టుత్తొలునచ్చి దాదాపు రెండవారము లయినను యంతవరకు మండలములో నెచ్చుటకు సదుపాయములేక పదవికి నర్హులయినవారిని బేర్కొనుటకు ప్రజాక్షేమముల నెలిబుచ్చుటకు యేలాటి సహ వేశము జరుపబడకండిట కడవిచారణీయము.

ఎన్నికలవల్ల మండల విడివరకే నెచ్చుయో తలకట్టలకు లోనైయుండుట యెల్లరుకు బేరినవిషయమే; కనుక మన మిత్తులకు దర్బారుపత్రికాధిపత్యం ఇచ్చినవలెనను గమనించి కులమునకు ప్రాశస్త్యమిచ్చి కులకక్షజను డెంచక, ప్రజాసేవయే ముఖ్యముగానెంచి పాటుబడు తీరుని యెన్నుకొందురని విశ్వసించుచున్నాడు.

ఈ యెన్నికవిషయమై స్వైరీహావకమైన ప్రయత్నములకంటె సమూహప్రయత్నములు సబ్బుట మిక్కిలి సమంజసము. మండలములో నచ్చటచ్చట ప్రజాసహవేశములు జరిపి ప్రజాభీష్టము నెఱుంగుట యత్యవసరము. కాని, ఇప్పటికే అధ్యక్షతనపది కాశీకాబడినట్టి ఎన్నికపు టుత్తొలున వచ్చినట్టి ద్విర కాలముకుచేత నిబంధనలంబట్టి యెన్నిక పుర్రలో జరుపబడవలసియున్నందున ప్రజాసహవేశములకు వ్యవధిలేకడంబు కడుకోవలసియును. అయినను, సరావధి ప్రజాభీష్టాయ మెఱుంగుటకు వ్యవధి చాలక పోయినను ప్రజాప్రతినిధులుగా తాలూకా స్థానిక సంఘములకు నెన్నుకొనబడినట్టి యీ యెన్నికలో బాల్తునటకు అధికారముగల సభ్యులు ఎవరికైనా యుగా నెన్నుకొనబడి, మండల స్థానిక సంఘములకు బంపబడిలో అట్టితాలూకా స్థానిక సంఘసభ్యుల సహవేశములు ఆయాసంఘములు ప్రత్యేకముగా సహవేశపర్చి సదరు ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయము ప్రకారము మండల స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని యెన్నుకొనట ప్రస్తుత కర్తవ్యమని నేలంగ వ్రాయనక్కలేదు.

ప్రస్తుతాధ్యక్షపదవికి నభ్యర్థులుగా పోటీచేయుటలం చుకొన్న వా రభియులు చిరపరిచయలే. ఒకరు మండలేతడలును, వ్యాపారాత్మకై యచ్చటకు వచ్చి ప్రభుత్వోద్యోగల ప్రాపునలన యామండలమునకు అవజ్యోగీయాధ్యక్షత పదవి నియామకము బ్రసాదించబడినలగాయియు యాకా డేమాసములో కాలపరిమితి ఆయ్యెవరకు నిరంకుశముగా పరిపాలించినటువంటిన్ని, ప్రభుత్వపు ప్రకటనలకు భిన్నముగా నాల్గవపర్యాయము సహితము ప్రభుత్వమువారిచే ముద్రపెట్టిన సంతకమునకు నియమితసభ్యులగు శ్రీయతే దివాన్ బహదూరు పి. సి. యక. యతిరాజులు నాయుడుగారు ముద్రాను కాననభూస్వాములలోకెల్ల సగ్రగణ్యులును అత్యధైర్య సంపన్నులయ్యె వ్యవసాయమే ప్రధానకృషిగా అవలంబించుచు వున్నటువంటి నీన్ని, వీరుల పాల్తుటికలవుతరువని వాసిగాంచిన కుటుంబమునకు తెందినటువంటిన్ని ఎవ్వడున్న ప్రభుత్వపునియామకముల కారించక వాకు వ్యవహారవత్తె వా

రంభించినది లగాయకు నేటివరకు మండల తాలూకా స్థానిక సంఘములకు ప్రజాప్రతినిధిగ నెన్నుకొనబడి కొంతకాలము మండల స్థానిక సంఘపు టుపాధ్యక్షుడుగానున్న ప్రస్తుతము బాపల్లతాలూకా స్థానిక సంఘాధ్యక్షులుగానున్న నెన్నుకొనబడి ప్రజాభీష్టముల బాటించుచున్నటువంటి శ్రీయత బాగల్ల మూడి కుప్పస్వామిచౌదరిగారు. వీరు మన రాష్ట్రకాననభకు యామండలముతరపున బంపబడిన ప్రతినిధులలోనికెల్ల నెక్కుడు ప్రజాసమ్మతుల బడసిన ప్రజాశీలురు. వీరుల యోగ్యతా యోగ్యతలను గురించి నే వ్రాయబూనను గనుక యామండలవాసుల డేమములనరసి మండల స్థానిక సంఘసభ్యులు తమ పవి క్రమపరయనీయమండి కలప్రాధాన్యమునున్న కక్షలనున్నా స్వక్రమకారోపకారములనున్న బాండ్లోలి ప్రజాశీయమే ముఖ్యముగా నెంచి తమరి నెన్నుకొనిన ప్రజాప్రతినిధుల యభిప్రాయానుసారము తమ సమర్థముల నిచ్చి కృతజ్ఞులగుదు రని నమ్ముచున్నాను.

ఈ యధ్యక్షపదవి యెన్నికను గురించి మండలములో ద్విరపు టాండ్లోన జరుగుచుండు ట్టిచేత శ్రీయత యెన్నికసహవేశము జూడగోరు ప్రజలు బహుసంఖ్యాకులుగ నుండుదురు. సహవేశము జరుగుప్రదేశము మితమైన వైశాల్యము గలదగుటచే వచ్చినవార లందరు సందర్భముగా నుండుట సంభవము. ఇంతియే గాక యిక్కాలములో యెన్నికసహవేశములు ఎక్కువ యల్లరులపాలగుటం జూడ సహవేశసందర్భ కలవిషయమై కొంత నియమితసంఖ్య నేర్పాటుచేసి యానియ మితసంఖ్యకు లోబడి రానడేకవలెన వారల దరఖాస్తులమీద ముందుగా వారికి ప్రవేశపుప్రములనంకి, యట్లు పత్రముల గనుపర్చినవారిచే లోనికి రానిచ్చిన బాగుండునని నాయభిప్రాయము. మన వింకను రాజకీయముగా నెనుకబడియుంటిమనిన దోషములేదని తలంచెద ఏకగ్రీవమైన యెన్నిక జరుగనివో, ఎన్నిక పర్యవసానము యభియులకు జయము చేకూర్చబాలరు. ఎవరో యొకరు యొడంబు తప్పని సరి. అట్లు యొడినవారు అనవసరముగా అబద్ధాలు, నుబద్ధాలు కల్పించి కోర్టులపాలగుట మనము కనులార గాంచుచున్నాము. కనుక ఓటుమి గెలుపులు సమముగానెంచి, కోర్టులకెక్కి వ్యయప్రయాసలకు లోనుగా కుండురని నేడుచున్నాడు. ఎటులయినను యాసహవేశము మిక్కిలి ప్రాముఖ్యమయినది గనుక మండలాధికారుల సందరిని సందర్శకులుగా నావ్యసించుట మిక్కిలి క్రేయస్మరమని విన్నవించుచున్నాడు.

పరమేశ్వరుడు యామండలమునకు ప్రజాసేవయే పరమావధిగా నెంచి పాటుబడు స్థానిక సంఘాధ్యక్షుని ప్రసాదించుగాత.

కొనరాజు సూర్యనారాయణ.

విద్యుచ్ఛక్తి యంత్రముల సహాయముతో ప్రస్తుతపద్ధతి ప్రకారము ఏర్పాటుచేయబడిన స్థలము డాక్టరు డె. సి. మోడి

బొంబాయి పోర్టు ఆస్పత్రి డెంటాల్ సర్జను, 90 వాలాజారోడ్డు, (గవర్న మెంటు భవనమునకు ఎదురు) మాండుకోడ్డు, మద్రాసు.

ప యోరియాకు విద్యుచ్ఛక్తిచే చికిత్స చేయబడును. పూర్తి నెట్టు దంతములు ధర రూ. 35, ఇన్ షెక్ట్ చేసిన బాధ లేక దంతములూడదీయబడుటకు రూ. 1-0-0 పావని తీసి దంతములను కుత్తపరచుటకు చార్జీ రూ. 5, చిరుగులనుండి వచ్చునట్టి చీము రక్తములకు డెంటాల్ డేవర్సులు బడ్డి 1 కి ధర రూ. 1-0-0. అమెరికన్ డెంటిస్టువస్తువులకు మానువులు తీసిపొవునని నిరూపించు వారికి నైకము వాపను చేయబడును. అన్ని పనులకు పూర్తి లిఖితరూపముగా యివ్వబడును. అనేక నేల యోగ్యతాపత్రములను సాందియుంటిమి.

పార్లమెంటరీ కమీషను : భావిపరిణామము

జి. వి. లక్ష్మణం

ఈ వారమునందు లండను ప్రైముస్ ట్రికలో బర్ ద్వానుమహారాజుగారు రాయల్ కమీషను గూర్చి వ్రాసిన లేఖయు, అందుపై ప్రైముస్ ట్రిక జేసిన వ్యాఖ్యానమును గమనించును. కేవలము పార్లమెంటరీ కమీషను పనికారకదని చెబుచును, బర్ ద్వానుమహారాజుగారిటుల వ్రాసిరి.

“పార్లమెంటరీ కమీషనును సమర్థించుటకు, కారణముల జెప్పటకు వీలయినను, భారతీయులు లేని విచారణసంఘమువలన, స్వప్రతిపత్తి మధికముగ నుండు ననుట స్పష్టము. జెక్కుసంవత్సరముల క్రిందట వదలివేయబడిన పురాతనపద్ధతులను తిరిగి యవలంబించుట యగును. ఇంతవరకు పరిపాలనమందేమి, శాసన నిర్మాణమునందేమి, బ్రిటీషువారును భారతీయులును కలిసి పాల్గొనుచున్న ఏర్పాట్లను తిరస్కరించుట యగును. దీనివలన విద్యాధికుల ఆగ్రహమేమి, హిందూదేశమునందలి వివిధపక్షములవారి ఆగ్రహమేమి, మిగుల యతిశయించును. కమీషనును సంపూర్ణముగ బహిష్కరించుట కిది ప్రోద్బల మొనగను.”

రాయల్ కమీషను నియామకమునకు పూర్వమే బర్ ద్వానుమహారాజుగారు ముందు జరుగబోవు సంగతిని చెలియజెప్పిరి. ఈ మహారాజుగారు అత్యంత ప్రభుత్వకీర రాయలుని కీర్తిగాంచిరి. అట్టివారి హితవు నాలకించుట పాలకుల ధర్మము గాదా? ఇండియామంత్రిగారు తమహితుల వాక్యముల నయినను సరకుజేయరయిరి మహారాజుగారి సూచనను లండను ప్రైముస్ ట్రిక చులకనజేసెను. ఈ పత్రిక చెలిపిన కారణములు అతిపేలవముగ దోషక మానవు.

భారతీయులను కమీషనులో నుంచుచో ఏకీభావము గుఱురదట. ఏకీభావమే ముఖ్యమని ఎంచుచో, కమీషనును నియమించుటకే బని లేదు. హిందూదేశమున పర్యటనమునలుప నవసరములేదు. భారతీయ ఆసథికారులను బ్రిటీషుఅధికారులతో జరజేర్చి, ఉభయమును పాల్గొనగూడదని జెప్పట ఎట్టిన్యాయమో చెలియకున్నది. బ్రిటీషు అధికారులు, ప్రభుత్వాజ్ఞానువర్తులై నడువక తీరదు. అట్టితరీ, వారికికమీషను సందెట్లు స్థానముండ గలదా? అట్టివారితో భారతీయనాయకుల పోల్చుట పాడియా? నిష్పక్షపాత హృదయులగువారు కమీషనులోనుండుట యవసరమని ప్రైముస్ ట్రిక చెలుపుచున్నది. ఇప్పుడు నియమితులయిన సభ్యులు పక్షపాతరహితులని జెప్పట కెటుల వీలగును? భారతీయుల స్వరూపాలనాశయమును తరుచుగ నిరసింపజేసి డెయిలీ టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక కధిపతులగు బరక్

హం ప్రభువుగారు నిర్వహించుట? కన్సర్వేటివు పక్షమునకు స్వరూపాలనాభివృద్ధియనిన గట్టదని తెలిసిన విషయమే. ఇట్టివారి హస్తములలో భారతీయ భావ్యభ్యుదయమునంతను వదలివెట్ట వలయునని జెప్పట ఎంతవిచిత్రమో యూహింపవచ్చును. రాయల్ కమీషనుకు నిర్ణయాధికారము లేదనియు రిపోర్టు మాత్రము బంపుననియు, పార్లమెంటుచే సర్వాధికారమనియు, అందుచే బర్ ద్వాను మహారాజుగారి భయమున కనకాశము లేదనియు, బహిష్కారమున కెట్టి యవకాశముండదనియు, చెలిపి ప్రైముస్ ట్రిక సంతృప్తి జెందుచున్నది.

ప్రైముస్ ట్రికాభిప్రాయము ఎంత నిస్సారమో యూహింపవచ్చును. బర్ ద్వాను మహారాజుగారు మరియొకసంగతిని గూడ సూచించిరి. కమీషను వా శే విషయమునుగూర్చి విచారించెదరో యింత వరకు చెలియలేదు. రెండుమూడు రకముల విధానములను సూచించి, ఆపివెట్ట దేశాభిప్రాయమును కనుగొనుచో, ప్రయోజనముండును. అందుకు మారుగ త్రాడు బొంగరము లేని విచారణ నలుపుటవలన నెట్టి ప్రయోజనముండనేరదు. లేబరు పక్ష ప్రముఖులయినను ఇట్టి కమీషనును బహిష్కరించుటకు మారుగ దానియందు పాల్గొనుటచే, ఇంగ్లండులో నన్ని పక్షములవారియెడలను హిందూదేశమునకు వెగటు పుట్టుచున్నది. ఇటీవల ఇండియా మంత్రితో సంప్రతించుటకు వెడలిన లేబరు ప్రముఖులకు, ఇండియామంత్రిగారు ఖండితముగ జవాబుచెప్పినటుల, నేటి వార్తలు చెలుపుచున్నవి. మేముహించినటుల ఇండియామంత్రిగారు తీయటి పలుకుటజెప్పినను, అసలు ఏర్పాటు మార్పదలంప లేదని తెలియచున్నది. మితవాదుల నాగుడని జెప్పిన విషయముగూడ, వారిని నిర్విరుద్ధులజేయుటకే యని తెలియచున్నది. లేబరుపక్షమువారు కమీషనులో స్థానముల నాక్రమించుటచే, పార్లమెంటరీ కమీషను ఏర్పాటుకు బద్ధులయిరి. ఇప్పుడు దాని నుండి తప్పించుకొనుటకు వారికి కష్టముగనున్నది. స్వతంత్ర లేబరుపక్షపు సేననల్ కౌన్సిలువారు మాత్రము, రాయల్ కమీషను నందు భారతీయులకు సమాన స్థాన మిచ్చిన గాని లేబరు సభ్యులు కమీషనునందు పనిచేయగూడదని తీర్మానించిరి. హిందూదేశపు స్వయంనిర్ణయాధికారమును మరియొకమారు వీరు సువ్యక్తపరచిరి. కాని, లేబరు ప్రముఖు లీతీర్మానమును ఆచరణలో జెట్టెదరా యనునదియే ప్రశ్న.

భారతీయు లే మాత్రము లొంగకుండ బని చేయుచో, లేబరుపక్షమువారు తమ తప్పును సవరించుకొనక మానరని వార్తలు చెలుపుచున్నవి. హిందూదేశాభిప్రాయముగూర్చి లేబరుపక్షమువారి కే మాత్రము సందియముండ నక్కరలేదు. బొంబాయిలో జరిగిన అఖిలపక్షసభలో కమీషనును బహిష్కరించుచు చేసిన తీర్మానమును, అందుపై నాయకులు చేసిన ప్రసంగములును సందియ మేమయిన మిగిలి యున్న యెడల తప్పక మాన్వగలవు. సర్ దిన్నాపెటిక్, సర్ సెత్తా, సర్ చిమకలాలు సెతల్ వాడ్, జిన్నా మున్నగు మితవాద ప్రముఖులు, కమీషనును బహిష్కరింపవలయునని ఉద్ఘోషించుచుండ, ఇండియామంత్రిగారింకను నెవరిపై నాధారపడ

నెంచిరో తెలియదు. పార్లమెంటునందు తాను జెప్ప సమాధానము వెలువడువరకు వేచియుండ వలెనని బర్క్ వెడ్జ్ ప్రభువు జేసిన విన్నపము, నిరర్థకమని సెతల్ వాడుగారి తలంపు. హిందువుల మహమ్మదీయుల మధ్య ఎట్టి భేదములున్నను, హిందూదేశమున కవమానకరమగు సూచనను చేసిని, ఉభయసంఘముల వారంగీకరించరని జిన్నాగారు స్పష్టపరచిరి. సెతల్ వాడుగారి ఏర్పాటు వట్టిబూటకమని సెత్తాగారు అభిప్రాయపడిరి. హిందూదేశము నందంతటను కమీషనుకు తోడ్పడవలయునని కోరినసంఘము సర్ మాఫీగారి అధ్యక్షతక్రింద వ్యవహరించు పంజాబు మహమ్మదీయసంఘ మొక్కటియే.

ఈసంఘమువారు గావించిన తీర్మానముగూర్చి బ్రిటీషుపత్రికలు గోరంతలు కొండంతలు గావించుచున్నవి. కాని, పంజాబుమహమ్మదీయ ప్రముఖు లీ తీర్మానముపట్ల ఏవగింప జూపుచున్నారు. మాలానా అబ్దుల్ కాదర్, జఫర్ అలీఖాను మున్నగు నాయకులు యీ తీర్మానమును తీవ్రముగ నిరసించుచున్నారు. పంజాబుకిలాఫాత్ కమిటీవారు నిన్నటిదినముగూడి రాయల్ కమీషనును పూర్తిగ బహిష్కరింపగోరుచు తీర్మానించిరి. దీనినిబట్టి పంజాబుమహమ్మదీయులుగూడ దేశాభిప్రాయము ననుసరించెదరనుటకు సందియములేదు. భారతీయసభ్యులను సగముమందిని రాయల్ కమీషనులో నియమించినగాని ప్రయోజనము లేదనియు, యితరఏర్పాట్లను దేశమంగీకరింపదనియు, కలనల్ వెడ్జ్ ప్రభుగారికి లభపతి రాయుగారు పంపినతంతివార్త లేబరుపక్షమువారు పరికించుట లాభకరము. ఈ సమయమున ఇంగ్లండులోనున్న పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు రూటల్తో హిందూదేశాభిప్రాయమును స్పష్టముగ వివరించిరి. దేశనాయకులందరును కమీషనును బహిష్కరింప నిశ్చయించుటకు గల కారణములను సూచించిరి. లేబరు సభ్యులు కమీషనులో జేరనెంచుట భావ్యముగ లేదనియు, లేబరుపక్ష దృక్పథమును భారతీయు లెంతమాత్రము హర్షించుటలేదనియు, ఇప్పటి కయినను లేబరుసభ్యులను కమీషనునుండి దప్పించి రాజీప్రయత్నములను మానుట లేబరుపక్షధర్మమనియు, నెహ్రూగారు చెలుపుటచే, హైందవాభిప్రాయము తమకు తిన్నగ తెలియలేదని ఈపక్షము వారు సాకుజెప్పవీలులేదు. అధికారమున జేసేపుడే స్వతంత్రబుద్ధి జూపలేని లేబరు ప్రముఖులు, మరల ప్రభుత్వాధికారమును వహించినవిమ్మట స్వతంత్రముగ ప్రవర్తించగలరని నమ్ముట కెట్టి యవకాశముండజాలదు.

ఎట్టేటుల్యాండు చట్టము

1926-27 సంవత్సరము అనగ 1336 వ ఫసలీలో ఎట్టేటుల్యాండు చట్ట మెటుల బనిచేసెనో చెలిపెడి నివేదిక వెలువడినది. వ్యాజ్యముల సంఖ్య 26327 నుండి 27476 కి జెరిగెను. దరఖాస్తులసంఖ్య 122823 నుండి 131048 కి జెరిగెను. ఇంతకు పూర్వమువలె యీ ఫసలీలోను కడప, అనంతపురము, బళ్లారి, కర్నూలు జిల్లాలో వ్యాజ్యములను నెవరును దాఖలుచేసియుండలేదు. తూర్పుగోదా

వరి, పశ్చిమగోదావరి కృష్ణా, గుంటూరు, చిత్తూరు, దక్షిణార్కాటు, తిరుచనాపల్లి, రామనాథం, నేలం జిల్లాలలో వాఙ్మయసంఖ్య హెచ్చెను. గంజాము, విశాఖపట్టణము, నెల్లూరు, చెంగల్పట్టు, ఉత్తర ఆర్కాటు, తంజావూరు, మధుర, తిరునల్వేలి, కోయంబుత్తూరు, జిల్లాలలో వాఙ్మయసంఖ్య తగ్గెను. దరఖాస్తుల సంఖ్య పది జిల్లాలలో హెచ్చెను. ఎనిమిది జిల్లాలలో తగ్గెను. సిస్ట్రు బాకీలను రాబట్టుటకు, 16431 హోల్డింగులు విక్రయింపబడెను. ఇంతకుపూర్వపు ఫసలీలో 16292 విక్రయింపబడెను. ఎస్టిమేటుజేసిన ఖరీదులో 100 కి 26 వంతున మాత్రమే లభించెనట. ఇంతకుపూర్వపు సంవత్సరము 100 కి 42 వంతున లభించెను. ఇట్టిహింసక్రయమువలన రయితుల కెంతబాధ గలుగునో యూహింపవచ్చును. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించి ప్రజల కన్యాయము జరుగకుండ జూచుట ధర్మము. కొందరు కలెక్టరులు అక్రమపు విక్రయములను రద్దుజేసినటులుగూడ దెలియుచున్నది. రయితులు తమభూములను వ్యవసాయము జేయనివారి కమ్ముపద్ధతిని మానుకొను చున్నారట. చెట్టినాడులో మాత్రము రయితులు నాటుకోటి చెట్లకు బాకీడి, వారికి పొలముల నమ్ముచున్నారట.

ప్రాచీనవస్త్రపరిశ్రమ

1776 సంవత్సరము ఆ ప్రాంతముల ఇటలీ దేశవాసి యొకరు వ్రాసిన పుస్తకము నందు, హిందూదేశమున వస్త్రపరిశ్రమ ఏ తీరున నుండెనో వర్ణింపబడెను. ఈ వారపు "యంగుఇండియా" పత్రికలో అందలి వర్ణన ముదాహరింపబడెను. కొలది రంగులనహాయముతో, చక్కని రంగువస్త్రములను భారతీయులు తయారుజేసిడివారనియు, యూరపు నం దెక్కడను యిట్టి వైపుణ్యము గనుపింపదనియు ఇటలీదేశీయుడు దెలిపెను. ఫ్రెంచి, ఇంగ్లీషు, డచ్చి దేశములవారు వీని ననుకరింప బ్రయత్నించి విఫలమనోరథులయిరట. ప్రపంచమునం దన్నిజాతుల కన్నను, నూలుపడుకుటయందును, నేతయందును, రంగులవైచుటయందును భారతీయులను మించినవారెవరును కనుపింపరని, యితడు స్పష్టముగ వ్రాసెను. భారతీయులు నెమ్మదిగ పనిచేయుదురనియు, వారే చురుకుగ పనిచేయుచో ప్రపంచవస్త్ర వ్యాపారమంతయు వారివశ మగుననియు, పాశ్చాత్యుల ఉన్నిబట్టలు భారతీయుల కక్కరలేదనియు వారు తయారుచేసెడి దూదివస్త్రములు పాశ్చాత్యుల కవసరమనియు, తమ ధనమునంతను ఇండియా చీనాలకు బంపవలసిన దగ్గతి స్పష్టమనియు, తమ దేశమునకు కావలసిన యక్కరలను తీర్చుకొనలేని ప్రజలు వృద్ధులనియు ఇతడు వినిపించెను. అట్టిసీతి మారి, నేడు హిందూదేశము ఇతరదేశములవై వస్త్రములకొరకాధారపడవలసినదుర్గతిపట్టినది. ఇదిఎంతటి దుర్దశయో యూహింపవచ్చును. దీనినినివారించుటకు ఇప్పుడున్నంత యవసర మిదివర కెన్నడును కలుగలేదు. స్వరాజ్యసిద్ధికిని ఆర్థికసౌఖ్యవమునకును గూడ విదేశవస్త్రబహిష్కార మవసర మగుచున్నది.

ఆవడి ఆరోగ్యశ్రమము : వైద్యసహాయము

ఆంధ్రాయుర్వేద సంఘమువారి రింతకుముందు ఆవడియందు ఆరోగ్యశ్రమము నేర్పరచి, రోగులు మంచిగాలి వెలుతురుల సౌక్యముననుభవించి, ప్రకృతి సహాయమువలననే ఆరోగ్యముగాంచుటకు వలయు వసతులను కల్పించియుండిరి. చెన్నపురికి సమీపముననుండి ఆవడిరైల్వేస్టేషనుకు చేరువుననున్న ఈ యాశ్రమము, నగరవాస్తవ్యుల కుపకరించునటుకు సందియములేదు. పరిశుభ్రమగు గాలికిదోడు, ఉదకముగూడ నిర్మలమై యొప్పుచున్నది. ఆరోగ్యశ్రమమునందు నివసించువారికి వైద్యసహాయముగూడ చేరువున నుండుటకై, వైద్యనివాస గృహమొకటి నూతనముగ నిర్మింపబడుట, అభివృద్ధి సూచకము. దీనిప్రారంభ మహోత్సవమును దర్భంగా మహారాజగారు అనివార్యమగు కారణముచే నిన్నటి దినము స్వయముగ జరుపజాలకబోయినను, ఆంధ్రాయుర్వేదసంఘమువారి ప్రయత్నముల నాశీర్వదించిరి. డా॥ముత్తుగారి ధన్యవాదముల సీసంఘమువారు బడసిరి. ధనికులు విరివిగ సహాయముజేయుచో, ఆరోగ్యశ్రమము మానవ బాధానివారణకును ఆరోగ్యభివృద్ధికిని విశేషముగ తోడ్పడగలదు. దీనిని స్థాపించి, అభివృద్ధిపరచుటకై సంతత కృషి నలుపుచున్న ఆచంట లక్ష్మీపతిగారి మనోరథము త్వరలో నీడేరుగాక!

న్యాయనిర్వహణ పద్ధతి

క్రిమినల్ కేసులలో న్యాయము తిన్నగ జరుగకుండుటకు, న్యాయశాఖయు కార్యనిర్వాహక శాఖయు కలసియుండుటయే ముఖ్యకారణమని, దేశ నాయకులు చాలకాలమునుండియు మొరలిడుచున్నను యింతవరకు ప్రయోజనము గలుగకుండెను. షాహూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేట్లుగారు, తామే ప్రాసిక్యూటరుగను న్యాయాధిపతులుగనుండి, యొక పెద్దమనిషిని కూరముగ శిక్షించినవిషయము, పంజాబు హైకోర్టువారు తీవ్రముగ నిరసించుచు, శిక్షను రద్దుజేసిరి. న్యాయాధిపతి జూడదగిన నిచ్చుడు పాతదృష్టిని, మేజిస్ట్రేట్లుగా రే మాత్రము జూడక, న్యాయమును భంగపరచిరిని, న్యాయమూర్తి పాదీలాల్ గారు వివరించిరి. ఇట్టి నిదర్శనము లనేకములు కనుపించుచునేయుండును. ఇంకను ఎంతకాలమిట్టి సంస్కరణములకొర కాగవలయునో తెలియకున్నది. స్వపరిపాలనము లభించిన విమృటగాని, యీ సంస్కరణమయినను జరుగునని తోచదు.

హైందవ వ్యవసాయము : ప్రైమురూచన

సంస్కరణము లారంభమయిన పిమ్మట, వ్యవసాయశాఖ ఖీణించెనని, లండను ప్రైముపత్రిక తలచుచున్నది. అంతకుపూర్వము ఇండియా ప్రభుత్వమువారి క్రొదనున్న వ్యవసాయ శాఖ రాష్ట్రముల పరమగుటచే, తొమ్మిది రాష్ట్రములలో తొమ్మిది పద్ధతు లవలంబింపబడసాగెనట. కేంద్ర సంఘము నొకదానిని నెలకొల్పి, అక్కడ పరిశోధన కవకాశమిచ్చుచో, ప్రస్తుత దుర్భిత్తి తొలగిపోవునని, ప్రైముపత్రిక తలంపు. దీనియర్థమేమి? వ్యవసాయమును కేంద్ర ప్రభుత్వమునకు వప్పగింపవలయునని యే గద. వ్యవసాయ విచారణ ఫలముగ అట్టి మార్పు జరుగునని తలంపవచ్చును.

శ్రద్ధానంద స్థారక ఉత్సవము

ఆర్యరక్షకసంఘ ప్రకటన

న్యూఢిల్లీ, నవం 19:—ఆర్యరక్షకసంఘ కార్యదర్శి ఇట్లు వ్రాసియున్నాడు. శ్రీస్వామి శ్రద్ధానంద స్థారకదినమహోత్సవము డిసెంబరు 12-వ తేదీన జరుపబడును. ఆర్యరక్షకసంఘమువారు శ్రద్ధానందోత్సవము వారముదినములు జరిపెదరు. 6 వ తేదీ మొదలు 12 వ తేదీవరకు జరిపెదను. కార్యక్రమమును ఆర్యవారదళములు వ్యవస్థపడేవకుల చేర్చుట, బహిరంగపథము, కీర్తనలు జరుగును. (ఆ. ప్రె.)

థిల్లివర్తకుని హత్య

నగ, నాణెము దోచబడుట

న్యూఢిల్లీ, నవం 19:—గుల్బర్గామల్లు అను భాగ్యవంతుడగు ఇనపవర్తకుడు తన ఇంటివద్ద ఉదయమున హత్యగానింపబడెను. రాత్రులందు ఆలస్యముగ నింటికివచ్చువాడు. నిన్న రాత్రి 1 గంటలకు వచ్చెనట. ఉదయమున యాతని సోదరుడు నిద్రనుండి లేచుటకు వెళ్లగా చేతులును మొండెమును నరకబడి చూడుభాగములుగా పడియున్న యాతనిని గాంచెను. బహుశః యాతనిని కత్తులు కఠానలతో నరకి యుండురని తలంచుచున్నారట. ఆతడు ధరించిన నగలు ఉంగరములు సీళ్లు ఆపవారింపబడెను. ఇంతవరకు ఎవరును అరెస్టు చేయబడలేదు. పైజాబజారులో సంవలనము గలిగెను. పోలీసువారు అచోకి తీయుచున్నారట. 4725 రూపాయల నగదును పోయినది. శవము పరీక్షింపి త్తము గొనిపోబడెను. నగరము శాంతియుగా నున్నది. (ఆ. ప్రె.)

మాయిన్ద్రాపు హింక్లరుగార్లు

ఇండియాచేర లేడు

దేశముం దాతురత హెచ్చుట

న్యూఢిల్లీ, నవంబరు 19:— దక్షిణభారతము దిగిన మాయిన్ద్రాపు హింక్లరుగార్లు తిరిగి భారతదేశమునకు తమ వివాసములో బయలుదేరిరి. కాని కరాచీలోను అలహాబాదులోను కొందరు తమకేవల ధర్మని వివరణముల తెలిపిన భారతదేశమందు వారు దిగినటుల ఎక్కడనుండియు వార్తలు రాలేదు. రాయలు ఏడుపోర్సు అధికారులు అన్ని వాయువిమాన విశ్రాంతిస్థానములకును హెచ్చరికగావించిరి. బహుశః ఇదివరకే రావలసిన ఈ వివాస మింతదనుక రావందుల ఎచ్చటకో దిగియుండునోపునని యూహింపబడుచున్నది. దేశమున చాల ఆతురతను గారణమగుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రామమోహనవైద్యశాల - నా రాజీనామా

బెజవాడయందలి రామమోహన వైద్యశాలయందు నేను నుమారు 5-6 సంవత్సరములనుండి ప్రధానచికిత్సకునిగ నాశక్తికొలదియు పనిచేసి కొన్నిసందర్భములచే నాకచ్చట పని చేయుట యిష్టములేక యాసంస్థతోగల సంబంధమునకు రాజీనామా యిచ్చి, ఆయుర్వేదోపధ్యక్షులను శాస్త్రప్రకారముగ నిష్కల్మషముగ తయారుచేసి యతిచాకగ ప్రజలకు నంద చేయుటగూడ దేశసేవయని తలచి బెజవాడయందే "కృష్ణా ఫార్మసీ" ని నెలకొల్పితిని.

(శ్రీ)పాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి, బెజవాడ.

ఆంధ్రశాసనసభ్యు లికనైన తమ సవరణచట్టముల నుపసంహరించికొందురా ?

ఆంధ్రత్వేదికయొక్క సీసలుపుచున్న ఆంధ్రమహాసభ, నె నేటు తీర్మానముల నామోదింపదు, అనంతపురము ఆంధ్ర సభ్యులతోపాటు తగ్గిరసానముగ నుండవలసిన దని యొక్కగ్రీముగ నిశ్చయించినది. ఆంధ్రలోకము యొక్క వనోశ్చయము ఇపుడు ప్రపంచమునకు మువ్వకముయినది. ఆంధ్రశాసనసభ్యు లింకను తమసవరణచట్టముల నుపసంహరించికొనకుండుట ఆంధ్రలోకమునకు శ్రేయస్కరమా? ఆంధ్రలోకముయొక్క తీర్మానమును నిరాకరించి తమసవరణచట్టము ఆపైనిలిపి యుండుట ఆంధ్రత్వేదిక కంటకము గాదా ?

ఆంధ్రశాసనసభ్యులు ఆంధ్రమహాసభ తీర్మానమును నిరాకరింతురో అనుకరింతురో చూడవలసి యుండు.

వి. రామచంద్రరావు,

మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షపదవి

యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారి సమాధానము

ఈనవంబరు 19 తేదీన యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఈకార్పొరేషను అధ్యక్షపదవి ఎన్నికల సంబంధమైన వాగ్వివాదములోనికి నన్ను కూడ యాదృచ్ఛికముగాను సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు చేసిన ప్రయత్నములకు నేను చింతిల్లుచున్నాను.

ఇటువంటి విషయములలో మితభాషిత్యమే హితభాషిత్యము. కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపాలిటీలోని అధిక సంఖ్యాకులు వెంకటాచలం చెట్టిగారి కోరికలకు వ్యతిరేకముగానే తీర్మానించిరి. ఒకవేళ సదరు అధిక సంఖ్యాకుల తీర్మానమును త్రొసి వేయుటకు కాంగ్రెసు ప్రెసిడెంటునైన నాను అధికారముండి నప్పటికిని అట్టి అధికారమును నేను ఆసాధారణ సందర్భములలోనే చలాయించవలయును. అట్లుచలాయించుట నాపక్షమువారికి ప్రత్యక్షలాభ మేదైనను చెహవలయును.

కాని, యీసందర్భములో కాంగ్రెసుపార్టీకి చేకూరెడి లాభ మేమియులేదు. ఇది ఒక్క సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికి మాత్రమే సంబంధించిన విషయమై యున్నది. ఈవ్యవహారములో ఏసందర్భమందు నేను ఎట్టినిశ్చయమును చేసియుండినను ధ్వజేయకుండినను నాకు తెలిసియుండిన యావత్తు సంగతి - సందర్భముల పరిజ్ఞానమును బట్టి నాచర్య సబబుగాను న్యాయముగానే ఉన్నట్లు నాకు తోచుచున్నది. దరిమిలాను జరిగిన సంగతులనుబట్టి కూడ నాధోరణి సరియైనదేయని వ్యక్తమగుచున్నది. నాకు, వెంకటాచలం చెట్టిగారికి మాత్రమే స్వకీయముగా సంబంధించిన కారణముల నటుండనిచ్చి, ఒక్క ముఖ్యకారణమును చెప్పెదను. ఇప్పుడు మద్రాసు రాజనసభలోని కాంగ్రెసు పార్టీకి వ్యవహారమునకు వెంకటాచలం చెట్టిగారే నాయకులు. నేనుగాని, ప్రకాశం గారు గాని నగరములో లేనప్పుడు కాంగ్రెసు పార్టీ కంటకును వెంకటాచలం చెట్టిగారే నాయకులై వ్యవహరించుచున్నారు. అట్టి వెంకటాచలం చెట్టిగారు మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్ష పదవికై ప్రయత్నించి జస్టిసుపార్టీ వారి సహాయముగైకొని యీపదవిని సంపాదించి జస్టిసుపార్టీ వారికి సర్వదా కృతజ్ఞతా బద్ధులై యుండుటవల్ల వారి నాయకత్వములో నున్న కాంగ్రెసు పార్టీకి తేమంకరముకాదు. అంతియగాక కార్పొరేషనులో కాంగ్రెసుపార్టీ వారు అల్పసంఖ్యాకులుగా నున్నారు. మీరు మిక్కిలి ఓరిలోనిరు తరచు భిన్నాభిప్రాయాలు. ఇట్టిస్థితిలో కాంగ్రెసుపార్టీకి వారి అధ్యక్షపదవివల్ల చేకూరు మేలులేదు. రాయలకమిషను రాబోవుచున్నది. ఈకమిషనును బహిష్కరించుటకు కాంగ్రెసుపార్టీ వారు నిశ్చయించుచున్నారు. జస్టిసుపార్టీ వారు బహుళ: బహిష్కరణమును అంగీకరింపక పోదురు. బహిష్కరణము అంగీకరించని జస్టిసుపార్టీ వారికి వెంకటాచలం చెట్టిగారు కృతజ్ఞతాబద్ధులై యుండవలసి వచ్చును. రాయలకమిషనును బహిష్కరణము చేయవలసియున్న కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకుడగు వెంకటాచలం చెట్టిగారు పురిపరిపాలకాధ్యక్ష పదవిలో నుండుట భావ్యముకాదు. ఈ రాబోవు చిక్కులన్నయు నాకు మొదటినుండియు కండ్లకు కట్టినట్లుండెను. ఆగస్టునెల చివరలోను సెప్టెంబరునెల ప్రారంభములోనే నీమూలకే నేను సంభాషించిన సంభాషణలలో నే రాబోవు రాయలకమిషనును బహిష్కరణము తలపించునని నూచించితిని. అప్పుడు పానగల్లు రాజుగారు నాతో మాట్లాడియుండలేదు. నాకు ఏవిధమైన ఫలహేలను యిచ్చియుండలేదు ఈనెల 13, 14 తేదీలలో మేము కలిసికొని మాట్లాడుటయేగాని ఆలంకృత్యము ఉత్తరమువ్రాయటగాని మూజు వాణిగా సంప్రతించుటగాని చేసియుండలేదు. ఈనెల 14 వ తేదీ కాన్యాపాలిటను కల్లులో వారును నేనును కలిసికొన్నప్పుడు, నేను వారితో చర్చచేసి ఇరుపక్షములవారును సహకారముతో వర్తింపవలసియున్నదని విజ్ఞాపించితిని. పానగల్లు రాజుగారు కాంగ్రెసు పార్టీతో చేరుటకలిసి రాయలకమిషనును బహిష్కరించేయెడల నేను సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికిగాని, ఓ. తణికాచలం చెట్టిగారికిగాని, ఏ. రామస్వామిమొదలియగుగారికిగాని, బాసబయ్య నిల్వకార్పొరేషను అధ్యక్షపదవికి తోడ్పడెదనని వాగ్దానముచేసితిని. జస్టిసుపార్టీ తమ పార్టీ యొక్క వ్యవహారసూత్రములను గాని, విధానములను గాని యంతమాత్రమున విడనాడ నక్కరలేదని కూడ చెప్పితిని.

రాయలకమిషను బహిష్కరణమునకు అంగీకరించని యెడల కాంగ్రెసు మ్యూనిసిపాలిటీలోనుండి కానసభాస్థిత కాంగ్రెసుపార్టీ నాయకుని (వెంకటాచలం చెట్టిగారిని) తప్ప కాంగ్రెసుపార్టీ సభ్యుడగు ఏయితో బాహ్యతేతరునైనను, మన ముద్దియునైనను కార్పొరేషను అధ్యక్ష పదవికి ఎన్నుకోవలయు ననికూడ గత్యంతరముగా చెప్పితిని. దీనికికూడ పానగల్లు రాజుగారు అంగీకరించలేదు. జరిగినసంగతి ఇది.

ఇకమీద, యీవిషయములో “మితభాషిత్యమే హితభాషిత్య”మని పునశ్చరణచేసి చెప్పుచున్నాను. సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారికిని వారితో ఏకీభవించువారికిని, సత్యమూర్తిగారికిని వారితో ఏకీభవించువారికిని కూడ వైహితోపదేశమునే చేయుచున్నాను.

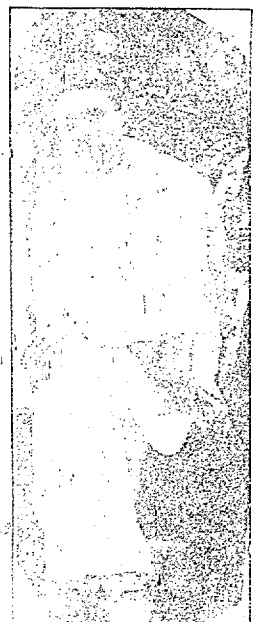
మద్రాసు నవంబరు 19 తేదీ } యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు.

* * *

గౌ. జి. ఏ. నలేశనుగారి ప్రకటన

ఈనవంబరునెల 19 తేదీన జి. ఏ. నలేశనుగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

నిన్న మొన్న సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు ప్రయరించి న లేఖయును ఇతరులు కొందరు పత్రికలలో ఈ మద్రాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షపదవి ఎన్నికనుగూర్చి వ్రాసిన వ్యాసములను చూచి కొంతనివోదమును కొంతనిచారమును పొందితిని ఈ వివాదములో ప్రవేశించుట నాయుద్దేశము కాదు. కాని, ప్రజలనునమ్ములో నున్న దురభిప్రాయములను తొలగించి, నిజముగా నన్ను అధ్యక్ష పదవికి ప్రయత్నము చేయవలసినదిగా పురికొల్పినదెవరో, మరికొందరు నాకు వ్యతిరేకముగా ఎందువల్ల పనిచేసిరో తెలియజేయవలసినను 1927 సెప్టెంబరు

శ్రీయుత పి. శేషయ్యచెట్టిగారు

కడప పురపాలకసంఘ ఉపాధ్యక్షులుగా నెన్నుకోబడిరి. (కాంగ్రెసు).

10 తేదీన సామి వెంకటాచలం చెట్టిగారు నాపేర వ్రాసియుండిన యీ దిగువయుత్తరమును ప్రకటించుచున్నాను. ఈ ఉత్తరము వెంకటాచలం చెట్టిగారి అనుమతి ననుసరించియే యిదివరలో పలువురు స్నేహితులకు చూపియుంటిని. అదియును గాక, వారది రహస్య ఉత్తరముగా నిర్దేశించి యుండలేదు. ఆ ఉత్తరములో “మీరు అధ్యక్షుడు కాకుండ చేయవలె ననియే జస్టిసు పార్టీ వారిపంకల్ప మైనట్లుగా నాకు గోచరించుచున్నది” అను వాక్యముబట్టి చదువరులు తమకు తామే నిజమును గుర్తెరుంగవచ్చును.

* * *

వెంకటాచలం చెట్టిగారి లేఖ

మద్రాసు, 10 సెప్టెంబరు, 1927

(వ్రాయమైన పత్రేక్షగాదు!)

మీరు ఆగస్టు 5 వ తేదీన వ్రాసిన ఉత్తరము అందినది. నా ఆలోగ్య విషయమై మీ రడిగిన కశలప్రశ్నకు నేను శీఘ్రగతిని స్వస్థత నొందుచున్నాను. మీకు నీమూలక కాలము అనందముగా జరుగుచున్నదని వినుటకు సంతసించుచున్నాను. ఇంత ప్రేమపడినతర్వాత రిజిస్ట్రార్ బ్యాంకుచట్టము ఉపసంహరింపబడునని వినుటకు చింతిల్లుచున్నాను. ఈర్ష్య కన్యతప్రతిభలలో

చలలు మనవెంటనే ఎల్లప్పుడును ఆంటియుండును. అందువల్ల చేమనము ప్రపంచములో అవస్థలూ లగుచున్నాను.

నుదాసు కార్పొరేషను అధ్యక్షతేవిషయములో మీరీ యూరునుంచి వెళ్లిన తర్వాత క్రొత్తవింత యొకటి పుట్టినది. ఈసంగతి మీకు తెలియజేసియుండుటయే మంచిది. నేను అధ్యక్ష పదవికి ప్రయత్నించేయెడల జస్టిసుపార్టీ వారు నాకుతోడ్పడెదమని తమతొలూప బాధ్యతగల నాయకులద్వారా నాకెరింగించిరి. సకాలములో యీ సంగతి నా పార్టీ వారికి నివేదించెదను. నా పార్టీ యొక్క లాభముల నాలోచించి నాపార్టీ వారు నన్నీ వాగ్దానమును స్వీకరించవలసినదిగా కోరెయెడల నేను స్వీకరించితిరవలయును. నాకు ఇక గత్యంతరము ఉండబోదు. మీరు అధ్యక్షులుకాకుండ చేయవలెననియే జస్టిసుపార్టీ వారి పంకల్పమైనట్లుగా నాకు గోచరించుచున్నది. అదియేవిషయమై యెడల, నేనీ వాగ్దానమును నిరాకరించెయెడల వారు ఏ రామస్వామిమొదలియగుగారి అధ్యక్ష పదవికి అధ్యర్థిగా ప్రతిష్ఠించవచ్చును. ఈ విషయములన్నియు నెట్లెట్లు పరిణమియనో గమనించి ఆలోచించుటకు చాలినంతవ్యవధి కలదు. కనుక ఇప్పట్లో ఆదుర్దా పడవలసినదిలేదు. ఈ విషయములో యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు ఏమినిర్దారణచేసెదరో దానినిబట్టి జరుగును. నేను మీకు తోడ్పడే విషయములో జస్టిసు పార్టీ వారి సహాయమును నా పార్టీ వారు నిరాకరించేయెడల నాయొక్క సంపూర్ణ సహాయమును మీకే చేసెదనని మీరు నమ్మియుండవచ్చును.

(హఫీయొక్క అప్పట్లము బాగుగానున్నదని తలంచెదను.)

ఇట్లు నీవిశ్వాసపాత్రుడు,

(సంతకము) యస్. వెంకటాచలం చెట్టి,

(అని ఉన్నది.)

ఎ. ఆర్. కాటను కన్య

హావార్డు లీగు సభ్యురాలు. జెయిల్ల సంస్కారముగూర్చి పరిశోధనలు చేయ మదరాసు వచ్చెను. (రె. ఫో. బి.)

ఆంధ్ర గ్రంథాలయప్రెస్, లిమిటెడ్ బెజవాడ

ఈ కంపెనీయొక్క ఆరవ జనరల్ మీటింగు 1927 సం॥ నవంబరునెల 29 వ తేదీ మంగళవారము మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు బెజవాడలో కంపెనీ రిజిస్ట్రార్ ఆఫీసునందు జరుగును. ఆయ్యొకి వెంకటరమణయ్య, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

శ్రీ కృష్ణాజీగారు

తారకసంఘాధ్యక్షులు శ్రీ శివకృష్ణమూర్తిగారు గౌ. నెల 26 వ తేదీకి బెజవాడ విచ్చేసి ఆనాడు 27 తేదీన ఉపన్యాసములు కావించురు.

సంజీవరాయణం.

ఆదివైశ్యులలో ప్రథమవిశేషంవివాహము:—ఆదివైశ్యసంఘములో మొట్టమొదటి విధవావివాహము ఏలోరుపురమున ఈవారములో జరిగెను పెండ్లిసమాధుని పేగు బి. రంగయ్య శెట్టిగారు (హైదరాబాదు) పెండ్లిసమాధురై పేరు రుక్కణి అమ్మగారు (భగవంతుంగుత్తుగారి అభిమాన పుత్రిక).

విదేశపార్శ్వము

రాయలకమిషను

మోతీలాలు నెహ్రూ గారిని పిలిచినందుము

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత్తరభూత్వ మిచ్చినగాని భారతీయులు తృప్తి జెందరు

కార్యకపక్షమువారి వైఖరి నా కేమియు నచ్చలేదు

సామ్రాజ్యముతో సంబంధములేక, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును గోరవలసినవచ్చును.

లండన్ నవంబరు 21:-రాయలకమిషను సభ్యులపేర్లు నాకు ఆశ్చర్యకరముగలేవు. ఆకాభంగమును గలగజేయలేదు. కాని చెందువిషయములు మాత్రము నిజము. ఒకటి ఆశ, రెండవది మనసుకు ఉపశమనము గలిగినవి. రాయలకమిషను వ్యధా యగునని ముందుగానే తెలియబడినందు భారతీయుల నెవరిని నియమించక పోవుటచే మనకు కుపశమనము అగుచున్నది. దీని వలననే ఇండియాలో అన్ని పక్షములవారును ఏకమై భారత రాజ్యాంగవిధానమునకు ప్రయత్నించుట అవసరము. అయ్యది చేపూరునని ఆశయిస్తున్నది.

కాంగ్రెసు నాయకులందరూ ఇండియాకు బాధ్యతాయుత స్వపరిపాలనమును ఇచ్చుటకు ఏపార్లమెంటుకు కూడ హక్కు లేదనుట యబుడగనిది. అసలు ఈవిషయమై పార్లమెంటు నిశ్చయించుట కీకమిషను ఎట్లు తోడ్పడునో నాకు తెలియకున్నది. అవసరమగు విషయములన్నియు బ్రిటన్ కే తెలియును. హిందూముస్లీముల తగవు లొకవంకను, విద్యాగంధ రాహిత్యము మున్నగు వేయి ఇతరలోపములు నిజముగానైతే నేమి ఉపశమనము లైననో, వారు భారతీయులకు స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు వీలులేదనుటకు తార్కాణముగా జూపెదరు ఈలోపముల కంతకును మూలకారణము ఇండియాకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము నీయకపోవుటయే యని కాంగ్రెసు నాయకుల స్థిరముకము. ఇర్విన్ ప్రభువు నూత్రము తుదకు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు మాత్రము వీలగునని ముచించినందుకు సంశయముగనున్నది. ఇండియాకు స్వపరిపాలనము నిచ్చుటకు సమయము వచ్చినదీ లేదదీ బ్రిటనుకు తెలియదని ఇండియాలో ఎవరను నమ్మురు. సమయము ఆసన్నమైనదని తెలిసినపుడు ఏమోస్తరు బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము నీయవలెనోగూడ వారికి తెలియకపోలేదు. అందుచే మర్యాదగ ప్రభుత్వమువారేమి చేయదలచుకొన్నది ప్రకటించుట ధర్మము. అసఖ్య ప్రకటించి రాజ్యాంగవిధానమును తయారుచేయుట కొకమిషను ప్రకటించవలెను. స్వల్ప సంఖ్యాకల ప్రాతినిధ్యము, భారతసంస్థానముల సంబంధమును నిశ్చయించి అవిధానమును ప్రకటించవలెను. దానిని అమలు జరుపవలెను. అట్టి కమిషను అన్ని పక్షముల ప్రతినిధులుండుటకు అవకాశముండును. ప్రకటనము ఇండియాకు నచ్చినచో అన్ని పక్షములు సహకారమును సల్పుట కిష్టపడెదరు. ఇదంతయు ఆమిషను ఎట్టి ప్రకటనచేసెనోవలెనో. ఒక పక్ష భారతీయులను నెవ్వరును పట్టకు భారతీయుల నెవరినైన నియమించినను ఇప్పటివలెనే రాయలు కమిషను నెవరికిని అంగీకారము కాదు. మంత్రివర్గమువారికి చర్య నవలంబించుటచే రాయలు కమిషను బహుమతిగాను జూచి వారాశ్చర్యపడిరి. భారతీయులకు సంపూర్ణ బాధ్యతాయుత ప్రభుత్వము వంటి దానిని ఏదోరూపముగ ఇచ్చినగాని శృంగారముగాను, బానిసత్వము చేయుటాయని మాత్రమే సాధ్యమని లెక్కపెట్టినది. ఈ పరిత్రువినక బాల్ గౌనువారు ప్రభుత్వప్రతినిధులతో సంప్రతించుట కిష్టపడుదురని నమ్ముచున్నాము.

ప్రభుత్వవర్గ నా తెలియజేయు ఆశ్చర్యమును గొలుపజాల కున్నను, కార్యకపక్షమువారి వైఖరి నా కెంతమాత్రము నచ్చలేదు. ఇండియాలో అందరికిని ఆకాభంగమును గలగజేసినది. అందులకు ఇండియా తంతివార్త లేవనెழுము. కార్యకపక్షమువారు తమ ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనునుండి లేచిరమ్మని చెప్పక పోవుటయు ఏదో రాజీనామా కుదుర్చుకోవుటయు ఇండియాలో బాధ్యతాయుతలగు ఏకత్వమువారికిని నచ్చలేదని బ్రిటిషువారి కందరికిని చెబువలసిన యుక్తిలేరువులేనది, గాను భారతీయులు. ప్రభుత్వమువారి ప్రస్తుతప్రవర్తనము సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునకై పోటుబడుచున్నవారి ప్రయత్నములను మరింత

బలపడునటుల చేయునని నాదృఢముకము. ఇప్పటివరకు సామ్రాజ్యంత్యత స్వాతంత్ర్యము నుపేక్షించుచున్న భారతీయులుగూడ తుదివరకు అట్టిభావముతో చాలమంది యువజనములని నమ్ముచున్నాను. ఇదియే తీవ్రముగ ఆలోచించవలసిన విషయము.

దేశీయ మహాజనసభాధ్యక్షుని యొక్కయు కార్యగరి యొక్క పనులచేత కార్యక ప్రతినిధులను రాయలు కమిషను నుండి లేచినవచ్చునటుల జేసి రాజీకై ఎట్టిప్రయత్నములను జేయరాదని కార్యకపక్ష్యులను చెబువలసినది. ఆ ప్రకారము నెహ్రూగారు ల్యాన్సుబరీగారికి వ్రాసిరి.

మోతీలాలు నెహ్రూగారి లేఖ

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

లండన్, నవంబరు 20:-ల్యాన్సుబరీగారికి నెహ్రూగారు రాసిన లేఖను ప్రతినిధులను రాయలు కమిషనునుండి లేచి రమ్మనలె ననుదానిని 21 తేదీ కమ్యూనిస్టు గ్రంథములను పంచిపెట్టుచున్నారని కనుగొని 64 కమ్యూనిస్టులను ఆరెస్టు జేసిరి. ఆర్గాన్ కంపెనీతాలూకు పెక్కుమంది గలరు. ఈ యుద్ధము నాయకులలో గ్రీకు కమ్యూనిస్టున్నాడట.

కార్యకపక్షమువారి యభిప్రాయము

లండన్, నవంబరు 17:-కామన్సుభలో రేపు రాయలు కమిషను చట్టము మొదటిపర్యాయము ఆమోదించబడ నున్నను ప్రతిపక్షులెవరును ఆక్షేపించరు. 1929 కి ముందుగానే రాయలుకమిషను నియమించుటకుగల కారణములకు ప్రభువులకు చెలిపినటులే తమకుగూడ చెబువునని రెండవసారి చట్టమును ప్రవేశ జెట్టినపుడు అడిగెదరు. రాయలుకమిషను ఏర్పాటుకు ఆ న గా అందున్న సభ్యులకు కార్యకపక్షము వారు ఆక్షేపించుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారి చర్యను చెబువులకు ముందే సభ్యులను నియమించుటచేతను, భారతీయులను సమానసౌకర్యముల నీయక పోవుటచేతను కార్యకపక్షమువారు చాల ప్రతిపాటులుగా నున్నారు. పూర్తి ఆలోచన జరుగువరకు బాధ్యులకు కార్యక నాయకు లెవరును నిశ్చితాభిప్రాయమును నిర్వచించుటలేదు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో తొందరపడి కమిషను వ్యధాయగు నటుల చేయువడిని ఆమరతను జూపుచున్నారు. అందుచేతనే ఇచ్చేవారము లెమనభ జరుగువరకు రాయలు కమిషనుగూర్చి ఇండి పెండెంటు కార్యకపక్షమువారు చెబువునున్న దిందులకనే.

8000000 రు లేక 7000000 ల మొరాకా (ఫ్యాంకుల) నిచ్చి దొంగలచే పట్టువడిన పార్లమెంటు కార్యకపక్షమువారి కార్యనిర్వాహకసభలో ఆలోచించెదరు.

కాన్స్టాంటిన్ పోలులో కమ్యూనిస్టుకుట

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంత్రీ)

కాన్స్టాంటిన్ పోలు, నవంబరు 26:-పొగాకు ఫ్యాక్టరీలలో పనివాండ్రకు 6 గురు ప్రైవేటువ్యక్తులను విడిపించిరట.

చీవాపరిశ్రమలు

లండన్, నవంబరు 17:-విజయలైన జాతీయ సంస్థములు పూజనును బట్టుకొన్నవి. సేనలు కురియుచున్నవి. ఇంతవరకు ప్రమాదములేదు. కాని రాబోవు సేనలపకిర్తిచే ఆందోళనముగ నున్నది.

ముందుజాగ్రతకు గాను 250 మంది బెడ్ఫర్డ్ సయినికులను హోల కొక బంపుచున్నారు.

న్యూకింగు సేనలు ఆల్బర్చిచేయుటలేదు. కఠినచర్యలచే కమ్యూనిస్టుల నడంచిరి. దేశీయులున్న నగరములను బ్రిటిషువారున్న పురమున ప్రతిరాత్రి సయినికాసనమును ఆములు జరుపుచున్నారు.

పూచందు చెలసాలను తెరచివేసెను. న్యూకింగు సేనలు యావజ్జీవములో శిక్ష ననభవింపు బండిలను కమ్యూనిస్టులను గూడ వదలివేసిరి వేయిమందిని.

ఇంగ్లండులో స్థుభుపంజెములలో ఒడిస పంజెముల మొత్తమును సరిగా చెబువులేకలను తయారు జేయుట కొక బిల్లును కామన్సుభ్యులు ఇండలో ఇష్టమున్నవారు ప్రయత్నముచేయుటకు తయారుజేయుచున్నారు.

బాల్ గౌను గొడవ

ప్రభుత్వసభలో చర్య

రగ్జీ, నవంబరు 17:-బ్రిటన్ లో ఒడంబడిక ప్రకారము రుమేనియా ప్రభుత్వమువారు విశ్రమమున వర్తి న్యాయ సాన పరిస్థితిని నిరాకరించినని ప్రభుత్వ సభలో న్యాయమంత్రి ప్రభుత్వ వరకు ఈ విషయమును విమర్శించు సారాంశముతో గూడుకొన్నది. ఆ ఒడంబడికవరకులను నెరవేర్చవలెను. ముఖ్యముగా రుమేనియాకు కడపబడిన అన్ని సామ్రాజ్యము నెరవేర్చవలసి వచ్చును.

న్యాయమంత్రి ప్రభుత్వము తెలియబడుటకు కడకడ ప్రభుత్వ విచారమును జూపుచు. నియమమును జాతి సమితి సభకు చెలియజేయబడినది. బ్రిటిషు విదేశాంగమంత్రి మధ్యన రిగ నుండనునది. ఇంతవరకు నిశ్చయముగాలేదు. వచ్చే నెల సభలో ఈ నివేదికమునున్నది. అపు డేవోవిధముగ పరిష్కరించెదరు. అందుచే బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ముందుగా ఏమియు నిర్వచించ వీలులేదనిరి. చిట్టలతో గూడుకొన్న ఈ విషయమును సామర్థ్యముగల న్యాయసానమువారు విచారణ సల్పవలసి యున్నది. కొద్దివారములలో జరుగనున్నది. ఆతరువాత ఎదురుజూచుచుండవలసినది బాల్ గౌనుప్రభుత్వ.

సోవియటు వార్తాసంఘమువారు పికింగులో షోహిల క్షుర వైమానికల సంగతినిగూర్చి ఆలోచించు చున్నారని విచారణ సల్పుచున్నారు.

వాహబీదాడికి కారణములు

ఇరాకు నెజీదు సరిహద్దు పూర్తిగ పరీక్షలము గాకుండుటచే పోలీసువేదను నేర్పాటు జేయుట ఇబ్బినుసాదుగాగి కిష్టములేదు. వాహబీల ఇరాకు తెగలను మట్టకించలేదు. కాని పోలీసు వేదనులను రాజకీయ కారణములచే నేలలోమట్టము జేసిరి.

నీటిలోబోవు త్రొక్కుడుబండి

ప్రొవిన్సులో ఒక యువకుడు సముద్రములో నడుచు బై సికిలును త్రొక్కి కనిపెట్టెను. నీటిలో తేలును తెనునంటి సాధనముకటి నైకిలుకు జేర్చబడినదని ఆయువకుడు ప్రొవిన్సు నుండి దోపరుజేరినపుడు చెలిపెను.

జర్మనీలో మొదటి సోవియటు రాయబారిగ నున్న అవోల్పు యాపీగారు ఆర్యచార్య గామిమకొనిరి.

జాతీయములు

రగ్జీ, నవంబరు 17:-ప్రభుత్వమువారి మునుపిన జాతీయ ఋణము 7622 పానులు మార్చి 31 తేదీవర కున్నదని చర్చిలుగా రనిరి. వడ్డీ 816000000 పానులైనది.

యోగమహిమ ప్రకటన

"శివ బ్రహ్మైక్య రాజయోగ సారామృత" గ్రంథమును రచించిన శ్రీ పరమహంస సచ్చిదానంద యోగీశ్వరుల వారు కొన్ని అపంద్యములవలన కుమారు రి సంవత్సరములకు ఆధికముగానే యోగాభ్యాసమును చేయక వదలిపెట్టిరి. అందు

కలన పీఠిరోమములన్నియు మిక్కిలి తెల్లగా నెఱసిపోయినవి. యోగశాస్త్ర ప్రమాణ రీతిగా, యోగులకు రోమములు నెరవేరూడదు. అందువలన వీరు ఒక చిన్న కొట్టుయందు గూర్చుని మూడునెలలు, పద మూడుదినములవలకును అన్న పానాదులను వర్జించి అప్పుడప్పుడు మూడేసిగుట్టల పానాను త్రాగి వాభియాత్మణ

జేసి యోగ సమాధిలోనే యుండి మూడునెలలు పదమూడు దినములు గడిపినవెనుక వెలుపలకు వచ్చిరి. ఆప్పుడుచూడగ తెల్లగా నెఱసియుండిన వీరి రోమములలో పాతిక భాగ రోమములు నలుపువన్నెరు తెరిగి శరీరము కుప్పించి రూపుమా రియండెను. అందువలన వీరి యోగశరీరమును ఛాయా ఫోటో తీసిరి. ఇది, పూజకు మిక్కిలి ఉపయోగకరమైన ఫోటో. ముందు రూ 3-8-0లు క్రిందిచిరునామాకు పంపించినచో ఫోటో రిజిస్టరుద్వారా పంపబడును. వి. పి. పంపుటలేదు. ఇట్టి మహా నీయులచే రచియింపబడియుండు పైకనుపలవిన గ్రంథమును దీసి ఒక్కొక్కరును ఆత్మ్యాశ్మకముగా చూడవలసినదేను. దీని క్రయం, రూ 4-4-0.

శ్రీ సచ్చిదానందా కంపెనీ, పెరంబూర్ బాల్ గౌను, మద్రాసు.

వంగలక్షి కాటనుమిల్లుల కేసు

హార్బల్లవదాను విచారణ

కలకత్తా, నవంబరు 19:—వంగలక్షి కాటనుమిల్లుల కేసు తిరిగి విచారణకురాగా హార్బల్లవదాను కంపెనీకి సంబంధించిన హార్బల్లవదానుగారిట్లు తెలిపిరి: “కంపెనీ ప్రతివ్యాపారము చేయుచున్నది. 1915 నుండి కాటను మిల్లులకు ముఖ్య విజయముగానున్నాము. అప్పటికి 8 లక్షలు నష్టమువచ్చెను. తరువాత మిల్లులు అభివృద్ధిగాంచినవి. చాలవాటాలకు 1921 లో నమ్మిరిని. వాటా 250 రూపాయలకమ్ముచుండ, తనకు 446 వాటాలుండనిమ్మరి బి. కె. లాహిరిగారు చెప్పిరి. అప్పుడు నేను 705 వాటాలను కొంటిని. కాని లాహిరి కొన నిరాకరించెను. ఇదితలో ధరపడిపోయెను. నేను 8 1/2 లక్షలు ఖర్చుపడితిని. ఈ లోపల లాహిరి 78 వేలు అప్పులుచుకొనెను.”

“1925 లో మిల్లులకు నేను 625 వేలు బాకీపడితిని. లాహిరి చెక్కులడిగెను. నాకు బాంకులో డబ్బులేనందున ఏల చెక్కులడిగెదరని యడుగగా తాను డబ్బు బాంకులోవేయునని తెలిపెను. అంత నేను చెక్కులిచ్చితిని. కాని కొన్నాళ్లకు తిరిగి చెక్కులు లాహిరికి చేరెను. తిరిగి వ్రాచుమని బాంకు గోరెను. నే నట్లు చేసితిని.”

“మిగిలిన రెండు చెక్కులకు 873 3/4 వేలు, 158 వేలు నుగూర్చి నాకు చేరలేదు. అవతలి తప్ప” అనియు తెలిపిరి. గియూ అండు కో, సికారు చెక్కులపరీక్షకులయ్య, బి. కె. అండు సమ్మి సోలబ్లిషిమెంట్స్ కంపెనీలనుండి 850 వేలకు చెక్కులు తనకు రాలేవనెను. బెంగాలు కేసునలు బాంకులో ఫిక్స్డు డెపాజిటు తనకులేదని తెలిపి అక్కడ డాక్టర్ల యున్నదనియు తనకు తెలియదనెను. (ప్రీ. ప్రెస్.)

కల్లులు భోతోనాథ పరువు

నష్టపు దావా

భాస్కరహదరు ఆయురహమమ సాక్ష్యము

బెర్రెల్లి, నవంబరు 20:—కల్లులు భోతోనాథుగారిపై నను, లెఫ్టెంటు భాస్కరహదరుగారిపైనను తేబడిన పరువున నష్టపు దావా విచారించబడెను. పాట్నా సబ్ డివిజను ఆఫీసరిచ్చిన యుత్తరపు చదివి విచింపబడెను. మిగిలిన ప్రాసిక్యూషను సాక్షి కల్లులు విల్ఫోనిగారిని నవంబరు 23-న తేదీని విచారించుటకు నియమింపబడెను. నేడు ప్రాన్సియలు సివిలు సెర్విసు స్కూలునందు ఆసిస్టెంటు ప్రెయిరింగు ఆఫీసరుగా నున్న భానుబహదరు ఆయురహమమగారి సాక్ష్యము తీసికొనిరి. కేసు డిసెంబరు 3-న తేదీకి వాయిదా వేయబడెను. నాడు కాలేటుగారు సాక్ష్యమిత్తురు. మద్దాయి వామ్మూలమిచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

ప్రస్తుత కార్యవిధానము

ప్రాఫెసర్ కార్వేగారి ఖండనము

వారణాసి, నవంబరు 19:—ప్రస్తుత ప్రభుత్వ విద్యా విధానము భారతదేశ సాంప్రదాయములకు అసహజమైనది. భారతదేశపు బాలకుల చారికలకు ఈవిద్యనల్ల ఎట్టిలాభము కలుగుటలేదు అని భారతమహిళా విశ్వవిద్యాలయపు ఆర్గనైజరు ప్రాఫెసరు కార్వేగారు వారణాసియందు ప్రసంగించుచు చెప్పిరి. మహిళా విశ్వవిద్యాలయము నిజమగు జాతీయ ప్రతిష్ఠాపనయనియు, చారికలకు నిజముగ లాభకరమగు విద్య కరువ బడుచున్నదనియు కార్వేగారు జెప్పిరి. మహిళా విశ్వవిద్యాలయమునకు విరాళములకు ప్రోత్సహించుటకు పీఠ సంఘము కర్త రాష్ట్రములందు ప్రచారము సలుపుచున్నారు. (ప్రీ. ప్రెస్.)

కుంభకోణం తాలూకా కౌంగ్రెసు సంఘ సమావేశము

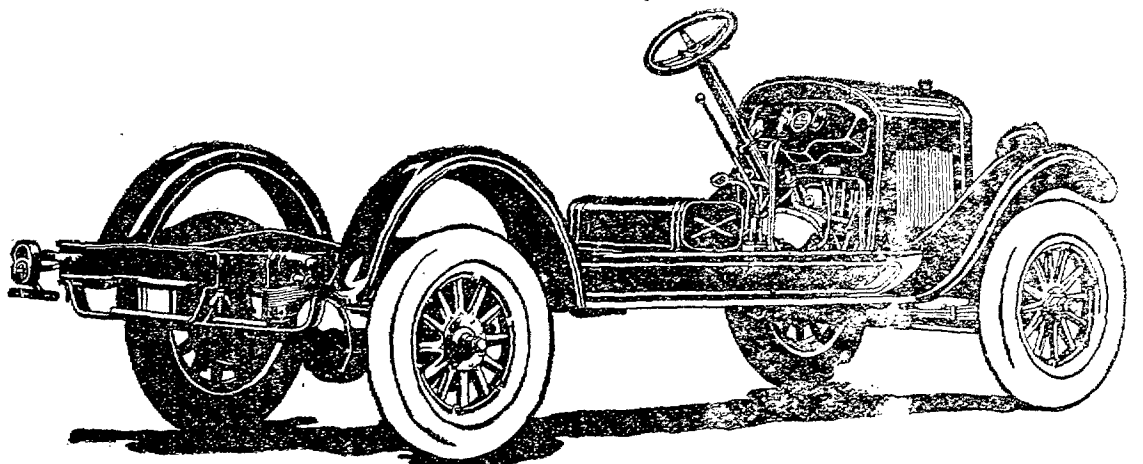
నీల్ సత్యగ్రహమునకు సానుభూతి.

కుంభకోణం నవంబరు 20:—కుంభకోణం తాలూకా కౌంగ్రెసు సంఘము సమావేశమై ముత్తయ్యమొలలియారుగారు తమపక్షమును నాశమొనర్చికౌంగ్రెసునందేయుండవలెననియు, రాయలుకు విషమును బహిష్కరింపవలెననియు, గ్రామ స్వేచ్ఛుబిల్లు ఆలోచింపబడవలెననియు నీలు విగ్రహసభ్యగ్రహమునకు సానుభూతియు తెలుపుచు తీర్మానములెరి. (ఆ. ప్రె.)

for Economical Transportation

త్వరితగతిని పోవునదియు, మితవ్యయము చేయునదియు నైన

మోటారు బస్ యూనిట్

అన్నిరకముల వ్యాపారస్తులు ప్రతివోటను యున్నన దీనినే తప్పకకొను విశ్వయించెదరు. తమ వర్తకనంబంధమైన పనులకు చివర్ లెవ్ 1/2 మీరు త్వరితముగా మితవ్యయముతో నమ్మటన్ను బ్రక్ నకు బస్ బాడీనమర్చిన, చాలా సౌక కమైరట్టి మంచి బ్రక్ నే రదగిన, మాద్రదర్శన ర్యముగాను, మిక్కిలి ఉపయోగముగాను యుండునట్లు గురించి.

1/2 టన్ను బ్రక్ ఛాసిస్	శాలలకరుదెంచి పే రొం ది న
రు 1800 లు	చివర్ లెవ్ ను వీక్షింపుడు. మీ
1 టన్ను బ్రక్ ఛాసిస్	రు పక్షింప తగినట్లు ఎక్కువ
రు 2225 లు	బరువును లాగునట్లు చూపుట
12 నీటరు బస్	కేర్నాటు గావించెదము. మీ
రు 2300 లు	కోరికలనెట్లు స ఫ లి కృ త
	మొ న ర్ప గ ల వో గమనిం
	చుడు.

సింప్సన్ ఆండు కో లిమిటెడ్, మదరాసు.

ప్రపంచమందు గేర్ సిస్టమ్ బ్రక్కుల తయారు చేయుటయందు

దీనికి సరితూగు నదెద్దియు లేదు.

అఖిలభారత సంగీత మహాసభ

ఈ క్రింద పేర్కొనబడినవారు వైభవో వ్యాసములకు చదివెదరని ముందుగా తెలియచేయుచున్నాము. కె. వి. రామచంద్రులు గారు (మైలాపూరు) రామకృష్ణకవిగారు (రాజమండ్రి) ప్రాఫెసరు ఆర్. శ్రీనివాసమగారు (తిరువనంతపురం) నాగస్వరం పొన్నుస్వామిగారు (మధుర) ఎన్. ఎమ్. పరమేశ్వర భాగవతరుగారు (పాలఘాటు) జి. వి. నారాయణస్వామి అయ్యంగారు (తిరువల్లీ కే. జీ) దువ్వూరి జగన్నాథకర్మగారు (విజయనగరం) ఆదిట్ల నారాయణదాసు గారు (విజయనగరం) జి. కె. లక్ష్మణ అయ్యరుగారు (చిదంబరం) పి. జి. మందరకాశ్రమిగారు (తిరుచివాపల్లి) వీరి వెంకట వరదయ్యగారు (కడపూరు). తమవ్యాసముల యొక్క యింగ్లీషు తర్జుమలను సాధ్యమగునంతతెగ్గరలో పంపవలయును. ఇదివరలో ప్రకటించబడిన వ్యాసకర్తలు యీ క్రింది విషయములనుగూర్చి వ్యాసములకు జదివెదరు. (1) తమిళవాన్య యములలోని సంగీతకావ్యము (2) దేశీయసంగీతచారిత్రములో

ని వివిధరకము (3) బి. వి. దేశీయము, పూర్వనక, ప్రస్తుతదక (4) గాత్రపాటకు వ్యాసము (5) ప్రభులు (6) దేశీయసంగీత మునందు మనభాష్యతి (7) రాజము, ప్రాచీన ఆధునిక (హిందూ స్థానీ) (8) రాగము (9) నాచు (10) ద్వ్యావింతి (క్రతి (11) హిందూస్థాని కర్నాటక సంగీతముల సమ్మేళనము (12) కర్నాటకసంగీతము దాని ప్రాచీనవిషయములు (13) రాగ ములయందలి భావోద్దేశము (14) దక్షిణభారతయువకులకు గానవిద్యాశిక్షణయొక్క ప్రాధుత్వము (15) విద్యాప్రణాళిక యందు సంగీతముయొక్క స్థానము (16) క్రుతివిషయగాధా రమాస్యవిశేషము (17) భరతముల్యము. సవ్యాసమును సభ్యత్వము కు టిక్మెంటు యీ క్రింద పేర్కొనబడిన వారివద్దనుండి (1) టి. టి. సుబ్బారావుగారు హైకోర్టు జేలు సింగ రాచారిపేట్, మైసూరు (2) టి. శ్రీనివాసయ్యంగారు రామమంగిలొను మైసూరు (3) ఎన్. రామగోపాలాచారి గారు మిగ్గిపేటెరిన్ మైలాపూరు (4) జి. కే. శేషగిరిగారు నడువీధి మైలాపూరు (5) ఎన్. పుష్పయ్యగారు నెల్ల 86 పుష్పయ్యనాయకర్ అగ్రహారం మింబుబిల్లూరు.

నైకిలిప్తుల అనుభవములు

బొంబాయినుండి బయలుదేరి ప్రపంచమునంతయును సైకిలులమీద ప్రయాణముచేసి ఇటీవల మద్రాసునవ్వునగరు సారసీయూరువరకు, కుక్రవాడను సాయంకాలము 3-45 గంటలకు చేరుకొని నీటి పోయినందున ఈ ప్రయాణమును ఆగివేసి, ముగిసిపోయినది.

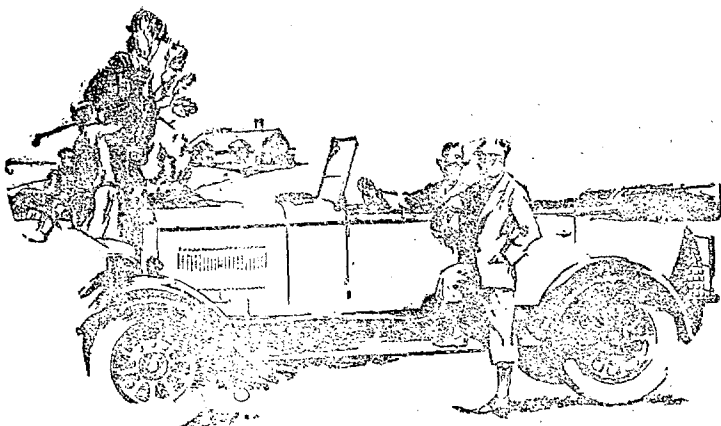
జే. సి. బి. సోదా అనునొక నైకిలిప్తు ఇట్లునున్నది:

ప్రపంచమునంతయును సైకిలులమీద ప్రయాణముచేయఁగలవని మేము రి సుక యువకులము బొంబాయినుండి బయలుదేరితిమి. మాకు మార్గమును వెలుగు నడువులను హావరసా పనులనుంచి విప్రుకట్టుకొని యాత్రయందు బయలుదేరితిమి. హిందూదేశమునున్న టాజుమహల్ యొక్క వైభవమును జూచి నదులు, జనములు దాటి వెళ్ళిపోయినను ప్రవేశించితిమి. అచ్చట మాకువేషములతోనుండి పర్షియాదేశమును మొదలు మేము చాలకష్టములకు లోనైతిమి. కష్టములను ధీమాతో కొందరు తిరిగిపోయిరి. చివరకు మేము ముస్లిము మిగిలితిమి. ఇసుక ఎడారులలో ప్రయాణము చేయవలసివచ్చెను. తెచ్చిన తినుబాదారములు ఖర్చుకెట్టి నీటిచే నింపబడిన బడ్డెలు భాగ్యవశమచే మురికినీరుకూడ త్రాగును మలముకూడ ఎంపెను భరించుదు, రాత్రులందు నలిబాధను పడవడ వణికియి సాగిపోతిమి. బాగ్ హామ పట్టణముచేరితిమి. చిత్రతలందు సెప్పబడియున్న పనులను జేయించు మాకు కానిరాత్రులు, దిరువాత మాస్కన్ అను పురాతననగరమును అందుగల ప్రకృతి కచ్చెరువొందితిమి. తరువాత మిక్కిలి కష్టమును పయనా యెడారి, సూయజ్ కాలువనదాటి ఈజిప్టుచేరితిమి. అచ్చట న్యవసాయము బాగుగానభివృద్ధిజేయబడెను. నైలునది మీదుగా ప్రయాణముజేయుచు నడికినీరు ప్రక్కలనుగల ఇంజను ప్రకృతిసోమగమన కచ్చెరువొందుచు ఇబ్బందికముజేరితిమి. అందునుండవరకు దివ్యమందరములుగల నేపిల్నును దిలకించి పురాతన విగ్రహములు చిత్రములుగల రోమపట్టణము జేరితిమి. పురాతన మందిరములను గాంచుచు చరిత్రము నహించిన ప్రదేశములు దిలకించుచు రోమనులు సమావేశమైన యాఫ్రి తియేటనుగాంచితిమి. అందు 96 కేలమంది మనుష్యులు సమావేశమై యొకటి వారిలు.

తరువాత అతిభయకముగ జనీవా స్పెయిను మొదలగు ప్రదేశములను దాటితిమి. స్పెయినులందు మధ్యవనస్సునకి నూక ప్టములు కొంతెక్కినవి చెప్పవచ్చును అంతవరకు నైకిళ్లతో ముందుకొని వెళ్ళితిమి. తరువాత ఫ్రాంసుదేశము దాటి ఇంగ్లాండు ప్రవేశించి ఆర్షటినుండి స్కాటులందు పోతిమి.

తరువరి అమెరికా దేశము ప్రవేశించితిమి. ఇచ్చట ప్రయాణము అతిసుఖప్రసంగము. రోజునకు 280 మైళ్లు 800 మైళ్లుకూడ వెళ్ళగలిగితిమి. కాని కొండ ప్రదేశములను వచ్చు సేరికి తలప్రాణము తోకకువచ్చినది. ఒక్కొక్క పర్యా యము నైకిళ్లతో 50 మైళ్లకొండల నెక్కితిమి. అమెరికా నుండి మంచురయావచ్చితిమి. ఇచ్చట యాధము జరుగుచున్నది. ఆ దేశములు మమ్ము దొంగలుగ భావించి దాచుకొని దాచుకొని పోలిసువారు ప్రశ్నించెడి వారికి జవాబు చెప్పి వై నాదేశము ప్రవేశించితిమి. ఇచ్చట మరల కష్టములు పడవల వచ్చెను. మా కేరీరదార్శ్యములవలన మాకు తినుటకు భోజనమును తలదాచు కొనుటకువైతెనుజాగాయెను దొరకదామె అచ్చట పట్టణా క్షయందు ప్రజలనుకెళ్ళి గొట్టి సిపాయిలు నిశ్చయించుచుండిరి. ప్రజలు ఎచ్చటైన మమ్ముగానిన సిపాయిలని భయపడిపోయెడి వారు. ఇచ్చట కొన్ని ప్రదేశములందు మమ్మును వైదిలంగ నుంచుటచేత వారిలో పోట్లాడి యెవరిదేయి. తరువాత అస్సా మువచ్చితిమి. ఇచ్చట చట్టమైన అపహరణలపు. దారిద్ర్యపు చాడు లేనిది ప్రయాణముచేయుట కష్టము. మేము అతి కష్టములను కలకత్తా చేరితిమి. తరువాత చెన్నపట్టణమువచ్చితిమి. కలకత్తానుండి చెన్నపట్టణమునకు మధ్య రోడ్డు తెగిపోవుటచేతను నీటి అంకుట చేతను చాట్లను దాటితిమి. మహాకలహాల!

మేము ప్రయాణముచేసినది కొండల ప్రదేశమునందు విస్తారముగ కలదు. త్రోవయందు చాలకష్టములకు లోనైతిమి. మొదట ఫిలిపైనినను పట్టుదులచేత కష్టము గడచినపిదప కలుగు అనందమును మేము లభించెడిది. కనుక ఈ ప్రయాణమువల్ల మేము చాల విషయములను గ్రహించితిమి. ఇట్టి ప్రయాణము సుఖపునపుడు మనము మిక్కిలి పట్టుదలగలవారమై కాంతిము

మోటారిస్టు లంతటను నూతన 'మరల్' మారిస్ కారునే కొనదలచు తొచ్చించుచున్నారు.

తక్కువ ధరకు, మితస్వయము, ఎక్కువ సౌకర్యమును గలుగజేయునట్టియు, అందమైనట్టియు, చాలా కాలమువరకు ఉపయోగపడునట్టి మారిస్ యూనివర్సల్ మాదిరిని గత 12 మాసములలో ప్రవేశపెట్టబడెను.

ఈ నూతనమాదిరి యందు పరిశీలించవలసిన ముఖ్యవిషయాంశము లెవ్వియన. ఎక్కువ చల్లదనమును గలిగించుట కేర్పాటును, శాస్త్రీయముగా, గట్టి పనితనముచే తయారు కాబడిన ఛాసిస్, కరుకు నేలలందునుకూడ సమముగా పోవుటకు సరియైన ట్రావర్ పైజు పైరులు తదితరములు.

30. ఎమ్. పి. జి (వెట్రోల్—1000 ఎమ్. పి. జి. ఆయిల్. 50 ఎమ్. పి. హెచ్. మొదలైనవన్నియు ఖరీదుగలిగిన కారులతో సమమగు నట్లమర్చబడెను. ఈ సంవత్సరము, మరి కొత్త బాడీలు యింకను నూతన పద్ధతుల ననుసరించిన మాదిరిలు అనేకములు విలువైనవి తయారగుచున్నవి. మోటారిస్టు లందరు యూనివర్సల్ మారిస్ నే కొనుటకు తొచ్చించుటయందు ఎట్టి ఆశ్చర్యమును గనుపించదు.

the 15.9 h.p.

MORRIS

XFORD

The Wheel of the World

వెలుగు 2750 లు మొదలు అంతకుపైన

ADDISON & Co. Ltd.,
Mount Road. MADRAS.
ASPERWALLS & Co. Ltd.,
CALICUT.

గాను, ధైర్యముగానుండిన పథుమనోరథుల మనము, ఈ ను గుణమును గలవారే ఇట్టి ఉద్యమములను సుఖపుట ప్రయత్నించవలెను.

తరువాత మరి ఇరువురును మాట్లాడిరి. వారలకు పుష్ప హారాలవ్యయంగ జేసిరి.

అగ్రాసనాధిపతి వారి ఉత్సాహమునకును, ధైర్యసాహసములకును మిక్కిలి ప్రస్తుతించి విద్యార్థుల ఇట్టి ప్రయాణము సుఖకపోయినను ఆనుగుణములను గ్రహించవలసినదని హెచ్చరించిరి. తరువాత పి. నుబ్రహ్మగారు, ఇంగ్లీషు ప్రాధికార పచ్చయప్పకాశి, అగ్రాసనాధిపతిగారికి, అతిథులకును వందనము లొసంగి అతిథులకు ధనసంచని అందజేసిరి. సభ ముగిసెను.

(శ్రీ) గుంటూరు అన్నదానసమాజము.

18-11-27 తేదిన మహారాజశ్రీ కామనాను కోటపల్లి లక్ష్మయ్యగార్లు తమ కుమార్తె వివాహసందర్భమున అన్నదాన సమాజపు దానాస్థలపట్టి దాఖలా 95 నుండి కుంటి గుడ్డి మొదలగు వికలాంగులకు 8-వ తరగతిలోన ముసంగి.

న్యాయతి హనుమంతరావు,
కార్యదర్శి.

బొంబాయిలో కృషివలల సంఘమువారు (బ్రిటిషువారికి ఇండియా యొక్క రాజకీయాభ్యుదయము నిర్ణయించు ఆధికారమే లేదనియు కావున సంఘముయొక్క సభ్యులెవరును ఈవిషయమున వాదించుట బుద్ధితక్కువనియు తీర్మానించిరి.

వ్యాధిస్తులకు సప్తక్యమును ఏర్పడుచుండి.

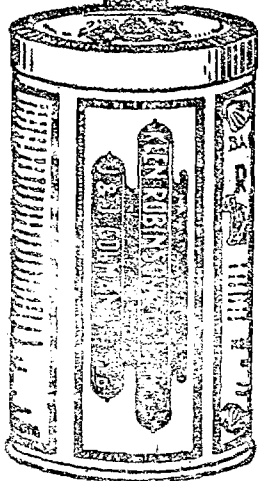
మనకుంటున్నప్పుడు ఒకరిగాని, లేక రోగిగాని నొప్పి వచ్చినట్లయితే వారికి తగిన సప్తక్యములను మనము సహాయము చేయవలెను.

పురుగుడుగాని, బార్యముగాని లేక బిడ్డకుగాని, తల్లికిగాని లేక తండ్రికిగాని, అన్న దమ్ములకుగాని, లేక అప్ప చెల్లెల్లకుగాని, లేక స్నేహితులకుగాని, నొప్పి కలిగినట్లయితే వాల్లకు ఒకరు, 2. కరు సహాయము చేయవలసినదిగావున్నది. వాల్లకు నొప్పివచ్చినట్లయితే, రాబింసన్ బార్ లీని గింజిగాని లేక అతిక నిల్వగాని కాచియిచ్చితే అధిక అనాకులవును; శ్రీగములో బలముకలుగును; శ్రీగములో జీర్ణమువును; ఆరోగ్యముగావుండును, దాహముతీరును, రాబింసన్ బార్ లీని కాచబడిన గింజిని, లేక బార్ లీ నిల్వరు, ప్రాగుటకు రుచిగావుండును; వ్యాధిస్తులకు తగిన ఆహారమువును. జ్వరముగావుండి వాంతి ఏర్పడినట్లయితే బార్ లీ గింజిగాని, లేక నిల్వ గాను వాంతిలో రాకుండ కడుపులోనే నిలిచివుండును.

మీరు బార్ లీ తీయునప్పుడు రాబింసన్ బార్ లీని తీయండి. చెత్తను కలిపివుండు సాచారణ బార్ లీని చూచుటకు కంటికి పగులుగావుండుటకు చాకచాడికలిపిన బార్ లీని తీయవద్దండి. ఎప్పుడున్న రాబింసన్ బార్ లీని తీయండి. అది చేతితో తాకక చేయవలసింది.

ROBINSON'S PATENT BARLEY

రా బిం సన్ బార్ లీ ని తీ యం డి.

శ్రీవాలక్యవృద్ధార్థపుస్తక భాండారము

పాపానాయనిపేట, (ప్రకాశహాస్తిసంస్థానము)

ఆంధ్రభాషాభాండారములు

ఆంధ్రవిద్యాకోవిదుల షేక్ ఖాదర్ పరీఫ్ సాహెబు కవిగారి యువస్వాసము!— సుహృద్భరులారా!

నేడు సాజన్యగ్రామమున విమల్లర సందర్శించి మీ సమక్షమున నుపన్యసింపఁగల భాగ్యవత్సవంతులకు విక్రీతి సంతసించుచున్నాను. నెవ్వరినీ 17 తాళిలైన పద్దులుపులులు (బ్ర. శ్రీ. తూర్వా విశ్వనాథశాస్త్రిగారు నాకిట్టి యవకాశము ను గల్గించినందులకు వారి నభినందించుచున్నాను. కాని యల్ప విషయాదులైన నాకిట్టి కల్పన మనాభ్యుదయమున, సుప్రసిద్ధ విద్యార్థులవలె వేసవేయగ కల్గిపోలేదని యీ గ్రామమున విద్యాపీఠమును నెలకొల్పి సుకల్యాణమునందైన శ్రీ తూర్వా పీఠాస్థానముగాయిదగ్గ వేదికబడసేసినదిగాన నన్న ద్దురుచరణ సహజముల ముందువదిలించి నాయెట్లైన విశేషముల గొన్నింటిని జెప్ప వలసియున్నది. నన్ను సహాయమును మన్నించి నాయుపస్థానము నాలకింతురని విశ్వసించుచున్నాను. ఇతర బ్రతుకవినయముగూర్చి ముచ్చటించుచున్నాను.

విద్య

(బ్ర. శ్రీ. శ్రీశాస్త్రిగారు) శ్రీభాండార కార్యదర్శి గారును నేటిదినమున భాషాభాండారమును గూర్చియుండ మృదుగ భాండారమున ప్రాంతమున బట్టియు నుపన్యసింపుమనిరి. కాన నే నుపన్యసింపఁ నిలచిపోనిన యావిషయముల కిట్లు ప్రకాశింప నిర్ణయించుకొంటిని. 1. విద్య, 2. భాషాభిమానము, 3. ఆంధ్రభాష, 4. భాషాభివృద్ధి, 5. మనభాం

దాగారము 8. తూర్వా విశ్వనాథశాస్త్రిగారి ప్రయత్నములు, 7. ఉపసంహరము. అను నీ ముఖ్యాంశములను వివరించుటతో బూర్తిచేయుదలచినాడను. ప్రప్రథమమున నాంధ్రభాషను గూర్చి ముచ్చటించుటకు ముందుగ విద్యనుగూర్చి కొంత చర్చించుట యవసరము. 'శ్లో. ధృతిక్షమాదమోస్తేయం శౌచమింద్రియనిగ్రహః, ధీర్విద్యానత్యమక్రొధోదశకం ధర్మలక్షణం!' అనునీపదియును మనుష్యున కుండవలసినలక్షణములు. అందు విద్యప్రధానమైనది. విద్య లేక తక్కినవాని నైజమెఱుంగుట కు సరము. విద్యలు అరవది నాల్గు గలవని ప్రతీతి. విద్య యనఁగా తెలియవలసిన దా ని నైజ మెఱుంగుట నిజమెఱుంగక యేవిద్యగాని ఫలకారి కాకరము. అట్టివిద్య నొకవేళ ఫలకారి కేయదలచితిమేర నెడనెడను సంశయము లానకొనుచుండును. 'సంశయాత్మా విసర్జిత' అన్నట్లే యాత్మ విఫలమనోరథమున వికలత్వమును బొందును. అన్నివిద్యల యందును సర్వోత్కృష్టమగువిద్య చదువుట వ్రాయుట యను సాధనసంపత్తి గలిగియుండవలయును. దీనిసాయముననే తక్కిన యన్నివిద్యల నిజస్థితిని గుర్తెఱుగ వలెను. కనుకనే విద్యాగౌరవము నొక రీతివిధమున బొగడిరి. 'విద్యయోగ సును...—మఖంబు లందు నకడు ఇప్పట్లునే సాదిగాను నొకవిషయమును చెప్పిరి. 'సతిస్తా యను గ్రంథమునుండి 'పయే యల్పమేషు అచాయితీగుదాక్, కశేముల్ల నతనా కుదారావనాక్; అనగా విద్యకొను మనుజుడు క్షాంతపవిత్రమైనపున త్రివలె జీర్ణింపవలెను. విద్యలేనాడు భగవంతు నెఱుగజాలడు. కాబట్టి యేవిద్యయైనను తన్నాశ్రయించువానిని దేవుని సన్నిధి జేరులారన జేయునదిగ నుండవలయును. అనగా చతుర్దశవిద్యలను నరవది నాల్గుకళలను భగవత్ప్రీతిగానే పరిణమింపవలయును. ఇంతటి పరిచయము మానవునకు దనకు దా లభింపదు. సజ్జనసాంగత్యశాస్త్రపరిశోధనములచే నిట్టి ప్రతిభను మనుజుడు గడింపవలయును. ఎట్టివి విద్య యనుప్రశ్నము నకొకరివిధమున నుడివిరి.

ఉ. ఎయ్యది స్వచ్ఛవృత్తి జరియింపగ బుద్ధిని వృద్ధిజేయునో ఎయ్యది తంత్రికల్పన నివృత్తి ఘటించునో యేదిధర్మ సాహాయ్యము వేదసాదల హృదబ్జుకాస మొనర్చుచుండునో ఎయ్యది శాంతిధామము యదేయగు నిద్రనుసూత్యవిద్యనాన్. కనుక నిట్టి విద్యాసమస్తార్థమునకు తెరువుపొందుట ప్రతివృత్తికిర దప్పనివిధియొప్పునది.

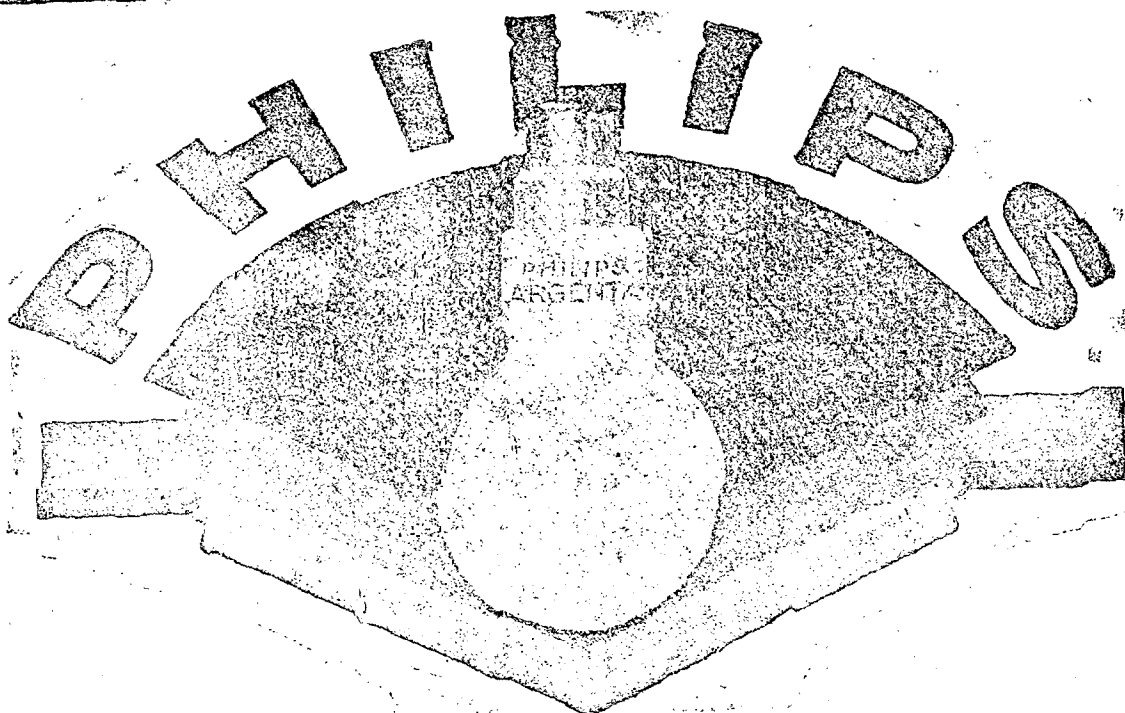
భాషాభిమానము

మనుష్యుని నాగరకతను చెల్లునది భాషయే కావున నేసంఘముందు భాషాభిమానములేడో యాసంఘము లోకమున గారవమును బడయనేరదు. స్వదేశవేష భాషాభిమానము లుత్కృష్టజీవనోపాధులకు మూలబీజములు. అట్టిభాషాభిమానమును మానవుడు వదలుటతోనే మరము పర్జీతముగ నగుచున్నది. ప్రాణమృతమైన దేశము చైతన్యహీనమగునట్లు మతభాషలను గోలుపోయినదేశము నిర్జీవమగుచున్నది. మఱియు భాషాపాండిత్యములేనివాడు విమతిములకు లోగి మానవుడు స్వమతమును జెడగొట్టుకొనుచున్నాడు. మతగౌరవమును నిలవజేట్టుదలచి కొన్నవాడు మతసంబంధములైన సకలవిషయములందు బ్రజ్ఞాన సంపత్తిని బడయవలయును. ఇందులకై యనుమన నుద్బంధవరీ శీలనాడు, బుండియేతీరగయ్యను. ఇట్టి భాషాభిమానులను బోషించి దేశము నున్నతస్థితికి దెచ్చుటకే సార్వాపత్రికలు మున్ను గాగలవి తోడ్పడుచున్నవి. ఇట్టి సదుద్దేశములతోనే మనయాంధ్రావరి నదర్శించుకొనుట శాంధ్రపత్రికారాజము మున్నగు వార్తాపత్రిక లుద్భవెల్ల, మనవేషభాషల బెంపందజేయునన్నవి. కావున మన మిట్టితరుణమున వేషభాషల నుడిగి మన దేశమును హీనస్థితికి గొనిరాక యితరదేశములతోబాటు మన దేశ మత భాషల కొన్నత్యపరవి నొసగింపవలయును. కాబట్టి భాషాభిమానమును బడవగలది విన్నవించుచున్నాను.

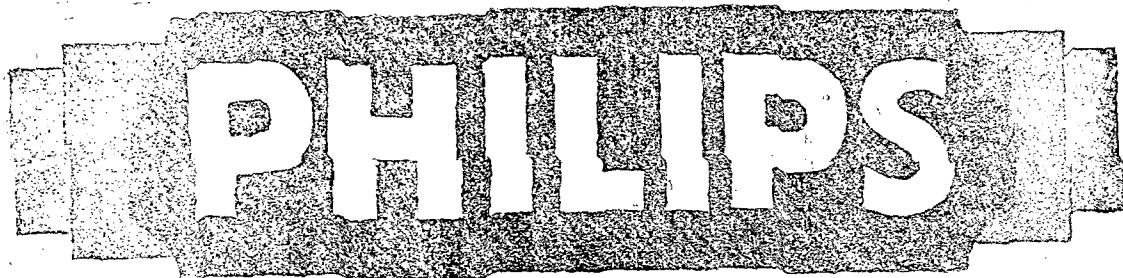
ఆంధ్రభాష

ఆంధ్రదేశమునుగూర్చి చెప్పించి తర్వాతభాషనుగూర్చి చెప్పించుట సముంజసము. కాని విస్తృతముచే నాంధ్రభాష నిర్వచనాదవిషయములకు గడంగక కొన్ని యంశములను భాషను గూర్చియాత్రము ముచ్చటించుచున్నాను. ఒకరి యభిప్రాయము

దేవీ-బు పాస్టర్ ప్యాంప్లెట్ లో చూడగా (టర్కీ-రెడ్డు)	8 8
కాంగో 8 ని	1 0
పదమూ 4 ని	1 2

మితవ్యయమునకు ఫిలిప్స్ దీపములను ఉపయోగించి చూడుము
అందరు వర్తకులవద్ద దొరకును లేక ప్రతీకా ఇండియాకు గల సోల్ ఏజంట్లవద్ద దొరకును 357
THE CROMPTON ENGINEERING Co. (Madras.) Ltd.,
Managing Agents:—BEST & Co. Ltd., 1st Line Beach, MADRAS.

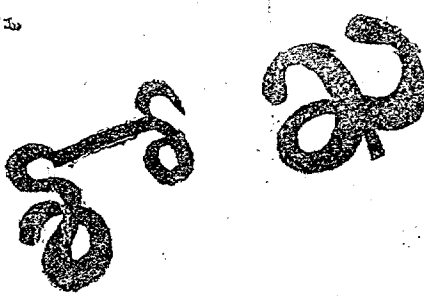
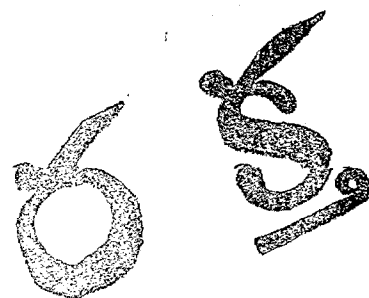

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకములకు 25000 సంస్కృతశబ్దములకు తెలుగు అర్థములు కలవు. క్యాటికోజెందు వెల రూ. 3-4-0 లు.
భాషాప్రదీపిక ఇందు సమస్తశబ్దములు సుదృఢ భాష్యములు చేయు యీ నాని ఆయుర్వేదవిధానములగుట
రూ. 1-3 రు 500 కన్న తుగల భాష్యము కూడ గలవు. క్యాటికోజెందు వెల రూ. 2-0-0
2454-1323 రెడ్డి సోదరులు, రాయవరము. గోదావరి.

బిల్వనము, వరముల లలితావతి

మొదటి భాగము.

Deschiens'syrup

ఈ ప్రభుత్వ యాజమానియే
ఇది, ఆరోగ్యమునకు, బలము, నియంత్రకము, ముఖ్యమైన ఔషధములను కలిపి, ఔషధము, పానీయము
ఇది ముఖ్యమైనది, గుణవంతము, ఎక్కడను చికిత్స
To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway Madras.

Price Annas 10 only.
AMRUTANJANI DEPOT.
BOMBAY & MADRAS.

పోగొట్టుకొనిన శక్తి

ఈ శక్తిని పొందగలగలము. పిమ్మట
సుఖించి ప్రత్యేకముగా ఒక్కొక్కరికి
కొన్ని జవాబు లిచ్చుటకు కష్ట
సాధ్యమని లోచించుచున్నది. జర్మనీ
సీనుండి క్రొత్తవారు ముద్రాను
నకు నవంబరు 25 వ తేదీకి వచ్చు
నని తెలపబడుచున్నది. ఈ తీర్
ములు రూపాయగా మందబడును.

Dr. Strandgard's Secretary,
7, GRANT ROAD, BANGALORE.

కామమృతము

కామామృతము 1676

ఈ ఔషధము రాత్రిపూట ఒక్కమాత్రపుచు
కొనిన ఎంత నిద్రాగమైన కుక్కమైనను వెంటనే పంపారసా
శ్చిము నీయగలదు. దీనివలన మూత్రములో గల పిశాచిని,
మందునెనుకలగా లోనిద్రాగాని పోయెడి శుక్లమును దృఢ
ముగా నిలిపివేయును. మధ్యనపుంసములు, నరములబలము తగ్గి
నవారు ఈమందునే పైకి పూతగాగూడ నుపయోగించిన
విశిష్టలిక క్రివంతులు కాగలరు. మియు తరములు గ్రహస్థ
ముగా శ్చిము చేసుబడును. యోగ్యతాపత్రములు అనంత
ములుగాగలవు. 20 మాత్రల సీసా రు 2-0-0 అడ్రసు:—
అమృతాశ్రమము నెం 1, ఏలూరు ప. గోదావరి జిల్లా.

పూర్ణ చంద్రోదయం

బంగారులో చేయబడినది, బలహీనుల పాలిత్రి సంక్షిప్తి,
శుభము, కుటుంబ, పాండు, కుక్కనవ్వము, పురాణజ్యోతిషము.
నిక్కా, నిప్పులను మొదలగువాటిని పోలిచి బలమును పీర్చు
వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు ఔషధరత్నము, తులం 1.
రు 12-0-0. 20 మాత్రల సీసా రు 2-8-0. వి. పి. ఖర్చులు 6 అ
మ క ర ధ్వ జ 6

అన్ని వ్యాధులకు శ్రేష్ఠము రక్తవృద్ధిని, బలమును కలి
గించును తుల 1 వారు 12-0-0 16 గ్రాములు రు 1-0-0.
పి. సి. ఏ. అందుకో జియూర్యేదననూజం, పెరిదేవి, నెల్లూరు జిల్లా

సరస్వతీపవరత్తెనె, రాజమండ్రి

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-గ్రంథములు!! మొదలగునవి ముద్రించబడును.

తెలుగు-హాళిముఖ
కవల
కావ్యములు
గ్రంథములలోని కుసయుక్తము లగుబామ్మలు అనగా ఎక్ గ్రేవిగవనులు చక్కగా తయారు చేయబడును
కీ. నీ. ను. జి. శర్మ
కుభలేఖలు
ఆఫ్టోనుబామ్మలు
సుఖగుణముతో పేపర్లు
చక్కగా
ముద్రించబడును